UNIVERSITETET
I OSLO

Årsrapport 2021

Innhold

I. Styrets beretning 1
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall 9
III. Årets aktiviteter og resultater 11
- Fremme uavhengig, banebrytende og langsiktig forskning 11
- Utdanne studenter med kunnskap, evne og vilje til å skape en bedre verden .. 18
- Styrke dialogen med omverden og arbeide for at kunnskap tas i bruk 29
- Nyskapende organisasjon og et attraktivt arbeids- og studiested 36
IV. Rapportering om styring og kontroll 44
V. Vurdering av framtidsutsikter 53
VI. Årsregnskap 57

Vedlegg 1: Utviklingsavtalen – status for gjennomføring av avtalen

Vedlegg 2: UiOs Likestillingsrapport

List of Signatures

Styrets beretning.pdf

Name	Method	Signed at
Johansen, Finn-Eirik	BANKID_MOBILE	2022-03-11 10:17 GMT+01
Garcia Gonzalez, Elisabet	BANKID_MOBILE	2022-03-13 19:02 GMT+01
Bjerke, Karl Oskar Lie	BANKID_MOBILE	2022-03-11 10:06 GMT+01
Maria Strömme	BANKID	2022-03-11 10:00 GMT+01
Clemet, Kristin	BANKID	2022-03-11 09:33 GMT+01
Falkum, Ingrid Lossius	BANKID_MOBILE	2022-03-14 10:53 GMT+01
Akram, Qaisar Farooq	BANKID	2022-03-11 09:27 GMT+01
Stølen, Svein	BANKID	2022-03-12 10:27 GMT+01
Frantzen, Eirik	BANKID_MOBILE	2022-03-11 15:00 GMT+01
Grovehagen, Julianne Sørflaten	BANKID_MOBILE	2022-03-11 11:18 GMT+01
Østby, Marianne Midthus	BANKID	2022-03-11 10:42 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

I. Styrets beretning

Universitetsstyret er UiO øverste organ. Styret har ansvar for at virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonen drives effektivt og i overensstemmelse med gjeldende lover og regler. Styret har hatt sju møter, og vedtatt blant annet standard for forskningsintegritet, tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering, revidert masterplan for UiOs eiendommer, etableringen av den tverrfaglige satsingen UiO:Demokrati og gjennomført valg av ny rektor og prorektor for perioden 2021-2025.

Styrets medlemmer fra høsten 2021

Styreleder: Rektor Svein Stølen. Fast vitenskapelig ansatte: Professor Finn-Eirik Johansen og førsteamanuensis Ingrid Lossius Falkum. Midlertidig vitenskapelig ansatte: Stipendiat Elisabet Garcia Gonzalez. Teknisk-administrativt ansatte: Seniorrådgiver Marianne Midthus Østby. Studenter: Karl Oskar Lie Bjerke og Julianne Sørflaten Grovehagen. Eksterne representanter: Kristin Clemet, daglig leder i tankesmien Civita, Eirik Frantzen, adm. dir. i Nordkraft, Maria Strömme, professor Uppsala universitet og Qaisar Farooq Akram, analysedirektør i Norges bank.

Rad foran fra venstre: Eirik Frantzen, Marianne Midthus Østby, Svein Stølen, Kristin Clemet, Karl Oskar Lie Bjerke. Rad bak fra venstre: Qaisar Farooq Akram, Julianne Sørflaten Grovehagen, Elisabet Garcia Gonzalez, Ingrid Lossius Falkum, Finn-Eirik Johansen, Maria Strömme. Foto: Anders Lien/UiO

Resultater og høydepunkter fra 2021

Nok et år preget av pandemi

Pandemien har vist at et stort og bredt kunnskapsreservoar er avgjørende for samfunnets beredskap og i møte med en akutt krise. Arbeidet med blant annet mRNA-vaksinen viser hvor viktig fri og uavhengig grunnforskning er. Internasjonalt samarbeid er videre nødvendig for å skape sterke fagmiljøer og for å takle de store utfordringene verden står overfor. Undersøkelser viser at befolkningen generelt har høy

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

tillit til forskning og kunnskap. Å forvalte denne tilliten er et ansvar UiO tar på alvor. En kultur som sikrer forskningsintegritet og kvalitet må derfor dyrkes kontinuerlig.

I likhet med 2020 har 2021 vært et krevende år for studenter og ansatte. Styret ønsker å anerkjenne den ekstraordinære innsatsen som er lagt ned under vekslende rammebetingelser og vanskelige forhold under pandemien.

Det har vært mulig å gjennomføre mer fysisk undervisning og ha tilnærmet normal aktivitet i deler av høstsemesteret. Fakultetene og fagmiljøene har jobbet målrettet med å revitalisere læringsmiljøet og den store bredden i studentdrevne aktiviteter og foreninger på UiO. Det er gjennomført flere undersøkelser for å få kunnskap om studentenes læring og psykososiale forhold under pandemien. Undersøkelsene viser at mange savner det sosiale studiemiljøet på campus, og opplever dårligere faglig utbytte av undervisningen. Samtidig viser undersøkelsene at studentene har høy faglig motivasjon og har klart seg godt studiemessig gjennom pandemien.

Fagområder som er avhengige av laboratorium eller feltarbeid og utenlandsopphold har opplevd særskilte forsinkelser i forskningen. Det har vært behov for å forlenge stipendiater og postdoktorer knyttet til forsinkede prosjekter. Forlengelsene er gitt etter søknad og individuell vurdering, hvor de lokale ansettelsesorganene har vedtaksmyndighet i sakene. Nær 9 av 10 søknader er innvilget.

Enkelte forskningsmiljøer har fått særskilte utfordringer på grunn av manglende innreisetillatelse for internasjonale forskere. Pandemien har skapt særlig stor usikkerhet og krevende arbeidsforhold for yngre forskere, forskere i midlertidige stillinger og for forskere i eksternfinansierte prosjekter.

Til tross for krevende betingelser kan UiO vise til gode resultater for 2021. Det skyldes kompetente og engasjerte ansatte og hardtarbeidende studenter i kombinasjon med en solid kunnskaps- og teknologibase bygget opp over tid. Arbeidet med å operasjonalisere Strategi 2030 er godt i gang, noe eksemplene under viser.

Utdanning

Det er ingen tvil om at året som har gått har vært vanskelig for mange studenter. Det er lagt ned mye arbeid for å gi nye studenter en så god og trygg mottakelse som mulig og for å holde universitetet så åpent som mulig gjennom året. Av lyspunkter kan nevnes høye søkertall, solid studiepoengproduksjon og styrket studiegjennomføring på bachelornivå. UiO gjør det svært godt på nasjonale konkurransearenaer for utdanning og er en attraktiv partner i internasjonalt utdanningssamarbeid.

Kandidat- og arbeidsgiverundersøkelser viser at UiOs kandidater er omstillingsdyktige og attraktive i arbeidsmarkedet. UiOs lange grunnutdanninger gir en kognitiv grunnmur som forbereder studentene på læring hele livet. De siste årene er det jobbet systematisk med å utvikle utdanningsporteføljen for å sikre at UiO svarer godt på framtidens kunnskapsbehov og tilbyr mer fleksibel utdanning. I 2021 ble Honours-programmet for særlig motiverte og ambisiøse studenter utvidet med en studieretning innen samfunnsvitenskap, samt med et tilbud for masterstudenter som ønsker å styrke utdanningen sin med et grønt honours-sertifikat.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

Universitetsstyret utnevnte seks meritterte undervisere i 2021. De inngår i UiOs pedagogiske akademi sammen med de sju underviserne som fikk statusen i 2020. Akademiet bidrar til å styrke det kollegiale fellesskapet for undervisning, fremmer nytenkning i organisering og gjennomføring av undervisning samt bidrar til kunnskapsutvikling på undervisningsområdet. UiO har fire Sentre for fremragende utdanning og deltar i et femte. I 2021 ble en av UiOs undervisere tildelt Olav Thons undervisningspris.

UiO ønsker å gi så mange studenter som mulig internasjonal erfaring. Det ble besluttet å åpne for utveksling innen Europa i vårsemesteret, og i høstsemesteret ble det åpnet for utveksling med alle land hvor UiO har samarbeid. Den internasjonale sommerskolen ble gjennomført for 75. gang. Undervisningen var digital, og det ble tatt opp 630 studenter fra ca. 80 land.

UiO koordinerer universitetsalliansen Circle U., som i juli 2020 fikk tittel og finansiering gjennom Erasmus+. Ambisjonen er å etablere undervisningstilbud, infrastruktur og forskningsfelleskap mellom partnerne. Fra januar 2022 sluttet Università di Pisa og Universität Wien seg til alliansen. I 2021 ble det igangsatt en rekke faglige og administrative aktiviteter i Circle U., inkludert et Academic chair-program. 38 chairs skal jobbe sammen for å koble utdanning og forskning og utvikle studentaktive læringsformer innenfor de tre tematiske områdene klima, demokrati og global helse.

Forskning

Forskning på høyt internasjonalt nivå er UiOs grunnmur. UiO henter betydelige midler fra Forskningsrådet, og lykkes særlig godt på grunnforskningsrelaterte programmer og satsinger som SFF, FRIPRO og INTPART. UiO er ledende i Norge når det gjelder tildelinger fra EU- og nasjonale virkemidler hvor kvalitet er viktigste tildelingskriterium. UiO har nær halvparten av de prestisjefylte tildelingene fra det europeiske forskningsrådet (ERC) i Norge, og er blant de 30 universitetene med flest ERC-tildelinger i Europa. Resultatene fra 2021 styrker UiOs posisjon. Publiseringsaktiviteten ved UiO er god, og andelen åpen publisering er på om lag 70 prosent.

Utvikling av sterke tverrfaglige miljøer er høyt prioritert. I 2021 er mye arbeid lagt ned for få frem søknader av høy kvalitet til Fellesløftet og Senter for fremragende forskning (SFF V). Universitetsstyret vedtok i juni 2021 at UiO:Demokrati skal erstatte UiO:Norden som en av universitetets tre store, tverrfaglige satsinger, ved siden av UiO:Energi og UiO:Livsvitenskap. UiO:Demokrati etableres for perioden 2023 til 2030. Satsingen skal styrke UiOs eksisterende forskningsmiljøer innen demokratifeltet, oppmuntre nye fagmiljøer til å engasjere seg i demokratiforskning, legge til rette for bredt tverrfaglig samarbeid og medvirke til økt bevissthet i offentligheten om demokratiets kvaliteter og utfordringer.

Ordningen med Sentre for fremragende forskning har bidratt til å fremme kvaliteten av det norske forskningssystemet. UiO har 9 av landets 23 slike sentre. Sentrene bidrar med forskning i forskningsfronten og er svært viktig for å bygge sterke fagmiljøer. UiO har i tillegg to Sentre for forskningsbasert innovasjon og deltar som partner i ti. Med dette er UiO nå involvert i et rekordhøyt antall fremragende sentre. Sentrene er også er viktige arenaer for samarbeid med næringslivet.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

UiOs enheter har gjennom flere år styrket arbeidet med forskningsetiske problemstillinger. I 2021 har det vært jobbet med flere institusjonsovergripende tiltak og Standard for forskningsintegritet for UiO ble vedtatt av universitetsstyret i oktober 2021.

Gjennom UiOs europeiske universitetsnettverk, The Guild, har UiO tett dialog med beslutningstakere i EU. Saker som har vært høyt prioritert i 2021 er fornyelsen av Det europeiske forskningsområdet, særlig endringer i evaluering av forskning og forskerkarrierer, utlysninger i EUs rammeprogram og påvirkningsarbeid i forbindelse med tredjelandsassosiering og utviklingen av europeiske universiteter. UiO har også ledet et felles Guild-African Research Universities Alliance initiativ for å sikre investeringer i robuste, forskningsintensive afrikanske universiteter, blant annet gjennom ulike EU-programmer.

UiO vektlegger akademisk frihet i sitt internasjonale samarbeid og gir konkret bistand til truede forskere. UiO samarbeider blant annet med Scholars at Risk og tok i 2021 imot to forskere fra Afghanistan, i tillegg til de fire forskerne universitetet tar imot årlig.

Arbeid med innspill til Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning har vært prioritet i 2021. UiO har utarbeidet fem posisjonsnotater innen temaene grunnforskning, demokrati og ulikhet, livsvitenskap og helse, klima, miljø og bærekraftig energi og hav. Prioriteringene er spilt inn til arbeidet med revisjon av langtidsplanen.

Dialog med omverden og kunnskap i bruk

Kunnskap utviklet ved UiO skal stimulere til nye ideer, metoder, teknologier og tjenester, til å løse samfunnsbehov og bidra til nye arbeidsplasser og grønn omstilling. UiO arbeider målrettet og kontinuerlig med å etablere plattformer og møteplasser som skal stimulere til økt samarbeid med ulike deler av samfunnet, blant annet samarbeid med Partnerforum, Livsvitenskapskonferansen og Oslo Peace Days. Hver dag deltar ansatte ved UiO i den offentlige debatten, bidrar til folkeopplysning med artikler, bøker og foredrag, eller som eksperter i offentlige råd og utvalg. Dette er et sentralt bidrag til kunnskapsdemokratiet og til en kunnskapsbasert offentlig debatt.

I 2021 er arbeidet med å styrke UiOs kultur for innovasjon videreført. Målet med arbeidet er å få forskning og kunnskap raskere i bruk. Økt samfunnsinnovasjon er særlig vektlagt, og et toårig mentorprogram, SPARK samfunnsinnovasjon, er etablert. Det nyåpnede Veksthuset for livsvitenskap skal øke innovasjons- og kommersialiseringsaktiviteten blant studenter, unge forskere og faste vitenskapelige ansatte. Veksthuset skal bidra til å modne ideer i tidlig fase, være en arena for ledere og administrativt ansatte som støtter innovative forskere, samt være en dør inn for eksisterende og nye eksterne samarbeidspartnere.

UiO har spilt en avgjørende rolle sammen med Oslo kommune i etableringen av Oslo Science City (OSC), Norges første innovasjonsdistrikt. I tillegg er SINTEF, Helse Sør-Øst RHF, Oslo Universitetssykehus, Norges Geotekniske Institutt, Oslo Cancer Cluster, Ferd, Forskningsparken, Studentsamskipnaden i Oslo, Oslo Pensjonsforsikring og Opplysningsvesenets fond medlemmer av Oslo Science City. Innovasjonsdistriktet spenner fra Majorstuen via Blindern til Gaustad og Ullevål stadion, samt Campus Radiumhospitalet, hvor vi finner om lag 30 000 studenter, 7 500 forskere og 300 bedrifter. Ambisjonen

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

er å koble mennesker på tvers av sektorer, dele og skape kunnskap og ideer, og sørge for at den kommer raskt i bruk. I november 2021 lanserte OSC en mulighetsstudie bestilt av Oslo kommune, som gir en samlet vurdering av de fysiske forutsetningene for å utvikle distriktet. Det er identifisert fire områder der innovasjonsdistriktet har eller kan skape internasjonalt ledende kompetanse: Helse- og livsvitenskap, Digitalisering og beregningsvitenskap, Demokrati og inkludering samt Klima, energi og miljø.

UiO har betydelige nasjonale oppgaver for å ta vare på kulturarven. Gjennom 2020 og 2021 har UiO, ved Kulturhistorisk museum, hatt ansvar for å grave ut Gjellestadskipet. Vikingtiden er en periode av stor betydning, og utgravingen har blitt fulgt med stor interesse fra inn- og utland.

Klima og miljø

I Strategi 2030 slår UiO fast at universitetet skal møte de globale, nasjonale og lokale klima- og miljøutfordringene gjennom forskning og utdanninger med klima- og miljørelevans, og ved bærekraftig drift av universitetet. UiOs forskning med relevans for klima og miljø er svært omfangsrik og utvikles med nye initiativ innenfor og på tvers av fakulteter, sentre og satsinger.

I 2021 har UiO utarbeidet en ambisiøs helhetlig klima- og miljøstrategi. Gjennom året har det vært en åpen debatt hvor studenter, ansatte og tjenestemannsorganisasjonene har hatt anledning til å engasjere seg. Høsten 2021 ble utkast til en helhetlig klima- og miljøstrategi, som dekker alle virksomhetsområder, lagt frem til diskusjon i styret. Strategien ble endelig vedtatt i februar 2022, og har som mål å 1) gi alle studenter tilbud om forskningsbasert undervisning om klima, miljø, og bærekraft, gjerne integrert i eget fagfelt. 2) Minske barrierer for og styrke tverrfaglig forskning og samarbeid innen klima, miljø og bærekraft. 3) Utvide sektoroverskridende samarbeid lokalt og internasjonalt innen klima, miljø og bærekraft. 4) Redusere eget klimafotavtrykk og videreutvikle «grønn campus». 5) Forankre klima-, miljø- og bærekraftarbeidet i organisasjonskultur og -struktur.

I desember 2021 ble UiOs klimagassregnskap for 2020 presentert. Her synliggjøres hvordan aktiviteter og innkjøp påvirker klimafotavtrykket, og informasjonen bidrar til å peke ut områder for tiltak. Som eksempel kan nevnes at energiøkonomiserende tiltak bidro til å redusere klimafotavtrykket fra energibruk i bygg med ca. 13% i perioden 2018-2020. Dette er den største enkeltfaktoren i regnskapet og utgjør ca. 1/3 av UiOs totale klimafotavtrykk.

Nyskapende organisasjon

Ansatte og studenter er UiOs viktigste ressurs, og derfor er en helhetlig og fremtidsrettet personalpolitikk viktig. Prioriterte arbeidsområder er midlertidighet, likestilling og mangfold, utvikle arbeidsmiljø og motvirke trakassering, samt karriereutvikling. I 2021 ble tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering for perioden 2021-2024 vedtatt. Det skal utarbeides retningslinjer for studentdemokrati og studentmedvirkning på fakultets- og instituttnivå.

I 2021 har UiO har satt ned en arbeidsgruppe som skal gjøre en helhetlig vurdering av hvordan UiO best kan rekruttere til vitenskapelige stillinger, med mål om å oppnå et samlet og forenklet rammeverk for rekruttering. Å satse på unge forskeres karriere er en investering i fremtidens fagutvikling. I 2021 kreerte

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

UiO 428 doktorer og hadde 563 postdoc-årsverk. Antallet kreerte doktorer representerer en nedgang på 14%. Årsaken må undersøkes, men den er trolig pandemirelatert.

UiO har stor oppmerksomhet på tiltak for å redusere bruk av midlertidige ansettelser, og legger vekt på målrettet oppfølgning basert på enhetenes ulike utfordringer. Midlertidigheten i undervisnings- og forskerstillinger ble redusert fra 25,1% i 2017 til 16,5% i 2020. Nedgangen er størst i stillingskategorien forskerstillinger. I 2021 økte midlertidigheten noe til 19,4%. Økningen er i noen grad relatert til en justert tellemetode, men er også i noen grad reell. Det er fortsatt behov for oppmerksomhet og innsats.

Styret har i 2021 behandlet en sak om Organisasjonsutvikling av UiOs IT-virksomhet med det formål at UiO fortsetter å være i front innenfor digitalisering og gode IT-tjenester i UH-sektoren i Norge, til det beste for UiOs ansatte og studenter.

Innføringen av DFØs lønns- og økonomisystem har vært mer krevende enn forventet. Prosjektet skal nå gjennomgås eksternt, og UiO samarbeider godt med DFØ i oppfølgingen av dette.

Infrastruktur og bygg

En revidert Masterplan for UiOs eiendommer ble vedtatt av styret i juni. Planen skal sikre en helhetlig og profesjonell eiendomsforvaltning og være premissgivende for utvikling og arbeid med eiendomsmassen som UiO forvalter. Den pågående rehabiliteringen av Eilert Sundts hus skal være ferdig våren 2022 og vil bety mye for SV-fakultetets ansatte og studenters arbeids- og læringsmiljø. På Naturhistorisk museum utvikles nå nye utstillinger etter en omfattende renovering av Brøggers hus. I oktober stengte Vikingskipshuset i forbindelse med at byggingen av et nytt Vikingtidsmuseum ble igangsatt. Museet skal stå ferdig i 2026.

Partnerskapsløsningen med Oslo universitetssykehus i Livsvitenskapsbygget som vi fikk oppslutning om i 2021, vil styrke tverrfaglig samarbeid og innovasjonsvirksomhet, med utvikling av fremragende forskningsmiljøer på tvers av disipliner. Bygget vil bli et nav i Oslo Science City.

Prioriteringer for 2022

Det er flere betydelige prosesser som vil prege UiO og styrets arbeid i 2022. Etter en lang prosess vil arbeidet med sektorens styringsstruktur, ny UH-lov og justert finansieringsmodell gå inn i sluttfasen. Finansieringsutvalget leverer sin innstilling før påske og ny utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet skal ferdigstilles i september. Ny Langtidsplan for forskning og høyere utdanning skal tentativt lanseres i oktober. Alle disse prosessene vil ha stor betydning for den videre utviklingen av Universitetet i Oslo. UiO vil analysere implikasjonene grundig av prosessene enkeltvis og samlet, for å få godt grunnlag for videre utvikling innenfor det rammeverket som betyr svært mye for oss.

Parallelt legges det frem en utvalgsrapport om akademisk ytringsfrihet før påske og et forslag om et revidert regelverk for eksportkontroll i disse dager, som vil kunne bety mye for UiO. Akademisk frihet og samarbeid med forskere fra land med ikke-demokratiske styresett er også store tema i arbeidet med nye prioriteringer innen det europeiske forskningsområdet. Dette skal behandles politisk i april.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

Det blir svært viktig å se hen til en europeisk kontekst også på andre aktuelle områder hvor det foregår både nasjonale og europeiske prosesser; rekruttering, kompetanseprofil og karrierestøtte og utvikling er kun noen temaer. Vårt arbeid i The Guild of European Research Intensive Universities bidrar her til forståelse av politikkutformingen i EU, samtidig som vi gjennom vårt Brusselkontor får og tar innflytelse.

Europeiske universiteter er et annet stort tema i EU, som også påvirker UiO. Circle U. er nå halvveis i pilotfasen, og skal gjennom en midtveisevaluering. Parallelt med dette arbeides det mot søknad om videre økonomisk støtte. Arbeidet er krevende, men potensialet er betydelig - ikke minst for å videreutvikle fleksible og attraktive utdanningstilbud som også kan tilpasses økende etterspørsel etter livslang læring.

UiOs helhetlige klima- og miljøstrategi skal følges opp videre, med en tiltaksplan som vil utgjøre fundamentet for arbeidet ved hele universitetet. Det skal også utarbeides et satsningsforslag for Nedre Blindern, slik at det kan meldes som innspill til statsbudsjettet for 2024.

Vi skal jobbe aktivt med interne prosesser og problemstillinger. Organiseringen av IT ved UiO, lønns- og personalsystemet og arbeid for å redusere midlertidigheten er tre eksempler områder som fortsatt vil ha fokus fremover. UiO vil også følge med på mulige langtidsvirkninger av pandemien som nå er i sluttfasen. Vi trenger tydelig oppmerksomhet rundt pandemiens innvirkning på ansattes velferd. Her vil det alltid viktige og gode samarbeidet med tjenestemannsorganisasjonene være helt sentralt.

Studentenes læringsmiljø og helse vil også bli fulgt tett opp. I arbeidet blir det viktig med fortsatt godt samarbeid på tvers av enheter og aktører på universitetet, studentsamskipnaden og studentparlamentet. UiO vil bruke erfaringene fra pandemien til å være enda bedre forberedt hvis en ny pandemi eller annen uforutsett hendelse skulle ramme oss i fremtiden.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E912ECC915D5450283F0CB30B61DC4FA

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Universitetet i Oslo (UiO) har i over to hundre år undersøkt, utfordret og formet det norske samfunnet og utviklet kunnskap av verdi for hele verden. Kvaliteten og bredden i forskning og utdanning plasserer UiO i en nasjonal særstilling og utgjør grunnlaget for UiOs posisjon som et europeisk ledende forskningsintensivt breddeuniversitet.

UiOs sterke posisjon er et resultat av målrettet og systematisk arbeid gjennom mange år. UiO skal bygge videre på faglige kvaliteter, kollegiale verdier og organisatoriske styrker og være et åpent og inkluderende fellesskap for studenter og ansatte.

Verden står overfor utfordringer som vil kreve innsats fra hele det globale samfunnet. Klimakrisen står fram som vår tids største utfordring, og UiO skal ta ansvar for å bidra til løsninger gjennom vårt samfunnsoppdrag: å utdanne høyt kvalifiserte studenter, drive langsiktig grunnleggende forskning og arbeide for at kunnskap tas i bruk.

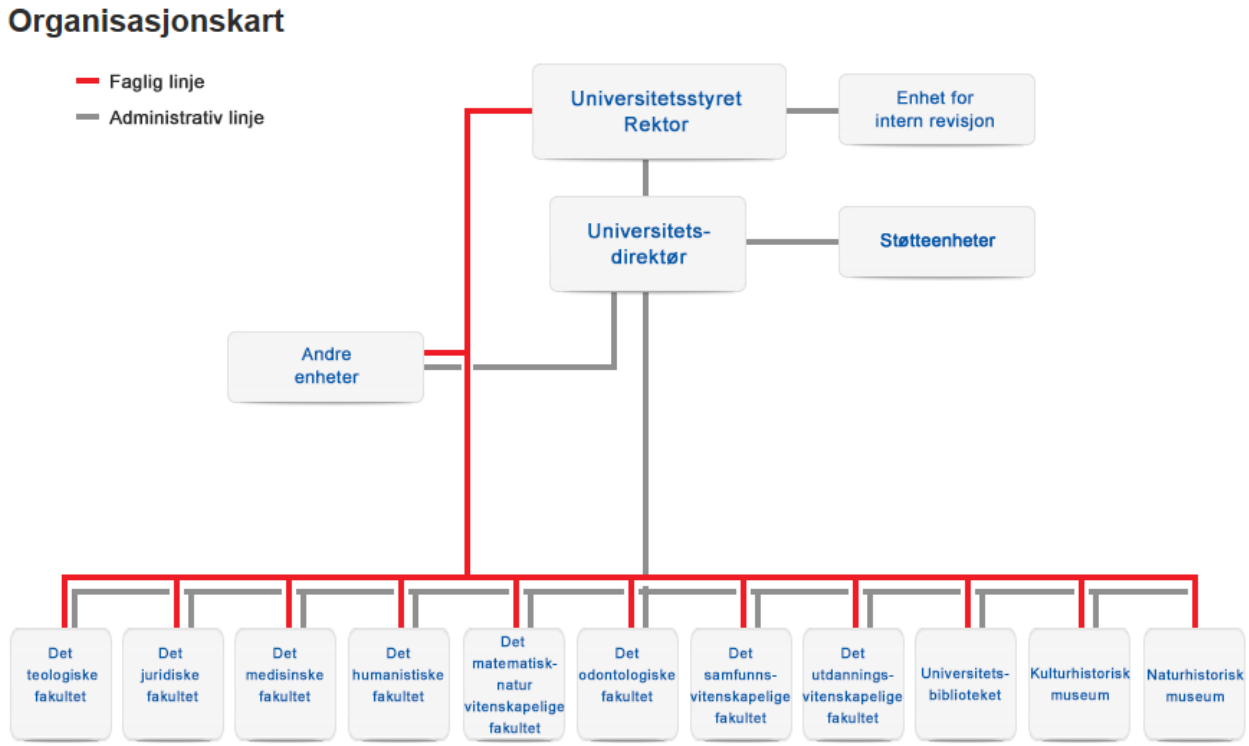

Figur 1 - Organisasjonskart

UiO er underlagt Kunnskapsdepartementet, og universitetsstyret er UiOs øverste organ. Styret har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonen drives effektivt og i overenstemmelse med gjeldende regelverk.

Kjernevirksomheten er konsentrert rundt åtte fakulteter, to universitetsmuseer, universitetsbiblioteket og flere sentre[1]. UiO har i tillegg støtteenheter for blant annet eiendomsforvaltning, informasjonsteknologi og administrative funksjoner.

Utvalgte hovedtall

Nedenfor vises utvalgte hovedtall for UiOs virksomhet. UiO har en sterk forskningsprofil og står for nær halvparten av ERC-tildelingene i UH-sektoren og en tredjedel sentrene for fremragende forskning. UiOs utdanningsportefølje har en unik faglig bredde og gir UiO de beste forutsetningene for å tilby forskningsbasert utdanning av høy kvalitet. UiO har fire av tolv sentre for fremragende utdanning. Nærmere en tredjedel av alle norske doktorgrader blir avlagt ved UiO.

Tabell 1 - Utvalgte hovedtall

Forskning	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
EU-midler (Beløp i mill. kroner)	159	158	187	222	248
Forskningsrådsmidler (Beløp i mill. kroner)	960	919	1 003	943	1 053
Publiseringspoeng per vitenskapelig årsverk	1,77	1,84	1,86	1,85	*
Doktorgrader	495	468	483	497	428
Sentre for fremragende forskning	Vertsinstitusjon: 9 Partner: 1				
Utdanning	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Studenttall	27 535	27 420	26 880	26 450	25 960
Kvalifiserte førstevalgsøkere	16 425	17 143	16 343	19 345	17 796
Studiepoeng per student	43,1	43,6	44,0	46,7	45,4
Uteksaminerte kandidater	4 735	4 845	4 935	5 300	5 120
Sentre for fremragende utdanning	Vertsinstitusjon: 4 Partner: 1				
Kunnskap i bruk	**2021**				
Innovasjonsaktivitet (via selskapet Inven2)	68 nye ideer, 7 nye selskap og 11 nye lisensavtaler				
Senter for fremragende innovasjon	Vertsinstitusjon: 2 Partner: 10				
Forskningssenter for miljøvennlig energi	Vertsinstitusjon: 1 Partner: 5				
Museer	Nær 1,5 mill. besøkende samt undervisningsopplegg for 1 150 skoleklasser i normalår.				
Årsverk og inntekter	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Totalt antall årsverk	6 668	6 607	6 595	6 685	6 969
- Herav vitenskapelige årsverk	3 824	3 863	3 853	3 876	4 054
- Herav adm./tekniske årsverk	2 844	2 744	2 742	2 809	2 915
Totale inntekter (Beløp i mill. kroner)	8 149	8 013	8 151	8 420	8 711
- Herav bevilgning	5 791	5 830	5 732	6 084	6 284
- Herav bidrags- og oppdragsinntekter	1 599	1 569	1 816	1 787	2 029
- Herav øvrige inntekter	758	614	603	549	398

Kilde: UiO *Data for denne indikatoren foreligger først 1. april 2022.

[1] Senter for utvikling og miljø, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning, Den internasjonale sommerskole, LINK – Senter for læring og utdanning

III. Årets aktiviteter og resultater

I dette kapittelet gir vi en sammenfatning av vesentlige aktiviteter og resultater strukturert etter UiOs strategi 2030. Nasjonale styringsparametere er plassert inn under tema der det er relevant. Det samme gjelder rapportering om mål i utviklingsavtalen og hovedfunn i gjennomførte evalueringer. En samlet oversikt over rapportering om de ulike punktene i utviklingsavtalen finnes som vedlegg 1 til årsrapporten.

Fremme uavhengig, banebrytende og langsiktig forskning

Forskningskvalitet

Fram mot 2030 skal UiO videreutvikle kvaliteten i forskningen og styrke sin innsats i den globale kunnskapsutviklingen. Den uavhengige, langsiktige og banebrytende grunnforskning skal bidra til at UiO styrker sin plass i toppsjiktet blant Europas universiteter.

UiOs posisjon er resultat av målrettet og systematisk arbeid gjennom mange år. Publiseringsaktiviteten har stabilisert seg på et høyt nivå og med oppgang av nivå 2-publikasjoner. Hele 70 prosent av UiOs vitenskapelige artikler er åpent tilgjengelige. Tverrfaglige og innovative forskningsmiljøer utvikles, og det arbeides med flere tiltak for å styrke etiske standarder som premiss for forskningen. UiO har en ledende posisjon i Norge når det gjelder tildelinger fra EU og nasjonale virkemidler hvor kvalitet er det viktigste tildelingskriterium. Resultatene fra 2021 styrker denne posisjonen.

Arbeidet med å utvikle flere fremragende tverrfaglige forskningsmiljøer er påbegynt, og vil være viktig å prioritere videre for å nå UiOs ambisjoner. I inneværende periode settes det fokus på å få frem søknader av høy kvalitet til Fellesløftet og Senter for fremragende forskning (SFF V). Forskningsrådet mottok 161 søknader til SFF V, hvorav 36 har gått videre til siste runde av utlysningen. Femten av disse søknadene er fra UiO, i overkant av 40% nasjonalt, som UiO må si seg fornøyd med.

Forskningsrådet har i 2021 evaluert nasjonal forskning i rettsvitenskap. Evalueringen viser at det juridiske fakultet ved UiO opprettholder sin stilling som Norges ledende. Fakultetet har en solid forskningsprofil, og er det rettsvitenskapelige miljøet i Norge med størst internasjonal innflytelse og publiseringsvolum. I tillegg foregår det et imponerende tverrfaglig samarbeid med andre fakulteter/institusjoner.

Arbeidet med å posisjonere seg for samfunnsområder og utfordringer som prioriteres nasjonalt gjennom Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, har hatt høy prioritet i 2021. UiO har utarbeidet fem posisjonsnotater innen temaene grunnforskning, demokrati og ulikhet, livsvitenskap og helse, klima, miljø og bærekraftig energi og hav. Prioriteringene er spilt inn til Kunnskapsdepartementet (KD) som et høringssvar til revisjon av langtidsplanen. I innspillet påpekes betydningen av grunnleggende forskning som avgjørende, og det foreslås at forskning av fremragende kvalitet uten tematiske føringer bør likestilles med de fire tematiske langsiktige prioriteringene. UiO arbeider med å sikre grunnforskningens posisjon og rammevilkår også på andre nasjonale arenaer, som i regjeringens

arbeid med å vurdere finansieringsmekanismer i sektoren og arbeid med Forskningsrådets strategigrunnlag og virkemiddelapparat.

UiO har i 2021 spilt inn til revisjonen av rådets 16 porteføljeplaner og vil fortsette med det i 2022. Innspillet vektlegger betydningen av den grunnleggende forskningen som premiss for grensesprengende forskning, og understreker behovet for å tydeliggjøre *impact*-begrepet både for søkere og de som vurderer søknader, samt behovet for tydeligere arbeidsdeling mellom Forskningsrådet, EU og institusjonene.

Året 2021 har også vært preget av koronapandemien, med skiftende tiltaksregimer, sykdom og fravær som har berørt både forskningsmiljøene og studentene. Det har vært et stort engasjement for å opprettholde virksomheten til tross for de store utfordringene. Covid-forskningsprosjekter som startet opp i 2020 pågår også i 2021, og forskere søker om nye covid-prosjekter. UiOs forskere bidrar fortsatt til den offentlige debatten om hva som er fornuftige, effektive og legitime tiltak i møte med den vedvarende krisen. Det er foreløpig usikkert hvilke langsiktige konsekvenser koronapandemien vil ha når det gjelder eksternfinansiering. Inntekter fra både Forskningsrådet og EU viser imidlertid en økning i 2021.

Som en følge av pandemien har det vært behov for å forlenge stipendiater og postdoktorer knyttet til forsinkede prosjekter, og det har vært utfordrende for enkelte forskningsmiljøer på grunn av manglende innreisetillatelse for internasjonale forskere. Særlig har pandemien skapt usikkerhet og krevende arbeidsforhold for yngre forskere, forskere i midlertidige stillinger og for forskere med eksternfinansierte prosjekter.

Norges Forskningsråd

UiO henter betydelige midler fra Forskningsrådet, og lykkes særlig godt på grunnforskningsrelaterte programmer og satsinger som SFF, FRIPRO og INTPART. Universitetet inntektsførte 1,05 milliarder kroner fra Forskningsrådet i 2021. UiO har bygget erfaring med Forskningsrådets nye utlysningsregime som er basert på porteføljestyring. Det settes pris på arbeidet Forskningsrådet nedlegger i å gjøre sine evalueringsprosesser tydeligere og mer transparente. Tilliten til forskningssystemet ble svekket høsten 2021 da det ikke ble avsatt midler til Fellesløftet som tidligere år. Forutsigbarhet i virkemiddelapparatet er avgjørende for norsk forsknings internasjonale konkurranseevne. UiO oppfordrer KD og Forskningsrådet til å ha god dialog om rammebetingelsene slik at tilsvarende situasjoner unngås.

Sentre for fremragende forskning (SFF)

Vitenskapelig kvalitet på høyt internasjonalt nivå er hovedkriteriet for prioritering av søknadene om Senter for fremragende forskning (SFF). UiO har for tiden ni SFF av 23 nasjonalt, og sendte i oktober 15 søknader av 36 nasjonalt til trinn 2-fristen for utlysning av den femte runde med SFF. Av finalistsøkerne ved UiO hadde 73% kvinnelige ledere.

UiOs ni sentre representerer alle fagområder: helsefag, realfag, samfunnsfag og humaniora. Erfaring fra fire runder med SFF viser at ordningen har stor betydning for utviklingen av fagmiljøene, men også for omliggende fagmiljøer. SFF-ordningens langsiktighet og attraktivitet gir økt mulighet for å generere

prosjekter og finansiering av fremragende forskning fra EUs rammeprogram og for å lykkes innenfor andre deler av Forskningsrådets virkemidler.

FRIPRO

FRIPRO-prosjektene er fremragende grunnforskning uten tematiske føringer, som blant annet bidrar til den kunnskapen vi trenger for å komme gjennom kriser, skape nye næringer og arbeidsplasser. Tildelingen av FRIPRO-prosjekter med oppstart i 2022 var noe lavere enn tidligere. Årsaken kan være høyere konkurranse fra andre universiteter. UiO vil følge med på dette fremover og arbeide for å øke andelen i kommende utlysninger. UiO hentet klart flest prosjekter i nasjonal sammenheng, tilsvarende godt over 600 millioner kroner i prosjektstøtte.

Fellesløftet IV – Stort tverrfaglig prosjekt

Forskningsrådets nye virkemiddel «Stort tverrfaglig prosjekt», som finansieres som fellesløft, har skapt stort engasjement ved UiO. Til søknadsfristen i februar sendte UiO inn 68 søknader fordelt på de aller fleste fakulteter, museer og sentre. Tolv prosjekter ble innstilt til fristen i september 2021. Dessverre var det ikke midler til Fellesløftet i regjeringens statsbudsjett, og endelig beslutning fra Forskningsrådets side avventes inntil videre. Samtidig har regjeringen og Forskningsrådet lovet at Fellesløft-prosjektene skal innvilges. UiO ser frem mot at Fellesløft-prosjektene vil bli finansiert på tross av manglende midler til Fellesløftet i statsbudsjettet for 2022. Det er viktig at denne tildelingen ikke skal gå utover senere tildelinger for grunnleggende forskning.

Forskningsinfrastruktur

Resultatet av Forskningsrådets utlysning av midler i Nasjonal satsing for forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR-ordningen) med søknadsfrist november 2020, kom i desember 2021. Ved UiO går totalt 14 til forhandlinger - fire som prosjekteier og 10 som partner. Ytterligere fem er på reserveliste - herav en som prosjekteier og fire som partner.

UiO utarbeidet i 2020 første versjon av et veikart for forskningsinfrastruktur. Veikartet, som skal bidra til at UiO kan tilby oppdatert og fremtidsrettet forskningsinfrastruktur, har allerede vært et viktig prioriteringsverktøy for tildeling av interne midler og for Forskningsrådets utlysning i Nasjonal satsing for forskningsinfrastruktur 2020. Veikartet vil rulleres annet hvert år i tilknytning til Forskningsrådets INFRASTRUKTUR-ordning, og vil oppdateres vår/høst 2022. Øvrig arbeid innen forskningsinfrastruktur går som planlagt.

Åpen forskning

UiOs arbeid med åpen tilgang til publikasjoner er kartlagt i 2021 gjennom rapporten «UiO: Open Access Statusrapport 2021». Rapporten viser blant annet at omtrent 70% av UiOs vitenskapelige artikler er åpent tilgjengelig[2]. UiO intensiverer arbeidet med åpen forskning, og utarbeider en strategi for åpen tilgang ved UiO som skal legge til rette for at forskere sømløst kan håndtere og dele sine forskningsdata

[2] Andelen er noe lavere enn det som ble rapportert i UiOs årsrapport for 2020, og skyldes at datagrunnlaget for rapporteringen er blitt bedre.

på best mulig måte. UiO er representert og bidrar inn i det nasjonale forhandlingsutvalget for les- og publisereavtale (overgangsavtalene).

UiO arbeider for deling av forskningsdata og at data skal koordineres og organiseres på en hensiktsmessig måte. I denne sammenhengen har UiOs Digital Scholarship Center koordinert omtrent 40 kurs med over 1 600 deltakere i forskningsdatahåndtering. Prosjektet FAIR@UiO, et teknisk system som blant annet skal lette forskernes håndtering av forskningsdata, hadde oppstart i 2021.

EUs rammeprogram for forskning og innovasjon

UiO hadde godt tilslag i Horisont 2020 (H2020) og er den institusjonen i Norge som mottok nest mest midler fra rammeprogrammet. UiO sendte i overkant av 260 søknader det første året i Horisont Europa (HE). Det er noe høyere enn snittet i H2020, men lavere enn toppåret 2019. Hovedårsaken er trolig færre relevante utlysninger. Covid-19-pandemien kan være en faktor, men nedgangen i søknader er liten og kan også være utslag av tilfeldige svingninger. Tilslag og engasjement innenfor bredden av Horisont Europa gir verdi utover den finansiering som UiOs forskere henter fra HE som tilgang til nettverk, og kobling til prosjekter og resultater på forskningsfronten i Europa. I tillegg kommer muligheten til å være med i lederskapet av og sette kursen for europeisk forskning. For å lykkes er det behov for ordninger som støtter opp om forskeres engasjement, vilje og evne til å delta aktivt i rammeprogrammet.

ERC-tildelinger

UiO lyktes godt i ERC i H2020 med høy søknadsaktivitet og godt tilslag. UiO har fremdeles nær halvparten av alle ERC-prosjektene i Norge. UiO er med 53 prosjekter på fjerdeplass målt i antall ERC-prosjekter i Norden, og blant de 30 universitetene med flest ERC-tildelinger i Europa. UiO gjør det spesielt godt i ERC innenfor samfunnsvitenskap og humaniora. Den høye søknadsaktiviteten fortsetter i HE. Foreløpig er ikke resultatene klare, men flere søkere har gått videre til trinn to og med bakgrunn i det er det en forventning om å opprettholde det gode tilslaget.

Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA)

Gjennom hele H2020 var deltagelsen innenfor MSCA høy og økende. Til siste runde hadde UiO både rekordhøy deltagelse og tilslag. I det første året av HE holder aktiviteten seg like høy, og UiO har så langt sendt inn over 100 søknader. Med søknadsfrister høsten 2021, vil ikke resultatene bli kjent før et godt stykke ut i 2022.

De tematiske områdene

I H2020 hadde UiO spesielt høy deltakelse innenfor områdene humaniora og samfunnsfag, helse og IKT. Det samme bildet avtegner seg også i HE. Selv om over to tredjedeler av søknadene fremdeles er innenfor disse tre temaene, har universitetet sendt søknader til alle de seks ulike temaområdene i Pilar II av programmet.

Det er utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Oslo universitetssykehus og Det medisinske fakultet, som gjør at forskerstøtten ved de to institusjonene danner et enhetlig støtteapparat overfor

forskningsmiljøene. Det styrkede samarbeidet har vært utslagsgivende for at aktiviteten inn mot helseprogrammet er mye høyere enn tidligere.

Tiltak for å øke deltakelsen i rammeprogrammet

UiO har utarbeidet en handlingsplan for deltakelse i Horisont Europa. Handlingsplanen skal bidra til større engasjement og søknadsaktivitet i HE i hele organisasjonen, satsing på fremragende forskning på frie forskerdrevne arenaer, og bedre utnyttelse av hele bredden i HE. Gjennom innsatsen ønsker man styrket søknadskvalitet, flere deltagere i ledende roller, og økt tildeling av prosjekter.

UiO har satt i gang prosjektet *Fellesløsninger innen forskerstøtte* som skal bidra til at alle forskere får tilgang til like god forskerstøtte, uavhengig av hvor de er ansatt. I løpet av 2020 og 2021 ble det initiert to nye arbeidsformer: Ekspertgrupper innenfor bestemte satsingsområder, herunder EUs rammeprogram, og økt samarbeid på tvers av enheter.

Universitetsnettverket The Guild er en viktig kanal både for informasjon om og påvirkning av strategisk retning, arbeidsprogram og faglige utlysninger i HE. Med ett unntak har universitetet også deltagere i alle de nasjonale referansegruppene til Forskningsrådet og Innovasjon Norge. De interne posisjonsnotatene som UiO har utarbeidet vil styrke arbeidet for å bidra og påvirke strategi og virkemidler på den europeiske arenaen.

Forskningsetikk

Høye vitenskapelige standarder og idealer ligger som et premiss for forskningsvirksomheten ved UiO. Kulturen i forskningsmiljøene, opplæring av studenter og ansatte og at det jobbes med forskningsetikk på alle nivåer er det viktigste for god vitenskapelig praksis. UiOs enheter har gjennom flere år utviklet tiltak tilpasset sin virksomhet for å heve bevisstheten rundt forskningsetiske problemstillinger, for eksempel opplæringsemner, seminarer og ulike diskusjonsfora.

I 2021 har det vært jobbet med flere institusjonsovergripende tiltak. Standard for forskningsintegritet for UiO ble vedtatt av universitetsstyret i oktober 2021. Arbeidet med å utvikle en felles opplæringsmodul i forskningsintegritet for hele universitetet med fokus på veiledere og forskningsledere er nå i en sluttfase.

The Guild – Europeisk universitetsnettverk

The Guild har utviklet seg til et universitetsnettverk av stor betydning innen europeisk kunnskaps-politikk. Flere policy-innspill og initiativer har vært lansert i 2021 for å påvirke EUs forsknings- og utdanningspolitiske agenda og virkemidler. UiO spiller en viktig rolle gjennom styredeltakelse og aktiv representasjon i alle nettverkets samarbeidsfora. Felleskapet gir gode muligheter for innspill og påvirkning, muligheter som ikke hadde vært til stede som enkeltstående institusjoner. Medlemskapet gir også rik tilgang til informasjon om hva som foregår i Brussel og i europeisk kunnskapspolitikk.

Arbeidet med å påvirke retningen av EU-kommisjonens forslag om et fornyet europeisk forsknings-område (ERA), særlig målsetningen om endringer i måten forskning og forskerkarrierer evalueres i Europa, er blant de sakene som har vært høyest prioritert i 2021. Utdanning står også høyt på EUs

dagsorden og The Guild har valgt å engasjere seg mer på dette området, særlig med hensyn til satsingen for Europeiske universiteter (European Universities Initiative). The Guild har spilt inn synspunkter på faglig innretning og utlysninger i EUs rammeprogram og engasjert seg aktivt i påvirkningsarbeid i forbindelse med tredjelandsassosiering (Sveits og Storbritannia) i EUs programmer.

The Guild bidrar også til å sette agendaen for den offentlige samtalen. Samarbeidet med det afrikanske universitetsnettverket ARUA har vært høyt prioritert i 2021, og sammen har The Guild og ARUA arbeidet for å påvirke politikk og virkemidler i en retning som gjør det mulig å styrke forskningskapasiteten til afrikanske universiteter. Flere felles initiativ i form av møter, dialog, konferanser og publikasjoner har vært lansert.

Resultatene av påvirkningsarbeidet varierer noe fra tema til tema, og er til dels avhengig av sakenes politiske karakter og betydning. I hovedsak opplever UiO at The Guild lykkes godt med å få gjennomslag for sine innspill, enten det gjelder den forskningspolitiske agendaen, innretning av virkemidler eller ordlyd i dokumenter.

Internasjonalt forskningssamarbeid

UiOs samarbeid med land utenfor Europa spenner fra uformelt forskersamarbeid til formaliserte forsknings- og utdanningssamarbeid i form av mobilitet, fellesprosjekter innenfor ulike program, og omfattende institusjonssamarbeid. UiO har stor bredde i hvilke institusjoner og faggrupper universitetets forskere samarbeider med. I tillegg til langvarig samarbeid med høyt rangerte universiteter i Nord-Amerika og Europa, omfatter UiOs internasjonale samarbeid også institusjoner i land med ikke-demokratiske styresett. UiO vektlegger å følge ansvarlig praksis og forankre også dette samarbeidet i akademiske verdier og akademisk frihet. UiO gir konkret bistand til truede forskere gjennom Scholars at Risk ordningen.

Samarbeid med prioriterte land

UiO har prioritert forsknings- og utdanningssamarbeid med landene under regjeringens Panorama-strategi. I 2021 har UiO utnyttet strategiens virkemidler for fremragende internasjonalt partnerskap med ledende institusjoner i de aktuelle land. I INTPART 2020-utlysningen ble det innvilget støtte til 20 prosjekter nasjonalt i 2021. UiO sendte inn 15 prosjektsøknader hvorav sju fikk innvilget støtte.

Kina

UiO har jobbet videre med det akademiske forskningssamarbeidet med Kina. Universitetet lanserte i begynnelsen av året en nettbasert ressursside for ansvarlig forskningssamarbeid med Kina som har fått positiv mottagelse. UiOs langvarige samarbeid med Fudan University ble utviklet ytterligere gjennom at UiO i mai ble vertskapet for Fudan-European Centre for China Studies (FECCS). Aktivitetene ved senteret har kommet godt i gang.

Afrika

Det globale sør er et prioritert samarbeidsområde og i 2021 har samarbeid med Afrika hatt spesiell oppmerksomhet. UiO har vært en pådriver i The Guild for å fremme samarbeid mellom Europa og Afrika, særlig gjennom samarbeid med The African Research Universities Alliance (ARUA). UiO har startet

arbeidet med å mobilisere fagmiljøene til å søke EU-finansiering sammen med afrikanske og europeiske partnere gjennom EU programmene Erasmus+ og Horisont Europa.

Det ble opprettet en arbeidsgruppe av ledelsen ved Forskningsrådet, Norad og UiO for å vurdere behovet for en generell nasjonal Afrika-strategi og bedre koordinering og samarbeid innen norsk forskning og høyere utdanning mot Afrika. Arbeidsgruppen leverte sine anbefalinger ved utgangen av året til ledelsen i de tre organisasjonene, for vurdering og beslutning om veien videre.

USA

For de to strategiske partnerskap i USA (University of Minnesota og UC Berkeley), har det i 2021 kun vært utlysning av midler til forskningssamarbeid med UC Berkeley gjennom Peder Sather Center for Advanced Study. Senteret mottok totalt 29 søknader nasjonalt. Alle ni søknader fra UiO fikk støtte.

Scholars at Risk

UiO fortsetter sitt samarbeid med Scholars at Risk (SAR) for å fremme akademisk frihet og beskytte truede forskere. I 2021 har UiO vært vertskap for SAR-Norges tiårsjubileum, og er i ferd med å ta imot to SAR-forskere fra Afghanistan, i tillegg til de fire forskerne universitetet tar imot årlig.

Styringsparametere knyttet til forskningsvirksomhet

Tabell 2 - Styringsparametere knyttet til forskningsvirksomhet

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Antall publiseringspoeng per faglig årsverk*	1,77	1,84	1,86	1,85	-
Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk **	7 313	14 046	15 428	16 775	7 857
Volum EU-tildeling*** (UiO)	146 243	153 514	173 390	221 974	248 339
Bidragsinntekter NFR per faglige årsverk (KD)	265,32	250,48	274,28	256,46	274,76
NFR-tildeling volum *** (UiO)	959 856	917 687	1 003 181	942 926	1 048 994
Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglige årsverk (KD)	132,59	134,01	171,36	169,02	189,68
Bidrags- og oppdragsinntekter (UiO)	479 964	491 629	626 512	621 749	727 224
Andel forskningsinnsats i MNT-fag	34	_	35	_	_

Kilde: DBH.

*Data for 2021 foreligger først 1. april 2022.

** Beløp i Euro. Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk gikk ned i 2021 på grunn av overgangen fra Horisont 2020 til Horisont Europa.

*** Beløp i tusen kroner. Vi gjør oppmerksom på at volumet på EU-tildelingen også omfatter tildelinger til andre formål enn forskning bl.a. tilskudd til undervisning.

UiO har en stabilt høy andel publikasjonspoeng per UFF-stilling, og er nasjonalt ledende når det gjelder publisering.

UiOs EU-inntekter har økt med 26,4 millioner kroner fra 2020 til 2021. Økningen skyldes primært to store koordinatorprosjekter i helsedelen av rammeprogrammet, men også to MSCA-COFUND prosjekter bidrar mye til økningen. I tillegg har det stabilt høye tilslaget på ERC bidratt til stabilt høye EU-inntekter over tid.

UiO har hatt en vekst i bidragsinntekter fra Forskningsrådet de siste årene. I 2021 var det en økning i inntektene på i overkant av 10% (100 mill. kr.).

Utdanne studenter med kunnskap, evne og vilje til å skape en bedre verden

UiO framstår som attraktivt for nye studenter, og årets søkertall til grunnutdanningene er høye. UiO har lagt ned mye arbeid for å gi de nye studentene en så god og trygg mottakelse som mulig. Gjennomsnittlig antall studiepoeng per student er lavere enn i 2020, men fremdeles på et rekordhøyt nivå. Gjennomføringen av bachelorprogram øker vesentlig, men UiO ser med uro på at frafallet etter ett semester på bachelorprogram og årsenheter øker. Antall avlagte doktorgrader går vesentlig ned, særlig innen medisin- og helsefag. UiO gjør det svært godt på de nasjonale konkurransearenaene for utdanning, og vi er en attraktiv partner i internasjonalt utdanningssamarbeid.

Både studenter og ansatte har lagt ned en betydelig innsats i den krevende koronaperioden. Vi har kunnet trekke veksler på det systematiske arbeidet for forvaltning av utdanningene, utdanningsutvikling og styrket utdanningsledelse. Vi har sett verdien av en solid kunnskaps- og teknologibase og av kompetente og hardtarbeidende ansatte og studenter. I 2021 har fakultetene og fagmiljøene jobbet målrettet med å revitalisere læringsmiljøet og den store bredden i studentdrevne aktiviteter og foreninger på UiO.

Videreutvikling av utdanningsporteføljen

UiO har de siste årene arbeidet strategisk for å videreutvikle og fornye studietilbudene ved UiO gjennom en sterkere kobling mellom forskning, utdanning og kunnskap i bruk. Vi ser et økende behov for å tenke både mer tverrfaglig og mer fleksibelt. Dette kan for eksempel handle om nye tilbud for studenter som ønsker mindre forpliktende løp og for studenter som ønsker mer utfordrende løp enn det som ligger i de ordinære studieprogrammene.

UiO har i 2021 sett videre på hvordan vi kan utnytte kunnskap om samfunnets utdanningsbehov og om studentene og utdanningene våre til å ta gode beslutninger og et tydeligere strategisk grep om videre-utviklingen av utdanningsporteføljen. Dette innebærer blant annet å ivareta perspektiver som forskningsnærhet, arbeidslivsrelevans, fleksibilitet, tverrfaglighet og livslang læring. Våren 2022 skal arbeidet munne ut i en styresak om UiOs tilrettelegging for mer tverrfaglighet og fleksibilitet.

Fremragende utdanning ved UiO

UiO gir stort handlingsrom til fagmiljøene og de vitenskapelig ansatte, og det skal være anledning til både å prøve og feile når det gjelder utvikling av undervisnings- og læringsformene. Dette kobles med tett oppfølging av UiOs og fakultetenes utdanningsledere og med erfaringsdeling gjennom blant annet en felles utdanningskonferanse og mange lokale initiativer.

UiO har fire sentre for fremragende utdanning og deltar i et femte. Flere av UiOs fagmiljøer er tildelt midler fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse; i 2021 har UiO mottatt støtte til to

prosjekter innen program for studentaktiv læring og to prosjekter innen arbeidslivsrelevans i høyere utdanning. I 2021 ble en av UiOs undervisere tildelt Olav Thons undervisningspris. Dette viser at fagmiljøene våre holder en fremragende kvalitet og lykkes godt på de nasjonale konkurransearenaene for utdanningskvalitet.

De premierte fagmiljøene bidrar aktivt i kvalitetsarbeidet ved UiO. For å styrke erfaringsdelingen ytterligere, har UiO opprettet Pedagogisk innovasjonsnettverk. Dette er et uformelt nettverk for eksternt støttede spissatsinger, og skal fremme erfaringsdeling på tvers av fagmiljøene ved UiO. Fokusområder i 2021 har vært forskningsdrevet innovasjon, metodeutvikling og evalueringsdesign samt løpende erfarings- og kunnskapsdeling.

Universitetsstyret utnevnte seks meritterte undervisere i 2021, i tillegg til de sju underviserne som fikk statusen i 2020. De meritterte underviserne inngår i UiOs pedagogiske akademi. Akademiet bidrar til å styrke det kollegiale fellesskapet for undervisning, fremmer nytenkning i organisering og gjennomføring av undervisning samt bidrar til kunnskapsutvikling på undervisningsområdet.

LINK – Senter for læring og utdanning

LINK arbeider for å heve utdanningskvaliteten ved UiO gjennom forskningsbaserte tilbud for universitetspedagogisk kompetanseutvikling og andre tiltak knyttet til utdanningsledelse- og undervisning. Senteret arbeider også med utredninger og utviklingsprosjekter samt formidling og samarbeidsarenaer på tvers av UiO.

I 2021 har LINK hatt en sentral rolle i å bistå med omleggingen til digital undervisning og evalueringsarbeid. Mye aktivitet har vært rettet mot å styrke kompetansen til ansatte og bidra til kunnskaps- og erfaringsutveksling. LINK har også vært involvert i prosjekter for å innhente erfaringer med digital undervisning og læring og hvordan digitaliseringen oppleves fra både vitenskapelig ansattes, utdanningsledernes og studentenes perspektiv i et intenst og uforutsigbart pandemiår. Ambisjonen er å bidra til at både disse erfaringer og forskning på innovative undervisningsformer gir grunnlag for enda bedre digitale undervisningstilbud i tiden framover.

LINK har støttet fakultetene i deres arbeid med innovative undervisnings- og evalueringsformer, ikke minst ved søknader om eksternt finansierte prosjekter på utdanningssiden. LINK gir opplæring og støtte til etablering og utvikling av egne sentre for utdanningsutvikling på fakultetene. LINK bidrar også aktivt til Pedagogisk innovasjonsnettverk og til UiOs pedagogiske akademi.

Læringsmiljø

Muligheten for fysisk tilgang til campus er svært viktig for studentens integrasjon i studie- og fagmiljøet. Fakultetene har uttrykt en særlig bekymring for situasjonen til studenter som begynte på studiene høsten 2020, og kun har studert under smittevernsrestriksjoner. Disse fikk en særlig oppmerksomhet da campus åpnet opp igjen og under studiestart høsten 2021 sammen med de nye studentene.

Universitetsledelsen har arbeidet aktivt opp mot nasjonale og lokale myndigheter for å få åpnet campus, blant annet for å gi studentene tilgang til lesesalsplasser. Det ble innført bookingsystem for lesesalsplasser og ordninger for koronatest på campus. UiO har lagt vekt på å holde campus åpent for studenter som trenger ferdighetstrening, laboratorieundervisning mm. Fakultetene la også til rette for studenter med særskilte behov. Fakultetene har vært kreative og forsøkt å tilrettelegg for fysiske treff som lar seg gjennomføre innenfor smittevernreglene, for eksempel «walk-and-talk» på Blindern.

UiO tildeler årlig inntil 300 000 kroner til sosiale, kulturelle og faglig relaterte studentaktiviteter rettet mot studentarrangementer ved UiO. Våren 2021 har UiO i tillegg lyst ut stimuleringsmidler for fysiske eller lokale arrangementer. Alle foreninger som har gjennomført eller planlagt tre arrangementer får etter søknad tildelt 3 000 kroner uten rapporteringsplikt. Dette kommer i tillegg til midlene regjeringen bevilget til sektoren.

LINK har utviklet opplæringsressursen «Læringsassistenter i aksjon» og har også kartlagt hvordan ordningen med læringsassistenter praktiseres ved UiO i dag. Kartleggingen viser at rollen omfatter både gruppemedlærere, kollokviefaddere, programfaddere, seminarledere, undervisningsassistenter mm. Fellesnevneren er at læringsassistentene oppfattes, og ser på seg selv, som viktige brobyggere mellom undervisere og studenter gjennom å gi studentene faglig støtte, tettere oppfølging og støtte til «hvordan studere», samt bidra til en trygg læringsarena og sosial arena for studentene. Læringsmiljøutvalget vil arbeide videre med ordningen og også se forbindelser til bibliotekets og SiOs arbeid.

UiO arbeider med å etablere et livssynsåpent samtalesenter som skal supplere og styrke dagens tilbud gjennom Studentprestetjenesten og Studenthumanisten. Både Studentprestetjenesten og SiO har tilbud til alle Oslostudenter og tilbyr samtaletjenester både individuelt og i gruppe. De siste årene har de opplevd økende pågang til sine samtaletjenester, og det er behov for et utvidet mangfold i samtaletilbudet og den livssynsbetjeningen som tilbys studentene. Samkoordinering av samtalepartnere med ulike livssyn vil kunne gi et bredere, mer variert og kvalitetssikret tilbud. Tilbudet bør så langt det er mulig favne livssynsmangfoldet hos studentene, også gruppen uten livssynstilhørighet.

UiO markerte Verdensdagen for psykisk helse fra 11. til 15. oktober 2021. Fakultetene arrangerte stands med kaffe og samtaler, samt digitale og fysiske foredrag. UiO samarbeidet med SiO, Kirkens SOS, Mental Helse ungdom og organisasjonen Wake me up for å nå så mange studenter som mulig.

Digitalisering av undervisning og eksamen

Majoriteten av undervisningen våren 2021 foregikk digitalt. Høsten 2021 åpnet det for større grad av fysisk undervisning. Det er brukt både hybrid undervisning (samtidig fysisk og digital undervisning), digital synkronundervisning og opptak. Det er utviklet en tjeneste for autoteksting som skal bidra til å gjøre video universelt utformet. Som tiltak for å forbedre videotilbudet for undervisere og studenter vurderer UiO også anskaffelse av nytt videoverktøy. «Mine studier», studentenes inngangsvei til det digitale læringsmiljøet og samlingspunktet for studentrettet informasjon, er videre utviklet og har lansert en mobilapp som kan sende påminnelser om undervisning, eksamen mm.

Majoriteten av vårens og høstens eksamener ble gjennomført digitalt hjemmefra. Enkelte eksamener ble gjennomført i Silurveien, med tilpassede smitteverntiltak. Muntlige eksamener ble gjennomført digitalt med Zoom. Det har gjennom året blitt gjennomført kurs og seminarer om digital undervisning og eksamen, med både pedagogisk og teknisk fokus. Disse har vært godt besøkt. Det jobbes kontinuerlig med brukerveiledninger og digitale hjelperessurser. UiOs Helpdesk har gitt personlig veiledning og kurs til studenter og ansatte i bruk av digitale verktøy til undervisning.

UiO lyser årlig ut strategiske midler til IT i utdanning. I 2021 var utlysningen todelt: en del av potten skulle gå til tematiske innovasjonsprosjekter innen IT i utdanning, mens den andre delen ga støtte til etablering av permanente støttetjenester/utviklingsenheter for utvikling av fagnær digital undervisning ved fakultetene. Ambisjonen er å skape undervisning og læringsforløp med en dypere integrasjon mellom fag og kunnskapsområder, IT og undervisningens læringsmål.

Arbeidslivsrelevans og praksisplasser

UiOs kandidater er de viktigste bidragsyterne til kunnskapsoverføring til samfunnet, og fakultetene arbeider systematisk med praksis og arbeidslivsrelevans. UiO har over tid prioritert samarbeid med Oslo kommune og skolesektoren høyt, særlig gjennom universitetsskolene, men har et rikt samarbeid med et stort antall virksomheter og bedrifter. Vi vil trekke fram to gode eksempler:

- Sammen i praksis (SamPraks) tilbys studenter som går de siste årene på medisin, psykologi, klinisk ernæring, farmasi, avansert geriatrisk sykepleie og odontologi. Dette tverrfaglige praksistilbudet har stor verdi både for studentene som deltar og for praksisstedet.

- Centre on Experiential Legal Learning (CELL), et senter for fremragende utdanning, legger til rette for varierte praksiserfaringer gjennom utvikling av prosedyresenter, forhandlingsforum, klarspråkprosesser og studentdrevet forskning.

UiOs fremste kjennemerke skal være en tett kobling mellom forskning og utdanning. Studentene skal også få trene på arbeidsmetoder og få erfaring med å bruke forskningsbasert kunnskap på måter de vil trenge i sitt framtidige arbeid. Det er imidlertid behov for at flere studenter velger å bruke praksis-tilbudene. De fremste utfordringene er systematikk og skalering; initiativene har vært avhengig av ildsjeler i fagmiljøene, og det er mer krevende å utvikle denne typen tilbud for større studentgrupper.

I koronaperioden har det vært ekstra krevende å arbeide med praksis og annen kontakt med arbeids-livet, og fakultetene har måttet finne alternative løsninger for å unngå at studentene blir forsinket. Utdanningene med obligatorisk praksis har fått ekstra handlingsrom fra myndighetenes side, mens UiO ennå ikke har fullgod oversikt over konsekvensene for utdanninger med valgfritt tilbud om praksis.

Fra og med høsten 2019 har UiO et nytt og mindre Råd for samarbeid med arbeidslivet. Rådet er et forum for aktiv og åpen dialog på strategisk nivå mellom UiO og partene i arbeidslivet, hvor alle skal oppleve et godt og gjensidig utbytte av samarbeidet. I 2021 har rådet hatt fem møter, samt et felles møte med utdanningskomiteen. I 2021 har det særlig vært fokus på tema knyttet til arbeidslivsrelevans og større politiske prosesser i sektoren.

Tabell 3 - Styringsparametere for arbeidslivsrelevans

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Andelen masterkandidater sysselsatt i relevant arbeid et halvt år etter fullført utdanning (KD)	74,5	_	74,6	71,1	_

Kilde: DBH

Livslang læring

UiO har en lang historie som bidragsyter til etter- og videreutdanning (EVU) og tilbyr også i dag slike utdanninger på en rekke viktige områder. Vi merker oss den økte politiske interessen og behovet for ulike former for EVU-tilbud. UiO har også behov for å se på ressursbruk, organisering og profilering av vårt eget tilbud.

Kandidat- og arbeidsgiverundersøkelser viser at UiOs kandidater er omstillingsdyktige og attraktive på arbeidsmarkedet. Våre lange grunnutdanninger sørger for en kognitiv grunnmur hos kandidatene som forbereder dem på læring hele livet. De kvalifiserer ikke bare for jobb nummer en, men også for jobb nummer to og tre. Denne langsiktige tenkningen står helt sentralt i UiOs utdanningspolitikk.

UiO har en rekke årsenheter og erfaringsbaserte masterprogram som henvender seg til studenter som er i jobb eller som søker ny kompetanse. Undersøkelser viser også at en betydelig andel av studentene søker seg til studieprogram selv om de bare er interessert i deler av programmet. Flere av disse har utdanning fra før, og for denne gruppen fungerer de ordinære programmene som videreutdanning. I volum er den klassiske enkeltemneordningen et stort bidrag til livslang læring.

I mange av profesjonsfagene bidrar UiO direkte og indirekte med kunnskap, kompetanse og arbeidskraft til mange EVU-tilbud. Av historiske grunner skjer mye av virksomheten i regi av bransjeorganisasjoner, men i nært samarbeid med de respektive fagmiljøene ved UiO.

UiO har i en årrekke arrangert «Faglig pedagogisk dag» for lærere og andre EVU-tilbud rettet mot lærere i skolen. En egen enhet, FIKS, bidrar til kompetanseheving og utvikling i skolen gjennom gjensidig forpliktende partnerskap med skoleeiere til nytte for både skolelederne, lærerne og elevene. UiOs sommerskole har også en lang historie og er et studietilbud med global rekkevidde.

Studiekvalitet og gjennomføringskraft

UiO har i flere år arbeidet målrettet med å forbedre gjennomføringen og redusere frafallet. Tiltak knyttet til studentmottak og faglig integrasjon er svært viktige for å skape et godt læringsmiljø. God studiekvalitet og god gjennomføring oppnås blant annet ved tydelig formidling av forventninger til nye studenter, godt studentmottak og faglig integrering samt veiledning og tilbakemeldinger underveis. Alle disse faktorene er nødvendige for å rekruttere de riktige studentene, ta imot dem på en god måte og gjøre dem til trygge, faglig sterke og nysgjerrige studenter.

UiO jobber kontinuerlig med oppfølgingstiltak for å redusere frafallet og øke gjennomføringen blant ph.d.-kandidatene. Dette inkluderer blant annet rutiner for kvalitetssikring av kandidatenes prosjekt-

beskrivelser, mottak og integrering av nye kandidater, gjennomgang av kurs og seminarer i opplærings-delen, rutiner for oppfølgingssamtaler og midtveisevaluering, ulike former for veilederforum samt arbeid med å synliggjøre tilbud om karrierestøtte for unge forskere.

Studentrekruttering og -mottak

Årets søkertall til grunnutdanningene er lavere enn toppåret 2020, men likevel høyere sammenlignet med årene før koronapandemien. Per 15. april 2021 hadde 19 483 søkere UiO som sitt førstevalg. Dette er en økning på 7,3 prosent sammenlignet med 2019, men en nedgang på 7,5 prosent sammenlignet med 2020. Det var 3 søkere per studieplass.

Blant de mest attraktive studiene ved Universitetet i Oslo målt i søkere per studieplass er profesjons-utdanningene i medisin, psykologi, odontologi, samt Honours-programmet, Filosofi, politikk og økonomi og grunnstudiene i kriminologi. Poenggrensene for å komme inn øker, og det er god søking til hele UiOs faglige bredde. UiO rekrutterer godt fra hele landet og har bred appell til alle aldersgrupper.

UiO gjennomfører en rekke tiltak for å tiltrekke seg søkere og informere om studietilbudet. Student-ambassadører besøker videregående skoler og står på utdanningsmesser i hele landet. UiOs «Åpen dag» besøkes av 3 000 mulige søkere årlig. UiO har egne tiltak for å jevne ut kjønnsskjevheter. Mangfold i Fokus i Akademia jobber for et større kulturelt mangfold ved UiO og tilbyr et kursopplegg for omkring 100 elever ved ni videregående skoler i Oslo, alle med høy andel minoritetselever.

Studiestart høsten 2021 ble gjennomført som en miks av fysisk og noe digital undervisning. Mer enn 1300 faddere inviterte til mange aktiviteter på campus for de 11 000 nye studentene, og lærings-assistenter hjalp til med studenttilværelsen både faglig og sosialt. Fakultetene prioriterte å gi fysisk smågruppeundervisning, mens store forelesninger i noen tilfeller gikk digitalt. På lesesalene opprettholdt UiO énmeters-kravet og reservasjonsløsningen.

Gjennomføring i UiOs bachelor- og masterutdanninger

UiO har god inntakskvalitet, og rekrutterer noen av landets aller dyktigste universitetsstudenter. Andelen bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid går tydelig fram og har styrket seg med nærmere ti prosentpoeng de siste tre årene. Gjennomføringen på masternivå holder seg stabil. Antall studiepoeng per heltidsekvivalent (høst) viser en positiv utvikling, og på tross av svak tilbakegang fra 2020 til 2021 er UiO fremdeles på et rekordhøyt nivå. Indikatorene våre for gjennomført utdanning viser følgende resultater:

Tabell 4 - Styringsparametere for gjennomføring av utdanning

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Andel bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid (KD)	30,18	31,96	34,63	37,76	43,39
Andel masterkandidater som gjennomfører på normert tid (KD)	43,71	46,66	47,86	47,11	47,77
Antall studiepoeng per faglig årsverk	295,33	291,43	292,37	302,81	281,26
Nye studiepoeng per heltidsekvivalent høst (UiO)	43,11	43,59	43,98	46,71	45,44

Kilde: DBH.

UiO følger også med på hvor mange studenter som fullfører med ett eller to års ekstra studietid. Andelen fullførte øker noe for bachelorutdanninger. For fem- og seksårige profesjonsutdanninger og for masterutdanninger øker andelen fullførte betydelig; den er om lag 20 prosentpoeng høyere med ett års ekstra studietid og om lag 30 prosentpoeng høyere med to års ekstra studietid.

Frafallet etter første semester har vært stabilt rundt 13% de siste årene, men steg til 15% i 2021. Det er særlig urovekkende at frafallet etter første semester øker mest for bachelorprogram og årsenheter, det vil si for de ferskeste studentene. Frafallet etter første studieår øker fra 25% i 2020 til 28% i 2021, og ligger nå på samme nivå som i 2019.

I koronaperioden har UiO gjort omfattende endringer i eksamensopplegget, og andelen hjemme-eksamen, oppgaveinnlevering eller muntlig eksamen har vært høyere enn vanlig. Studiepoeng-produksjonen går svakt tilbake fra 2020 til 2021, men er fremdeles høyere enn før pandemien.

Andelen studenter som avlegger minst 30 studiepoeng i høstsemesteret synker fra 48% i 2020 til 46% i 2021, men er fremdeles høyere enn før pandemien. Andelen som avlegger 0 studiepoeng øker fra 24% i 2020 til 27% 2021, men er fremdeles lavere enn før pandemien. Det er særlig enkeltemnestudentene som trekker disse tallene nedover, siden 62% av dem ikke avla studiepoeng høsten 2021.

Gjennomføring i UiOs forskerutdanninger

I 2021 ble det avlagt 428 doktorgrader ved UiO, hvorav 9 dr.philos.-grader, en nedgang på 69 fra 2020. På grunn av UiOs profil er tallene særlig sårbare for endringer innen medisin og helsefag, og ved Det medisinske fakultet alene var nedgangen på 43 kandidater. Nedgangen skyldes både lavere opptakstall 4-5 år tidligere og forsinkelser relatert til koronapandemien. UiO følger nøye med på dette og vurderer fortløpende om det er behov for særskilte tiltak.

Andelen ph.d.-kandidater som gjennomfører innen seks år sank med drøyt to prosentpoeng fra 2020 til 2021, men er likevel høyere enn i 2019. UiOs ph.d.-kandidater har hatt vanskelige arbeidsforhold under koronapandemien, endringene kan også skyldes periodiske svingninger med hensyn til hvor mange som finansieres og tas opp.

Tabell 5 - Styringsparameter for forskerutdanning

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Andel fullførte tatt opp seks år tidligere (KD)	63,5	66,03	61,44	67,22	65,1

Kilde: DBH

Studiebarometeret

Studiebarometeret 2021 har ikke store utslag sammenlignet med tidligere års undersøkelser. UiO ligger over det nasjonale snittet på hovedområdene for undervisningskvalitet og studieprogrammets evne til å inspirere, men under snittet på hovedområdet for tilknytning til arbeidslivet. Studentenes oppfatning om studiekvaliteten holder seg stabil, og studentenes faglige tidsbruk viser en svak økning.

Tabell 6 - Styringsparametere for Studiebarometeret

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Faglig tidsbruk per uke blant heltidsstudenter (KD)	34,41	34,96	33,61	33,39	33,79
Studentenes oppfatning om studiekvalitet* (KD)	4,06	4,05	4,1	4	4,03

Kilde: DBH og NOKUT. *Skalaen går fra 1 til 5 hvor 1 er minst fornøyd og 5 er mest fornøyd.

Kandidatmåltall

Kunnskapsdepartementet har fastsatt kandidatmåltall for helse- og lærerutdanningene. UiO oppfyller kandidatmåltallene for farmasi, lærerutdanning, psykologi og tannpleie. Tabellen viser resultatene i 2021 sammenlignet med måltallene:

Tabell 7 - Kandidatmåltall og UiOs resultater

Utdanning	Måltall 2021	Resultat 2021	Avvik 2021
Farmasi (femårig masterprogram)	55	55	0
Klinisk ernæring (femårig masterprogram)	32	25	-7
Lærerutdanning (femårig integrert)	109	185	76
Medisin (seksårig profesjonsutdanning)	200	160	-40
Odontologi (femårig masterprogram)	62	50	-12
Praktisk-pedagogisk utdanning (ettårig)*	293	260	-33
Psykologi (seksårig profesjonsutdanning)	112	130	18
Tannpleie (treårig bachelorprogram)	20	20	0

Kilde: UiO. *Om lag halvparten av opptaksrammen for PPU er satt av til deltidsvarianten over tre semestre.

Alle fakultetene har generelle tiltak for å styrke gjennomføringen på utdanningene. Det omfatter å følge opp førsteårsstudenter, arrangere identitetsskapende faglige og sosiale aktiviteter samt gi god oppfølging videre i studieløpet. Fakultetene vurderer også overbooking, etterfylling og innpassings-opptak på programmer hvor dette ikke begrenses av kapasiteten i den kliniske undervisningen.

UiO når ikke kandidatmåltallet for klinisk ernæring. UiO har gjennomført flere tiltak for å forbedre kandidatproduksjonen. Den største delen av frafallet fra klinisk ernæring skjer i fellesundervisningen med medisinstudiet, og UiO har derfor gjort endringer i oppstarten og den første delen av ernærings-studiet. UiO har også et eget innpassingsopptak til høyere studietrinn.

UiO når ikke kandidatmåltallet for medisin. Det er til dels vesentlige forskjeller mellom kandidat-produksjonen de siste fem årene, men med unntak av ett år har UiO ligget under måltallet i denne perioden. UiO økte opptaket til medisinstudiet fra høsten 2017, men effekten ser vi ikke før om 1-2 år. UiO viderefører fokuset på studiestart og arbeid i team, selv om dette vanskeliggjøres av koronapandemien.

UiO når ikke kandidatmåltallet for odontologi. Høsten 2021 er det derfor nedsatt en prosjektgruppe som skal kartlegge frafall de siste årene og årsaker til frafall samt foreslå tiltak for å redusere frafall. UiO har også en rekke tiltak knyttet til overbooking, informasjon, praksisgjennomføring, veiledning og faglig-

sosiale tiltak. Det har også vært behov for ekstraordinære tiltak for å motvirke frafall i koronaperioden, blant annet særskilt tilrettelegging av praksis.

UiO når ikke kandidatmåltallet for praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), på tross av at UiO har ligget over måltallet de foregående årene. Kravet om mastergrad for opptak til PPU har medført en nedgang i antallet kvalifiserte søkere, og dermed en nedgang i antallet ferdige kandidater. UiO arbeider strategisk med rekruttering og gjennomføring, samt tiltak knyttet til kvalitetsutvikling som en konsekvens av at masterkravet også har medført en økning i antallet ettfagsstudenter.

Tabell 8 - Styringsparameter kandidattall

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Kandidtatall på helse- og lærerutdanningene	865	887	945	887	886

Kilde: DBH

Internasjonalt utdanningssamarbeid og mobilitet

UiO har arbeidet systematisk for å styrke det internasjonale utdanningssamarbeidet. Ikke minst gleder vi oss over å lede Circle U., en europeisk universitetsallianse der sju forskningsintensive bredde-universiteter inngår. Våre studenter vil i framtiden ikke bare være studenter i Oslo, men kan også studere i London, Paris, Berlin, Brussel, Louvain, Århus og Beograd – og etter hvert Pisa og Wien. Bærekraftagendaen gir tematisk overbygning for den innledende fasen av samarbeidet, med aktiviteter knyttet til klima, global helse og demokrati samt studentledet, bærekraftig innovasjon.

Studentutveksling

2021 ble preget av koronapandemien, og la store begrensninger på mobiliteten både inn til og ut fra UiO. Etter å ha avlyst all ordinær utveksling i høstsemesteret 2020, besluttet UiO å åpne opp for utveksling innen Europa (unntatt Russland) vårsemesteret 2021. I høstsemesteret 2021 ble det åpnet for utveksling med alle land hvor UiO har samarbeid, i den grad det lot seg gjennomføre. Flere land åpnet ikke, for eksempel Australia, så mulighetene var betraktelig mer begrenset enn vanlig.

Det er merkbar interesse fra studentene både for å reise ut og for å komme til UiO fra våre utenlandske partneruniversiteter, men det er dessverre en del som trekker søknaden sin når det nærmer seg avreise og de ser at det kan bli vanskelig å gjennomføre utvekslingsoppholdet.

Studieprogram med obligatoriske utenlandsopphold, men hvor det ikke lot seg gjøre å reise til aktuelle land på grunn av reiserestriksjoner, valgte enten å utsette utenlandsoppholdet eller finne digitale løsninger i samarbeid med sine partnere i utlandet.

Tabell 9 - Styringsparametere for studentutveksling

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Andel utvekslingsstudenter på Erasmus+ (KD) 1)	1,25	1,52	1,47	0,8	1,35
Andel utvekslingsstudenter (UiO) 2)	8,8	8,9	8,9	4,7	5

1) "Andel utvekslingsstudenter på Erasmus+" er prosentandel av registrerte studenter som reiser ut fra UiO via Erasmus+ dette året.

2) "Andel utvekslingsstudenter" er prosentandel av registrerte studenter som reiser ut fra og inn til UiO på utveksling dette året, inkludert Erasmus+.

Kilde: DBH.

Den internasjonale sommerskolen

Sommeren 2021 ble Den internasjonale sommerskolen (ISS) gjennomført for 75. gang. All undervisning var digital. Det ble tatt opp 630 studenter, 25% mer enn tidligere år. Studentene gjennomførte studier online fra cirka 80 land fordelt over 17 tidssoner, svært mange av disse fra lav- og mellominntektsland som ellers ikke ville hatt mulighet til å delta. Med økt fokus på internasjonalisering hjemme, var det gledelig å se et rekordhøyt antall norske studenter på ISS' tilbud.

Selv om ISS opplevde en høyere frafallsprosent enn tidligere, var det totalt 15% flere studenter som fullførte emner på bachelor- og masternivå enn året før. Tross den digitale gjennomføringen, var studenttilfredsheten svært høy. ISS eksperimenterte også med en rekke utenomfaglige tilbud virtuelt, inkludert studentdrevne aktiviteter, og har høstet interessante erfaringer med digitalisering av den sosiale studentdimensjonen blant en internasjonal studentmasse.

På grunn av usikkerheten med internasjonal studentmobilitet, vil kurstilbudet beregnet på internasjonale studenter tilbys digitalt også i 2022. Undervisningen i norsk som andrespråk vil være klasseromsbasert, som en overgang tilbake til campusbasert undervisning og full normalisering av sommerskolens tilbud fra og med 2023.

Mottak av internasjonale studenter

Våren 2021 tok UiO imot litt færre utvekslingsstudenter enn vanlig, i tillegg til masterstudenter med opptak høsten 2020 som hadde fulgt digital undervisning i hjemlandet første semester. De fleste studentene måtte gjennom et ti dagers karanteneopphold på hotell, og egenandelen ble dekket av UiO. Studiestart var i hovedsak digitale arrangementer. Norges grenser stengte på kort varsel 29. januar, og det førte til at de som hadde planlagt å komme i februar eller mars ikke fikk reise hit.

Høsten 2021 planla UiO vanlig mottak av utvekslingsstudenter og internasjonale masterstudenter. UiO opplevde en økning i interessen for å studere ved UiO, men innreiserestriksjoner fram til 1. august førte til usikkerhet hos studentene. Enkelte studenter valgte derfor digital undervisning høsten 2021 eller å utsette utveksling til våren 2022.

Det har vært et begrenset tilbud av studentboliger for de internasjonale studentene i 2021, og mange utvekslingsstudenter måtte finne bolig på egenhånd både våren og høsten 2021. UiO inngikk avtale med to hotellkjeder der studentene kunne bo på hotell til en avtalt pris, som et alternativ til SiOs studentboliger. Oslo politidistrikt har dessuten hatt begrenset tilbud av timer til studenter som må registrere seg ved ankomst, og studentene ventet i flere måneder på time hos politiet.

European Universities Initiative – Circle U.

UiO koordinerer universitetsalliansen Circle U., som i juli 2020 fikk tittel og finansiering gjennom EUs utdanningsprogram Erasmus+ som European University. Alliansen består av Universitetet i Oslo, Aarhus Universitet (Danmark), Humboldt-Universität zu Berlin (Tyskland), King's College London (Storbritannia),

Université de Paris (Frankrike), Univerzitet u Beogradu (Serbia) og Université catholique de Louvain (Belgia). Università di Pisa (Italia) og Universität Wien (Østerrike) slutter seg til alliansen fra januar 2022. Circle U. er den eneste alliansen som ledes fra Norge, og den eneste som ledes fra et ikke-medlemsland. Med de nye partnerne vil alliansen omfatte nærmere en halv million studenter og 65 000 ansatte, med et felles mål om å skape en sømløs felleseuropeisk campus.

Circle U. er formelt et treårig prosjekt som løper fra november 2020 til oktober 2023. Prosjektet vil utgjøre det første skrittet på veien mot å etablere felles undervisningstilbud, infrastrukturer og forskningsfellesskap mellom partneruniversitetene. Alliansen har også en langsiktig ambisjon for samarbeid som strekker seg ut over prosjektperioden. Sentrale elementer er en sterkere sammenkopling av utdanning, forskning og innovasjon, utvikling av digitalt utdanningssamarbeid, større bruk av studentaktive læringsformer og integrering av ulike former for mobilitet på alle nivåer i utdanningene. Prosjektet er en viktig satsning for UiO og utdanningsdelen av virksomheten vår.

I 2021 har prosjektet etablert en styringsstruktur med UiOs rektor, Svein Stølen, som president for alliansen og leder for generalforsamlingen. Alliansens *management board*, med ansvar for å iverksette beslutninger tatt av generalforsamlingen, har månedlige møter. Alliansen har ansatt en generalsekretær med ansvar for drift og oppfølging av planlagte aktiviteter i alliansen. *Academic chair*-programmet ble lansert i august 2021. 38 *academic chairs* fra alle partneruniversitetene er tilknyttet tre *knowledge hubs* – klima, demokrati og global helse – og skal bidra til å koble utdanning og forskning og utvikle studentaktive læringsformer innenfor de tematiske områdene.

Circle U.-seminaret *Evidence and Democracy in Times of Crises* ble arrangert i september. Det ble strømmet direkte og var åpent tilgjengelig for alle. Circle U. ERIA (*Empowering Research and Innovation Actions*) ble lansert i september 2021 og koordineres av Université de Paris. ERIA skal styrke forskning og innovasjon i Circle U. og er støttet gjennom Horisont 2020.

Erasmus+

UiO har som ambisjon å lede an som europeisk universitet gjennom koordinatorrollen for Circle U. Vi vil også bidra til å nå de ambisiøse målene i Mobilitetsmeldingen, prøve ut nye former for mobilitet og styrke fagmiljøene. Deltakelsen skal også legge til rette for samarbeidsprosjekter som integrerer utdanning, forskning og innovasjon samt samarbeidsprosjekter med land i det globale sør.

UiO søker årlig om mobilitetsmidler for samarbeid med medlemsland og assosierte tredjeland i og utenfor Europa. Forsinkelser i EUs forhandlinger om ny programperiode medførte en utsettelse med ett år for samarbeid utenfor Europa, og en forsinket tildeling og utbetaling av midler for 2021-prosjekter. Implementeringen av nye tiltak i Erasmus+ er derfor også utsatt med et halvt år ved UiO. Inntektene for mobilitetssamarbeidet med programland i EU (mobilitets- og administrasjonsmidler) tilsvarer € 765 674 i 2021, en liten økning sammenlignet med året før.

Pandemien og forsinkelsen i tildelingen av midler er også grunnen til at det ikke har vært registrert mobilitetsaktiviteter i Erasmus+ blant ansatte ved UiO. Når det er sagt, blir ikke digital utveksling

registrert i EUs rapporteringsverktøy for Erasmus+, ei heller rapportert inn til DBH. Det har vært gjennomført flere Staff Weeks i Erasmus+- og Circle U.-sammenheng i 2021.

UiO ser på Erasmus+ som et virkemiddel for å oppnå kvalitet i utdanning og utdanningssamarbeid. I 2021 deltar UiO i fire eksternt finansierte Erasmus+-prosjekter. Det er noen færre enn i 2020. Dette kan delvis forklares med utlysningen for kapasitetsbygging uteble i 2021. I flere av de tildelte prosjektene deltar partnere fra Circle U.-alliansen.

Øvrig samarbeid med utenlandske institusjoner

Stortingsmelding 7 (2020-2021) «En verden av muligheter» har som mål at minst 50% av studentene skal ha et utenlandsopphold i løpet av gradsstudiet. Før koronapandemien var trenden på UiO stigende, fra 18,6% i 2015 til 23% i 2019. UiO fortsetter arbeidet med økt utveksling, og noen av virkemidlene som foreslås i stortingsmeldingen vil bidra til at tallet kan oppjusteres relativt raskt, blant annet fordi mobilitet ned til én måneds varighet vil telle med i DBH-rapporteringen.

Mange fagmiljøer søkte om midler fra UTFORSK og INTPART i 2020, noe som resulterte i at fire prosjekter fikk UTFORSK-støtte og sju prosjekter fikk INTPART-støtte; alle startet i 2021. Deltakelse i disse programmene er viktig for å koble utdanning og forskning i det internasjonale samarbeidet.

UiO fortsetter samarbeidet med sentrale partnere i Norden, Europa for øvrig, Nord-Amerika, Asia og Australia. Vi søker å øke andelen studenter som reiser til Panorama-land og europeiske land, særlig til ikke-engelskspråklige land. UiO disponerer stipendmidler fra UNIFOR-stiftelsen for studenter som skal på utveksling. I 2021 er studenter som reiser til Panorama-land og studenter som reiser til partner-universiteter i Circle U.-alliansen valgt ut til å motta disse stipendene. Fem studenter som har påtatt seg å være utvekslingsambassadører mens de er på utveksling i disse landene og universitetene har fått et noe større stipend som belønning for innsatsen de gjør for å få flere til å reise på utveksling, særlig til de nevnte destinasjonene.

Styrke dialogen med omverden og arbeide for at kunnskap tas i bruk

Gjennom kunnskap, ansvar og engasjement skal UiO bidra til en bærekraftig fremtid. UiO skal frembringe ny kunnskap som kan gi innovasjon og skape verdi både i offentlig sektor og næringsliv. UiO har omfattende samarbeid med arbeidslivet i både privat og offentlig virksomhet gjennom utdanning, forskning og innovasjon.

Helhetlig miljø- og klimaarbeid

UiO har i 2021 utarbeidet en helhetlig klima- og miljøstrategi. Strategien ble vedtatt i Universitetsstyret 8. februar 2022, og en konkret tiltaksplan vil ferdigstilles og implementeres i løpet av året. Universitetsledelsen har i prosessen engasjert og involvert bredt, gjennom formelle høringsrunder, partsamarbeidet, og gjennom debattmøter og invitasjoner om innspill fra studenter og ansatte. Det er også gjort flere grep for å integrere klima, miljø og bærekraft strategisk i sentrale kanaler - dette blant

annet gjennom jevnlige oppdateringer av UiOs bærekraftsider, produksjon av podkaster relatert til klima, miljø og natur, arrangementer og paneldebatter, samt produksjon av aktueltsaker.

UiO har i dag internasjonalt ledende forskning om klima og miljø innen enn lang rekke fag, fakulteter og sentre, og vi tilbyr forskningsbasert undervisning relatert til klima og miljø på alle nivåer. Klima- og miljøstrategien skal gi en tydelig retning for arbeidet fremover som ikke er avgrenset til bestemte fagfelt, metoder eller teorier. Den omfatter naturvitenskapelige perspektiver på klima og miljø, så vel som de omfattende sosiale, kulturelle, politiske, juridiske, medisinske og økonomiske dimensjonene av klima- og miljøkrisen. Klima- og miljøstrategien skal styrke UiOs bærekraftarbeid kvalitativt på en måte som sikrer våre grunnleggende mål om å fremme uavhengig og langsiktig forskning, samt utdanne faglig sterke, selvstendige, kritisk tenkende studenter som også er seg bevisst sitt samfunnsansvar.

UiO har arbeidet systematisk for å redusere klimaavtrykket og for å redusere UiOs negative miljøpåvirkning ved egen drift. UiO har hatt som målsetting å redusere energiforbruket med 15% innen utgangen av 2020 og med 25% innen utgangen av 2027. Målet om 25% reduksjon ble oppnådd i 2020. Det kontinuerlige nedgangen skyldes systematisk arbeid over tid med blant annet finjustering av fjernvarme, ventilasjonsanlegg og styring av lys. Det er i 2021 innført et energiledelsessystem for energi for UiOs bygg, og en kartlegging av potensial for å bruke takflater til produksjon av strøm er påbegynt. I løpet av 2022 skal det implementeres rutiner for mer systematisk bruk av klima- og miljøkrav i byggeprosjekter.

Arbeid for økt biologisk mangfold pågår kontinuerlig, spesielt i forbindelse med høyt-gressområder og enger. Det er gjennomført en kvantitativ kartlegging av overflater og det pågår arbeid med å utvikle en modell for registering av kvalitativ basislinje. Tiltak for lokal overvannshåndtering er utført på Tøyen, og to pilotprosjekter skal igangsettes på Blindern i 2022. Elektriske maskiner og utstyr for drift av UiOs parker er anskaffet.

UiO har videre hatt oppfølgning av renovasjonstjenester og implementering av avfallsdata i Miljøoppfølgningssystem (MOS). Det er gjennomført plukkanalyse av avfall, og det arbeides med mer klima- og miljøvennlige nedstrømsløsninger for blant annet plastavfall og trepaller.

Det arbeides for å tilrettelegge enda bedre for miljøvennlig transport til og fra campus, eksempelvis gjennom trafikksikring, sykkelfelt og garderobeløsninger. Det er tilrettelagt for å bevare syklers levetid gjennom gratis sykkelvaskemaskin. Betalingsløsninger for parkering og lading av kjøretøy vurderes.

UiO utreder ulike digitale verktøy som kan bidra til systematisering og videreformidling av brukte gjenstander, Arbeidet med å tilrettelegge for gjenbruk videreføres i 2022. Det er etablert mellomlager for brukte møbler og kontorutstyr. Det skal også vurderes ordninger for mellomlagring og ombruk av flere produkter som for eksempel trepaller. Grunnet pandemien har omfanget av innlevert brukt IT-utstyr vært lav første halvdel av 2021, for å ta seg betraktelig opp siste halvdel. Samlet er andelen av brukt IT-utstyr som går til resirkulering og videresalg tidoblet sammenliknet med 2020.

Eiendomsavdelingen har målsettinger om å øke kildesorteringsgraden de neste årene, og har i 2021 styrket egen kompetanse og kapasitet innen avfallsfag.

UiO utarbeider årlige klimaregnskap. UiOs klimaregnskap for 2020 viser et vesentlig lavere klimaavtrykk enn foregående år. Hovedårsaken til dette er en kraftig reduksjon i reisevirksomhet, men også for andre innsatsfaktorer er det endringer som følge av uvanlig aktivitetsnivå. Fra å være 77 398 tonn i 2018 og 78 840 tonn i 2019, ble utslippene i 2020 redusert til 53 633 tonn, en reduksjon som tilsvarer 32% fra 2019. Energibruk i bygg er den største enkeltfaktoren og utgjør ca. 1/3 av UiOs totale klimafotavtrykk. Gjennomføring av planlagte, energiøkonomiserende tiltak bidro til å redusere klimafotavtrykket fra energibruk i bygg med ca. 13% i perioden 2018-2020.

Innovasjon

UiO skal frembringe ny kunnskap som kan gi innovasjon og skape verdi både i offentlig sektor og næringsliv. I årsplanen er det prioritert sju tiltak for å styrke dialogen med omverdenen og arbeide for at kunnskap tas i bruk. Tiltakene er knyttet til innovasjon, samfunnsrelevante formidlingsarenaer og helhetlig campusutvikling. Arbeidet har noen forsinkelser, men går i all hovedsak etter plan.

UiOs innovasjonsråd er et rådgivende organ som samordner og synliggjør innovasjonsarbeidet ved universitetet. Det bidrar til å identifisere nye aktiviteter og tiltak knyttet til innovasjon og kunnskapsbasert nærings- og samfunnsutvikling. Forumet er viktig som en arena for erfaringsutveksling og for å skape synergier mellom fakulteter. Rådet ledes av viserektor, og består av representanter fra fire fakulteter, UiO:Energi og UiO:Livsvitenskap.

«Innovasjonsløftet» er UiOs strategiske satsing på innovasjon, og i 2021 er arbeidet med å styrke kulturen for innovasjon videreført. Arbeid med samfunnsinnovasjon har vært særlig vektlagt og det er etablert et toårig pilotprogram, SPARK samfunnsinnovasjon for å bidra til økt sosial innovasjon. Hovedmålet med ordningen er å få forskning og kunnskap raskere ut i samfunnet og i bruk. Det er etablert et nytt mentorprogram for samfunnsinnovasjon (UiO Spark Social Science), som er i pilotfase frem til juli 2023. Hensikten er å bidra til utvikling og implementering av nye løsninger i samfunnet.

UiO arbeider med å ferdigstille rammeverk og insentiver for innovasjon og entreprenørskap. Etablering av Veksthuset livsvitenskap, helse og teknologi (Life Science Growth House), en enhet for innovasjon, samfunns- og næringslivssamarbeid, vil styrke kompetansen om kommersialisering og innovasjon ved UiO. Enheten har som formål å øke innovasjonsaktiviteten blant studenter, unge forskere og faste vitenskapelige ansatte, spesielt innen livsvitenskapsområdet. Veksthuset etableres i et samarbeid mellom Det medisinske fakultet, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og UiO:Livsvitenskap-satsingen, og overtar arbeid knyttet til idéstimulering som tidligere var lagt til UiOs teknologi overføringskontor (TTO) Inven2. Formelt ble Veksthuset åpnet i forbindelse med Livsvitenskapsuken i februar 2022, men etablerte i 2021 et internship-program for studenter gjennom jobberfaring i en relevant bedrift. 27 studenter fra medisin, helseledelse og helseøkonomi ble tilbudt internship hos ni ulike bedrifter, bla Roche, Novartis og Takeda.

Innovasjonsaktiviteten ved UiO er omfattende, og deler av aktiviteten kan måles gjennom antall ideer, patentsøknader og bedriftsetableringer. Igjennom Inven2 ble det i 2021 registrert fra UiO 68 nye ideer, 7 nye selskaper og 11 nye lisensavtaler.

Studentinnovasjon

Insj UiO

I 2021 fornyet UiO samarbeidsavtalen med studentorganisasjonen Insj UiO om aktiviteter innen innovasjon og entreprenørskap for studenter. Insj tilbyr gratis veiledning, mentorordning og et akseleratorprogram for studenter med ønske om å starte sin egen virksomhet. Insj bidrar også med tilrettelegging for Forskningsrådets ordning Stud-Ent, hvor studenter kan søke om prosjektstøtte til studentdrevne forretningsideer. Ordningen mottok 14 søknader fra studenter ved UiO i 2021 og seks av de ble innvilget.

CityStudio Oslo

CityStudio Oslo (CSO) er et samarbeid mellom UiO, AHO, NMBU, OsloMet og Oslo kommune. Kjernen i CSO er et emne på 30 studiepoeng hvor studenter jobber fram eksperimentelle byutviklingsprosjekter. CSO er også en møteplass hvor studenter, universitetsansatte og interessenter fra private og offentlige virksomheter sammen skaper nye og gode løsninger for Oslo by og byens innbyggere. Representanter fra både etablert næringsliv og oppstartsbedrifter har bidratt inn i undervisningen. CSO er del av et internasjonalt nettverk, men er det første av sitt slag i Europa. CSO ble nominert til Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning (DIKU).

UiO:Livsvitenskap

UiO:Livsvitenskap har nå 20 tverrfaglige konvergensmiljøer, som er forskergrupper som skal håndtere store samfunnsutfordringer innen medisin og helse. Samtlige fakulteter ved UiO er representert i minst én av disse 20 gruppene. De seks første nærmer seg avslutning, mens de seks siste har fått sin tildeling i 2021 og er i oppstartsfasen. Samtidig gir SPARK Norway programmet, gjennom målrettet veiledning og støtte, hjelp til forskere med innovative ideer til å utvikle disse til produkter, tjenester og løsninger som skaper fremtidige verdier og arbeidsplasser i det norske samfunn. SPARK Norway er et samarbeid med 12 ulike eksterne aktører, deriblant klyngene innen livsvitenskap. Næringsklyngene innen livsvitenskap er nå godt etablert.

Det ble høsten 2020 bestemt av KD at prosjektet Nytt bygg for kjemi, farmasi og livsvitenskap - Livsvitenskapsbygget (LVB) videreføres med sikte på å få inn deler av Oslo universitetssykehus i bygget. I 2021 har det blitt utarbeidet et grunnlag for kostnadsestimering og ekstern kvalitetssikring av et samlet anlegg for kjemi, farmasi, livsvitenskap og laboratoriemedisin som svarer til investeringsprosjektets målsetninger og UiOs ambisjoner. UiO har i 2021 samarbeidet med relevante klynger og klyngeinitiativ regionalt om deres utvikling og modning for å skape verdiskapning og innovasjon innen livsvitenskap.

Utvikle grenseflatene mellom universitetet og resten av samfunnet

UiO har omfattende samarbeid med nærings- og arbeidslivet i privat og offentlig virksomhet gjennom både utdanning, forskning og innovasjon. Fagmiljøenes samarbeid varierer fra å være sterkt forsknings- og innovasjonsrettet til mer knyttet til arbeidslivsrelevans og praksisplasser både i små og store virksomheter.

Gjennom å se forskning, utdanning, innovasjon, næringsutvikling og byutvikling i bedre sammenheng ønsker vi å utløse synergier for økt faglig samarbeid og bidra til at kunnskapen kommer raskere i bruk. UiO har derfor vært pådriver for å utvikle Norges første innovasjonsdistrikt Oslo Science City.

Oslo Science City skal bli et verdensledende innovasjonsdistrikt som bidrar til et bærekraftig og moderne Norge. UiO har, sammen med Oslo kommune og en rekke andre partnere, etablert Oslo Science City som et innovasjonsområde som strekker seg fra Majorstuen via Marienlyst og Blindern til Gaustad og Ullevål stadion, samt Radiumhospitalet. Oslo Science City er Norges mest kunnskapstette område, med 300 oppstartsbedrifter, 7 500 forskere og 30 000 studenter.

Ved utgangen av 2021 lanserte partnerne en mulighetsstudie, som gir en samlet vurdering av de fysiske forutsetningene for å utvikle Oslo Science City. Mulighetsstudien viser at det ligger godt til rette for å skape et ledende innovasjonsdistrikt med fremragende forskning, næringsliv, tusenvis av nye arbeidsplasser, boliger og attraktive kultur- og bylivsfunksjoner i dette området.

Mulighetsstudien har identifisert fire gravitasjonsområder der innovasjonsdistriktet har eller kan skape internasjonalt ledende kompetanse: Helse- og livsvitenskap, Digitalisering og beregningsvitenskap, Demokrati og inkludering samt Klima, energi og miljø. Livsvitenskapsbygget er allerede under oppføring, og Senter for data- og beregningsvitenskap, dScience, er lansert.

Næringsklyngene Oslo Cancer Cluster, Norway Health Tech, Nansen Neuroscience Network og The Life Science Cluster er også viktige bindeledd mellom UiOs forskere og næringsliv og inkubatorene bidrar til å skape vekstbedrifter, særlig innen livsvitenskap og helseindustri.

Styrken og suksessen til innovasjonsdistriktet, og i vår koblede satsing på Kjeller, UiO: Fremtidsteknologier, vil både ligge i kvaliteten på fagmiljøene, og i å lage arenaer for sammenkoblinger mellom ulike fag, næringer og offentlig sektor. Her skal det være inspirerende å lære, spennende å jobbe og godt å bo.

UiO: Fremtidsteknologier er en ambisiøs utdannings- og forskningssatsing innenfor ulike fremtidsteknologier, i nært samarbeid med de sterke forskningsmiljøene på Kjeller og lokalt og nasjonalt næringsliv. Vi vil utvikle et studentmiljø med fokus på innovasjon og praksis, som vil sikre bedre rekruttering til lokale, regionale og nasjonale forskningsmiljøer og teknologibedrifter.

Kunnskapsutvikling, samfunnsinnovasjon og politikkutforming

UiOs forskere gir viktige bidrag til innovasjon i offentlig sektor, den offentlige kunnskapsutviklingen og politikkutformingen ved deltakelse i ulike regjeringsoppnevnte utvalg, ekspertutredninger, innspill til forbedring av lov, rett og forvaltning samt deltakelse i det offentlige ordskiftet.

Gjennom Partnerforum har UiO og BI et formelt samarbeid med 23 departementer og direktorater om ulike arrangementer der forskning og praksis diskuteres. Partnerforum er en arena der akademia og statsforvaltningen bringes sammen for å diskutere forvaltningspolitikk, forskning og praksis. Formålet med samarbeidet er å formidle, utveksle og utvikle kunnskap hos partnerne. I 2021 holdt Partnerforum

19 arrangementer med 72 innledere for om lag 4 061 deltakere. Arrangementene var både digitale og fysiske.

Oslo Peace Days ble arrangert for fjerde gang i 2021, delvis digitalt og delvis fysisk, med fokus på bl.a. funksjonshemmedes rettigheter, Willy Brands arbeid og ytringsfrihet. Samarbeidet skal skape et sterke engasjement rundt temaene fred, demokrati og ytringsfrihet. Samarbeidet skal skape sterke engasjement rundt temaene fred, demokrati og menneskerettigheter i uken rundt fredsprisutdelingen. UiO, Oslo kommune, Nobelinstituttet, Nobels fredssenter og PRIO står bak initiativet.

UiOs menneskerettighetspris 2021 ble tildelt Jens Petter Gitlesen, for livslangt arbeid for funksjonshemmedes rettigheter i Norge. Anders Jahres medisinske pris (hovedprisen) ble tildelt professor Poul Nissen ved Århus Universitet, mens professor Barbara van Loon ved NTNU fikk prisen til yngre forskere.

Allmenrettet formidling

Formidlingsaktiviteten i media, ulike tidsskrifter og via nettsteder er omfattende. UiOs vitenskapelig ansatte bidrar daglig i mediene som eksperter, debattanter og kilder og bruker ulike formater og virkemidler i sin formidlingsaktivitet. Vi har gode etablerte samarbeid med andre aktører som for eksempel NRK gjennom for eksempel Abels tårn eller satsingen på Norgeshistorie som også er blitt distribuert via NRK P2. I 2021 ble det publisert en serie om økonomisk historie og samenes historie.

Universitetet satser også på å utvikle egne kanaler for forskningsformidling via nettsider eller andre arenaer. Interessen for forskningsnyheter publisert på uio.no er stor. I 2021 ble forskningssaker fra fakultetene lest godt over 600 000 ganger. I 2021 har forskningssaker om covid-19 hatt stor spredning og vi ser at sakene leses over lang tid. I tillegg publiserer Titan forskningsnyheter fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultetet og hadde i 2021 366 357 unike sidevisninger. Apollon (papirmagasin) lager forskningsartikler fra UiO og har ca. 18 000 i opplag. Nettstedet hadde 232 478 visninger i 2020.

Universitetet utvikler nye måter å formidle på og har de siste årene utviklet mer formidling innen video og lyd. Universitetsplassen – en podkast fra UiO ble etablert i august 2020, og startet i 2021 med ukentlige episoder. Totalt er det publisert 95 episoder om ulike temaer forskerne ønsker fokus på. Nettsiden Universitetsplassen har hatt en sterk økning i antall besøkende, fra om lag 4 500 i 2020 til nær 28 000 i 2021. I tillegg har fakulteter og forskere flere egne podkaster mot mer spesifikke målgrupper.

UiO har 174 av om lag 980 fagansvarlige hos Store norske leksikon (SNL). SNL passerte i 2021 3,2 millioner unike brukere i måneden. UiOs fagansvarlige har skrevet til sammen 24 749 artikler som har blitt lest over 20,5 millioner ganger i løpet av året som gikk. Det vil si at UiOs bidragsytere står for 14,4% av artiklene i leksikonet. Disse artiklene står igjen for 23,3 av lesingen.

Forskning.no er et samarbeid for forskningsformidling blant 78 forskningsorganisasjoner. I 2021 publiserte UiO 265 saker på medlemssidene til forskning.no og hadde nesten 530 000 besøk. Det er også jevnt besøk på saker vi har publisert de siste fem årene. En ny tjeneste er ScienceNorway (Science Nordic) der forskningsnyheter fra Norge presenteres på engelsk og i snitt har 5 000 sidevisninger pr. dag.

Sosiale medier

UiOs sentrale Facebook-side og Instagram-kanal benyttes som viktige redaksjonelle kanaler for å nå ut til søkere, studenter, alumni, foreldre, ansatte og personer utenfor universitetet. UiO har 105 000 følgere på Facebook og 20 000 følgere på Instagram og satser på å utvikle relevant innhold særlig innen video for følgerne om studieliv, forskning og viktige markeringer.

Universitetsmuseene

Koronapandemien har hatt omfattende konsekvenser for museumsdriften ved Kulturhistorisk (KHM) og Naturhistorisk museum (NHM). I perioden januar-mai 2021 har museene måtte holde stengt, og resten av året har ulike restriksjoner og beskjedent nærvær av internasjonal turisme bidratt til svært lave besøkstall for museene. Unntaket var i sommer, hvor NHM hadde gode besøkstall.

Klimahuset som åpnet våren 2020 har hatt over 30 000 besøkende i 2021. Dette er en økning sammenlignet med 2020 hvor de hadde 18 000 besøkende. Undervisning av skoleklasser etter avtale med Oslo kommune startet på høsten og dette representerer en del av økningen i publikumstallene. Totalt besøkte 88 918 personer KHMs to museumslokaler i 2021, mot 99 767 i 2020 og 704 347 i 2019. For NHM var besøkstallet 748 000 besøkende i Botanisk hage, mot 594 000 i 2020 og rundt 800 000 i 2019. Det var 86 212 besøkende i utstillingene innendørs mot 89 340 i 2020 og 150 000 i 2019. Både 2020 og 2021 har vært preget av koronarestriksjoner og delvis nedstengning, og besøkstallene er derfor betydelig lavere enn 2018 og 2019.

Vikingskipshuset stengte dørene for godt for publikum den første oktober 2021, etter 95 års drift. Arbeidet med et nytt vikingtidsmuseum på Bygdøy pågår for fullt i 2021. Med bevilgning over statsbudsjettet for nytt museumsbygg har UiO kommet et godt stykke videre med å sikre samlingene og skape nye publikumsopplevelser på Bygdøy. Siden nye utstillinger og dekning av bortfall av inntekter ved stenging av Vikingskipshuset ikke dekkes over bevilgningen fra Stortinget, har UiO måttet dekke vesentlige deler av kostnadene til basisutstillinger og inntektsbortfall i perioden 2022-2026. Gjennom generøse gaver fra Sparebankstiftelsen og Eilif Holtes allmennyttige stiftelse er museets mål et nytt Vikingtidsmuseet med publikumsopplevelser i verdensklasse fullfinansiert.

En satsning på Historisk museum med nye og mer dagsaktuelle utstillinger har vært en høyt prioritert oppgave i flere år. Målet har vært å fullføre fornyingen av samtlige saler i museet i løpet av 2022. Av flere grunner har museet ikke lykkes med dette, men sikter nå mot måloppnåelse ved utgangen av 2023.

Kulturhistorisk museum har fullført fase II av det KD-finansierte prosjektet Saving Oseberg. En tredje fase er under forberedelse. Prosjektet skal sikre grunnleggende kunnskapsutvikling og forsvarlig forvaltning av de unike alunkonserverte gjenstandene fra skipsgravene fra vikingtid.

Våren 2022 åpner NHM seks nye utstillinger i det nyrenoverte Brøggers hus. Det blir de største og mest moderne geologiske utstillingene i Norden, og er den største oppgraderingen av utstillinger i museets historie. Over 2 000 kvadratmeter over fire etasjer blir fylt med flere tusen objekter fra samlingene våre som kan oppleves på en helt ny måte. Utstillingene har blitt til gjennom samarbeid mellom forskere, formidlere og verdensledende utstillingsdesignere.

Sikring og bevaring av universitetsmuseenes samlinger

I KHMs nye lokaler på Økern er alle magasiner ferdigstilt for bruk høsten 2021. Arbeidet med flytting av samlingene fra Historisk museum til Økern har blitt noe forsinket som følge av koronapandemien, men om det kommer lettelser i smitteverntiltakene i løpet av vinteren vil prosjektet kunne avsluttes i løpet av høsten 2023.

NHMs samlinger teller om lag 6 millioner objekter og omfatter 65% av landets totale naturhistoriske samlinger. I tillegg kommer de levende plantesamlingene i Botanisk hage. Andelen av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret og bevart er stabil. NHM har et pågående massedigitaliseringsprosjekt med store mengder materiale under arbeid og som vil medføre en vesentlig økning av digitaliseringsprosenten i 2022

Tabell 10 - Styringsparameter for universitetsmuseene

Styringsparameter (KD)	KHM		NHM	
	2021	Amb 2022	2021	Amb 2022
Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret	74	85	50*	50
Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende bevart	97	97	35*	35

Kilde: UiO, *Det er kun magasinene på Økern som gir tilfredsstillende bevaring.

Nyskapende organisasjon og et attraktivt arbeids- og studiested

Ansatte og studenter er UiOs viktigste ressurs, og 2021 har som 2020 vært et annerledes og krevende år. Medarbeidere og studenter har utvist stor evne til fleksibilitet og samarbeid i en situasjon hvor vi stadig må tilpasse oss vekslende betingelser i form av nasjonale og kommunale tiltak som påvirker arbeidsformer og løsningsalternativer.

UiOs arbeid med effektiv utnyttelse av digitale ressurser har vært viktig under koronapandemien, og prioriterte områder har vært digitalisering av undervisning og læring og tilrettelegging av digital arbeidsflate med støtte for digitaliserte arbeidsprosesser.

Helhetlig personalpolitikk

Arbeidsmiljø

UiO skal arbeide systematisk for å skape et trygt og godt arbeids- og læringsmiljø, større mangfold og en inkluderende kultur for studenter og ansatte. Som en del av en helhetlig oppfølging og utvikling av det psykososiale arbeidsmiljøet benytter UiO sektorens arbeidsmiljøundersøkelse, ARK. I 2021 er det i tillegg utviklet en enklere undersøkelse for kartlegging av og arbeid med arbeidsmiljø, PULS.

PULS-undersøkelsen ble utviklet for å favne vesentlige aspekter ved den arbeidssituasjonen mange medarbeidere opplevde i forbindelse med koronasituasjonen. Undersøkelsen ble tilpasset underveis i 2021 til en situasjon med hybridkontor. Fire av UiOs fakulteter/museer gjennomførte ARK i 2021, mens PULS ble benyttet ved åtte enheter. Arbeidsmiljøkartleggingene er et jevnlig punkt på agendaen i det sentrale og de lokale arbeidsmiljøutvalgene. Oppfølging av arbeidsmiljø er også tema på HMS-kurs og i

lederkurs. Videre er det utviklet nettinformasjon med tips til hybrid- og fjernledelse – og hvor medarbeideroppfølging og arbeidsmiljø er hovedpunkter.

Bedriftshelsetjenesten (BHT) tilbyr individuelle samtaler til ansatte når det gjelder arbeidsrelaterte utfordringer, stress, psykisk og fysisk helse. BHT holder også jevnlig kurs for ph.d.-kandidater om stressmestring, både på norsk og engelsk.

Gjennomførte PULS-undersøkelser synliggjør stor variasjon i hvordan ansatte har opplevet arbeidssituasjonen. En gjennomgående tendens er at de ansatte opplever at kommunikasjonen rundt og håndtering av smittevern har vært tilfredsstillende. Informasjonsflyt, sosial kontakt med kolleger, balanse mellom jobb og fritid, og opprettholdelse av et godt faglig arbeidsfellesskap trekkes hyppigst frem som utfordringer i perioden.

Kompetanseutvikling

UiO ønsker å gi ansatte og studenter bedre muligheter for profesjonell og faglig utvikling, og bedre muligheter til å møte endringer i teknologi, samfunn og arbeidsliv. I 2021 har det vært særlig viktig å utvikle administrativ kompetanse for omstillinger og digital kompetanse for vitenskapelige ansatte. Kurstilbudet ved UiO er styrket med flere kurs i 2021, blant annet i gjennomføring av digitale møteformer, kurs for ansatte i selvledelse, fjernledelse og ledelse i en hybrid arbeidshverdag samt arbeidsrettslige temaer. Kurstilbudet for ansatte og ledere er generelt tilpasset en mer digital hverdag. Canvas som e-læringsplattform for digital opplæring av ansatte er lansert høsten 2021.

UiO arbeider også med å implementere standarder for karrierestøtte til forskere i tidlig karrierefase. Formålet med standardene er en mer helhetlig og systematisk karriereoppfølging for denne målgruppen. I 2021 er behovet for sentrale opplæringstilbud for p.hd., postdoktorer og forskere i tidlig karrierefase undersøkt og opplæringstilbud vil være klar i 2022.

Rekruttering

UiO arbeider for å forbedre rekrutteringsprosessene til vitenskapelige stillinger. Målet med arbeidet er forenkling og effektivisering. I 2021 er det arbeidet med å samle og forenkle rammeverket for rekruttering og gjennomgå roller og ansvarsdelingen i rekrutteringen.

Midlertidighet

UiO har stor oppmerksomhet på tiltak for å redusere bruk av midlertidige ansettelser, og legger vekt på målrettet oppfølgning basert på enhetenes ulike utfordringer. Etter en utvikling der midlertidigheten har blitt gradvis redusert år for år ser vi imidlertid at andelen har gått noe opp i 2021. Nedgangen har vært størst i stillingskategorien forskerstillinger.

UiO har etablert gode rutiner for å ta opp midlertidighet i styringsdialogmøter med enhetene og gjennom drøftingsmøter på enhets- og virksomhetsnivå. Dette vil være sentrale fora for å analysere utviklingen og vurdere hva som vil være egnede og målrettede tiltak for den enkelte enhet og for UiO som helhet. UiO har utviklet bedre og mer tilgjengelige oversikter over midlertidighet for å understøtte analyse av utfordringer og relevante tiltak, og fra 2021 har disse vært tatt i bruk i hele virksomheten.

Tabell 11 – Styringsparametere knyttet til UiOs personalpolitikk

Styringsparameter	2017	2018	2019	2020	2021
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	31,69	32,68	33,24	33,6	34,92
Andel midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger	25,07	22,59	19,63	16,51	19,41

Kilde: DBH

Effektiv utnyttelse av digitale ressurser

IT-infrastruktur for forskning og utdanning

IT-infrastruktur og løpende utvikling av denne er helt essensielt for UiOs måloppnåelse for alle deler av virksomheten. UiO har etablert seg som en viktig bidragsyter til nasjonal og internasjonal eInfrastruktur. For å sikre at UiO prioriterer utvikling av de IT-tjenester, - løsninger og - infrastruktur som best støtter opp under UiOs strategiske mål, har UiO utarbeidet en Masterplan for IT. Masterplanen synliggjør dagens situasjon og gir anbefalinger for fremtiden.

Oppfølging av masterplanen skjer gjennom strategiske koordineringsgrupper, organisasjonsutviklingsprosjekt for IT-virksomheten, arbeid med finansiering av IT-virksomheten og realisering av anbefalinger.

Digitaliseringen ved UiO har skutt fart som følge av koronapandemien. Dette gjelder særlig digitalisering av undervisning og læring og tilrettelegging av digital arbeidsflate med støtte for digitaliserte arbeidsprosesser. I 2021 er løsningene som ble introdusert i 2020 videreført og/eller forbedret og videreutviklet.

Innen utdanningsområdet er det bygget støttetjenester for digital undervisning og læring og digital tilrettelegging av studietilbudene ved fakultetene. «Mine studier» er oppgradert, og er nå en felles inngangsvei til studieinformasjon, læringsressurser og andre ting knyttet til studiearbeidet. Zoom er godt integrert i infrastruktur og tekniske løsninger på universitetet, mens det gjenstår en del før MS Teams og andre deler av MS 365 er like tett integrert. Opptaksløsningen Forelesningsopptak gjør det mulig for undervisere å spille inn forelesninger og andre læringsaktiviteter på en datamaskin hjemme og laste opptak opp i semestermappene. Canvas var en svært viktig plattform for læringsaktiviteter. UiO tilrettelegger og utvider også andre plattformer som Jupyter for Computing in Science/All Education som også miljøer utenfor Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har begynt å benytte.

Innen forskning har særlig plattformer for forskning vært prioritert. Tjenester for sensitive data (TSD) er en slik plattform, tilrettelagt for forskning som krever omfattende sikringstiltak nedfelt i lov- og regelverk. TSD er en nasjonal tjeneste som benyttes av nær 40 institusjoner i UH- og helsesektoren med om lag 1 150 aktive prosjekter og nesten 6 000 brukere. UiOs forskere og prosjekter står for om lag 40% av aktiviteten. TSD er avgjørende for at universitetet kan imøtekomme kravene i personvernlovgivningen og annet lovverket. UiO arbeider også med å utvikle forskerplattformen EduCloud som tilrettelegger for samarbeid på tvers av fag, institusjoner og landegrenser. Ved siden av dette er det etablert, eller under etablering, løsninger for bruk av kommersielle skyplattformer som Google Cloud, Microsoft Azure og Amazon Web Sevices (AWS).

Åpen forskning og FAIR-prinsippene står sterkt på universitetet. I 2021 ble prosjektet FAIR@UiO som tar sikte på å etablere en teknisk løsning for å gjøre universitetets forskningsdata FAIR under forskningsprosessen og etterpå. Det er gjennomført piloter på den tekniske løsningen og det er ventet at tjenesten blir operativ i 2022.

UiO har etablert en felles digital IT helpdesk og satt i gang kurs og tilrettelegging av IT-tjenestinformasjon og brukerveiledninger for verktøy og løsninger. Pandemien gjorde at aktiviteten i Carpentry@UiO ble noe lavere enn tidligere. Digital Scholarship Center er etablert og gjennomfører flere tiltak på området, spesielt kursing innen datahåndtering.

Hub/node-virksomheten som Fagråd for eInfrastruktur etablerte i 2017 videreføres. I 2021 ble fem nye hub/noder tildelt midler slik at det i 2022 vil være ni aktive hub/noder i arbeid.

IT-infrastruktur og basistjenester som benyttes av alle har hatt meget høy oppetid og tilgjengelighet, og brukerne har hatt normal tilgang til nett og tjenester.

Det er gjennomført flere tiltak for å bygge ut kapasiteten i kjerne-, maskinrom- og stamnett. Kapasiteten på forbindelsen til Forskningsnettet som knytter UH-sektoren sammen i ett nett er også bygget ut. UiO oppgraderer også kontinuerlig tjenestetilbydernes tilkopling til samtrafikkpunktet for Internett i Norge, – Norwegian Internet Exchange (NIX).

Administrativ forbedring og digitalisering av prosesser

UiO jobber målrettet for å effektivisere måten vi jobber på i administrasjonen. Vi ønsker å forenkle, forbedre og fornye administrative arbeidsprosesser for å frigjøre ressurser til universitetets kjerneoppgaver. Dette skal skje gjennom å:

- Utnytte mulighetene i nye og eksisterende systemer
- Standardisere og effektivisere arbeidsprosesser og tjenester
- Utvikle fellesløsninger som bidrar til effektiv drift og robuste administrative tjenester, på ulike nivåer og mellom enheter
- Utvikle brukerorienterte løsninger

UiO samarbeider med universitetene i Bergen, Trondheim og Tromsø (BOTT) om anskaffelse, forvaltning og utvikling av felles løsninger knyttet til økonomi, lønn og HR og saksbehandling og arkiv.

Universitetet tok i bruk nytt lønns- og økonomisystem (DFØ/SAP) 1. mai 2021. Overgangsfasen og innføringen har vært krevende, og det arbeides videre med å tilpasse løsningene for mer effektive arbeidsprosesser fremover. Det er fortsatt mangler i leveransene knyttet til utbetaling utland (lønn og leverandører), innkjøp/faktura og time/oppdragskontrakter. Opplæring og tilgang til de nye løsningene var ikke tilstrekkelig i forkant av overgangen. Sammen med feilene i oppstarten, skapte det merarbeid over lengre tid. Universitetet i Oslo har iverksatt en strukturert oppfølging av mangler, rutiner, roller, organisering og kompetanse.

Ny løsning for saksbehandling og arkiv (UH Sak) er under oppbygging, og det etableres nå et eget mottaksprosjekt for dette.

Det er arbeidet videre med å utnytte robot-teknologi (RPA) for å automatisere administrative arbeidsprosesser. Flere prosesser er automatisert, og det bygges opp en verktøykasse for UiO bestående av RPA – Robotic Process Automation, Nettskjema og Chat/Chatbot-teknologi som vil muliggjøre ytterligere forenkling og digitalisering. Ved utgangen av 2021 var et 30-talls manuelle arbeidsprosesser robotisert med en estimert besparing på om lag 13-14 årsverk og dette vil vokse etter hvert som RPA tømmer backlog i flere av prosessene.

Øvrig rapportering til Kunnskapsdepartementet

Samfunns- og effektmål på byggeprosjekter

UiO har ikke mottatt ferdigstilte prosjekter i 2021. Statsbygg har to større byggeprosjekter under gjennomføring for UiO; Livsvitenskapsbygget og Viktingtidsmuseet. UiO har etablert en egen livsvitenskapssatsing for å nå effektmålene med Livsvitenskapsbygget. www.uio.no/forskning/satsinger/livsvitenskap.

Samlingens sikkerhet er det overordnede samfunnsmålet for Vikingtidsmuseet. Øvrige mål er økt publikumstilgang og forskning. Kulturhistorisk museum arbeider systematisk med utvikling av utstillingene og øvrig utvikling av museumskonseptet. UiO har mottatt en gave på 200 mill. kr til finansiering av utstillingene. For begge prosjektene er UiO i gang med å etablere egne mottaksprosjekt slik at virksomheten er klar til gevinstrealiseringen ved overtakelse for begge prosjektene ca. 2026.

Midler til oppgradering av forsknings- og læringsareal

UiO ble i 2019 tildelt 30 mill. kr til rehabilitering av Svein Rosselands hus. Arealene disponeres av Institutt for teoretisk astrofysikk ved Det matematisk-naturfaglige fakultet. Totalramme for prosjektet var 68 mill. kr. Prosjektet ble ferdigstilt i år litt under budsjett, og de totale kostnadene ble på 66,9 mill. kr.

UiO ble i 2020 tildelt 45 mill. kr til rehabilitering av Eilert Sundts hus B. Arealene disponeres av Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Totalrammen for prosjektet er økt fra 180 mill.ca kr til 320 mill. kr blant annet på grunn av økt omfang og pandemieffekter. Byggearbeidene er i gang og vil være ferdigstilt ved utgangen av 2022.

UiO ble i 2021 tildelt 39 mill. kr til prosjekt for å legge til rette for tidsriktige og egnede arealer for Instrumentlaboratoriet (I-Lab) som i dag representerer en av UiOs viktigste strategiske forskningsinfrastruktursatsinger (forskningsstøtte). Det nødvendiggjør rehabilitering av taket over underetasjen i Kjemibygget. I-lab betjener en rekke institutter og sentre under Det matematisk-naturfaglige fakultet. Totalramme for prosjektet er 140 mill. kr. Planleggingen av arbeidene er godt i gang og vil starte opp i 2022.

Midler til verdensledende miljøer

I statsbudsjettet for 2015 ble det bevilget midler for å utvikle verdensledende miljøer. Universitetsstyret besluttet at følgende fem fagmiljøer skulle få støtte: Livsløpsendringer i hjerne og kognisjon (LCBC), Senter for flerspråklighet (MultiLing), Senter for immunregulering (CIR), Senter for materialvitenskap og nanoteknologi (SMN) og Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP). Innfallsvinklene for å rekruttere internasjonale toppforskere har vært ulike fra miljø til miljø - alt fra å rekruttere i faste vitenskapelige stillinger (professor), 1.amanusenis, innstegsstillinger, bruk av midlertidige stillinger (professor II) til internasjonale gjesteprofessorater.

Fagmiljøene påpeker at virkemiddelet har gitt gode muligheter til å styrke sine internasjonale kontakter, og gjør dem mer robuste i konkurransen om internasjonale eksterne midler. Mange av toppforskerne har etablert aktive forskningsgrupper. Så langt har satsningen blant annet bidratt til tre ERC-grants, EU-koordineringsprosjekter, fire MSCA, betydelige nasjonale midler fra Forskningsrådet (FRIPRO og INPART), Jebsenstiftelsen, Kreftforeningen og Nasjonalforeningen for folkehelsen. Satsingen har også gitt resultater i form av en rekke publikasjoner i internasjonale tidsskrifter.

Strategiske studieplasser

Våren 2020 fikk UiO tildelt nye studieplasser, rekrutteringsstillinger, samt en særskilt finansiering for medisin og andre helseutdanninger over revidert nasjonalbudsjett. Noen studieplasser var øremerket enkeltstudier, mens de øvrige plassene ble gitt som fireårige strategiske studieplasser.

UiO regnet om og fordelte studieplassene for studieåret 2020/21 samt rekrutteringsstillinger og særskilt finansiering i tråd med KDs føringer. Det gjenstår rom for opptrapping senere i fireårsperioden i alle fagkategoriene. UiO fordelte nye studieplasser i 2021 som følger:

Lærerutdanning og andre pedagogiske fag:

- Barn og unges læring og utvikling (årsenhet): 6 studieplasser
- Pedagogikk (master): 2 studieplasser

MNT-utdanninger:

- Informatikk (årsenhet): 35 studieplasser
- Realfag (årsenhet): 11 studieplasser
- Honours-programmet: 10 studieplasser

Tildelingen over RNB 2020 har gitt UiO handlingsrom til å regne om og fordele studieplasser til studie-program med god søkning og kapasitet til å ta imot flere studenter. UiO har som mål at fordelingen av de nye studieplassene støtter opp under de strategiske ambisjonene våre. Gitt UiOs bredde er vi svært godt rustet for tildeling av studieplasser på en rekke områder.

UiO fikk tildelt 10 studieplasser øremerket til praktisk-pedagogisk utdanning over revidert nasjonal-budsjett 2020. Vi gjør oppmerksom på at UiOs kandidatmåltall for PPU imidlertid er økt bare med fire, fra 289 i 2020 til 293 i 2021.

Eksamensjuks

Også ved UiO har det vært en betydelig økning i antall saker til klagenemnda i 2021 sammenlignet med de tre foregående årene. Saksmengden har økt fra om lag 160 saker årlig i perioden 2018-2020 til 244 saker i 2021, en økning på mer enn 50%. Praktisk talt alle fuskesakene i 2021 har handlet om hjemmeeksamener, og det er snakk om både samarbeid, klipp-og-lim og dårlig kilde- og sitatbruk. En betydelig mengde saker er sendt over til Felles klagenemnd, hvor våre vedtak med noen ytterst få unntak er stadfestet. UiO har i 2021 gått gjennom regelverk, nettinformasjon og saksbehandlingsrutiner for fuskesaker med sikte på tydeligere informasjon til studentene og bedre veiledning til saksbehandlere.

Midler tildelt over andre kapitler

Avlønning av studentassistenter

UiO har mottatt 13,555 mill. kroner i bevilgning til lønn til studentassistenter for faglig og sosial oppfølging av andre studenter under koronapandemien. Midlene er viderefordelt til fakulteter og tilsvarende enheter som har satt midlene i aktivitet. Det er ved utgangen av 2021 regnskapsført kostnader på til sammen 9,689 mill. kroner. Det er i tillegg inngått forpliktende avtaler i 2021 som først vil komme til utbetaling i 2022. Kostandene for disse avtalene er beregnet til 2,517 mill. kroner. Dette innebærer at UiO vil ha 1,349 mill. kroner i ubenyttede midler som skal tilbakeføres til KD.

Kap 201 post 21

Centre for Educational Measurement (CEMO) ble tildelt 7,8 mill. kroner for 2021. Midlene skulle brukes til drift og utvikling av CEMO i 2021. Tildelingen fra KD ble i all hovedsak benyttet til å finansiere fem akademiske stillinger for å oppnå målet om psykometrisk forsking på høgt nivå: én senterleder, tre professorer og én førsteamanuensis samt driftskostnader til disse. I tillegg har vi 16 postdoktorer og PhDer som er i all hovedsak finansiert av UV fakultetet eller NFR/EU. To stipendiater disputerte for doktorgraden i løpet av 2021.

I 2021 var CEMO sin forskning fokusert på psykometri og statistikk, nasjonale og internasjonale storskalaundersøkelser, computer-basert måling og effekter av kognitive ferdigheter. Senteret har publisert 41 artikler i 2021. Det ble sendt inn tre NFR-søknader fra tre CEMO ansatte i februar 2021. CEMO har i tillegg ledet en SFF søknad i samarbeid med de andre tre enhetene ved UV fakultetet som er videre til runde to. Fra før har senteret to EU-prosjekter og tre NFR-prosjekter. Senteret er også involvert i evalueringen av utvikling og innføring av nye læreplaner i skolen («fagfornyelsen») sammen med de andre enhetene.

Den største enkeltaktiviteten ved CEMO er det 2-årige masterprogrammet i «Assessment, Evaluation, and Measurement» som ble opprettet i 2018. Alle ansatte er involvert i arbeidet. Masterprogrammets tredje kull, 2020-kullet, startet med 18 studenter, derav er 12 fremdeles aktive (inkludert fire som er i permisjon). Det er 17 studenter med aktiv studierett i 2021-kullet.

1 2021 arrangerte CEMO to seminarer – et fysisk seminar knyttet til psykometri og et digitalt seminar med fokus på forskningen fra CEMO. Seminarene var godt besøkt med bred deltakelse fra inn- og utland.

IV. Rapportering om styring og kontroll

Universitetet i Oslo har gjennomgående fokus på å etablere og gjennomføre nødvendige rutiner og kontroller, for å oppfylle kravene i Økonomireglementet §14 og bestemmelsene punkt 2.4 Internkontroll. UiO arbeider kontinuerlig med å styrke internkontrollen, og de fleste tiltakene er knyttet til standardisering og digitalisering av prosesser.

Overordnet vurdering av internkontroll og risikostyring

I 2021 har UiO tatt i bruk nye systemer innen økonomi og lønn. Overgangen har gitt noen utfordringer, men universitetet mener fortsatt å ha tilstrekkelig styring og kontroll med den transaksjonsorienterte delen av virksomheten og med oppfyllelse av lover og regler. Fra 2022 vil de nye systemene og rutinene være bedre etablert og innarbeidet, og man forventer å komme tilbake til en situasjon med like god eller bedre kontroll som før systemskiftene.

UiO er opptatt av å ha relevant og korrekt styringsinformasjon, og arbeider kontinuerlig for å utvikle kvalitet i beslutningsgrunnlag og rapportering. Det pågår et langsiktig arbeid med å gjøre relevant styringsinformasjon og nøkkeltall digitalt tilgjengelig for fakultets- og instituttledelse. Det er fortsatt et potensial for å forbedre arbeidet med risikovurderinger med en mer helhetlig og systematisk innretning.

UiOs internrevisjon skal evaluere og bidra til å forbedre risikostyring, kontroll og governance. I 2021 er det levert følgende rapporter: Internkontroll for klinikkinntekter ved Odontologisk fakultet, Internkontroll med forskningsdata som ikke omfattes av kvalitetssystemet for medisinsk og helsefaglig forskning, Norsk Senter for Menneskerettigheter, IT organisasjonsutviklingsprosjektet, Evaluering og læring av beredskap under pandemien, Kvalitetssikring av internt mottaksprosjekt BOTT Økonomi og lønn. Internrevisjonen har også bistått med oppfølging av handlingsplanen for medisinsk og helsefaglig forskning etter tilsyn fra Helsetilsynet, og revidert EU prosjekter iht. kravene. Internrevisjonen oppsummerer sine observasjoner og syn på prosesser for risikostyring, kontroll og governance i en egen, årlig rapport til styret.

Oppfølging av mål- og resultatkrav

Universitetsstyret fastsetter prioriteringene i UiOs årsplan basert på føringene gitt i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet og etatsstyringen samt områder hvor de identifiserer at det er særlig viktig at UiO forbedrer sine resultater. I februar 2020 ble det vedtatt ny Strategi 2030, som viser hvordan universitetet ønsker å utvikle virksomheten i den neste tiårsperioden. Fakulteter, museer, universitetsbibliotek og UiOs sentre rapporterer tertialvis om gjennomføring, oppnådde resultater og økonomi iht. føringer som er gitt i enhetsvise disponeringsskriv. Rapporteringen følges opp i styringsdialoger mellom rektor, universitetsdirektør og fakultetsledelse. Dette sammenfattes i tertialvise rapporter til universitetsstyret.

UiOs utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet følges opp i form av årlige vurderinger av status for gjennomføring av avtalen og videre planer for å realisere målene (se vedlegg 1). Utviklingsavtalen er utarbeidet under UiOs tidligere Strategi 2020, og skal etter planen revideres i 2022. Den nye

utviklingsavtalen skal gjelde fra 2023, og må tilpasses slik at den understøtter Strategi 2030 og de nye sektormålene.

UiO har etablert en ordning med utviklingsplaner med fakulteter og tilsvarende enheter. Formålet med utviklingsplanene er å identifisere og iverksette tiltak på strategisk viktige områder for den enkelte enhet. Planene skal utarbeides i dialog mellom universitetsledelsen og fakultetsledelsen.

Kvalitet i regnskapsinformasjon

Kvaliteten i regnskapsinformasjonen vurderes å gi et tilstrekkelig bilde av regnskapet for 2021 for UiO. 2021 har vært preget av overgang til DFØ og nytt økonomisystem fra 1.5.21, og ved avslutning av 2021 regnskapet er vi fortsatt i en innføringsfase. Regelverk, retningslinjer og kontroller er de samme som før overgangen, men nye systemløsninger og endret økonomimodell har medført endringer i arbeids- og kontrollrutiner. Konvertering til nye systemer, opplæring og innføring har vært svært ressurskrevende. Overgang midt i regnskapsåret samt koronasituasjonen med hjemmekontor i lengere perioder har også gjort overgangen mer krevende for alle. Det har tatt tid å få gode arbeidsrutiner og kontroller implementert i hele virksomheten, og på enkelte områder er det i perioder avdekket manglende ajouritet i bokføringen.

I løpet av 3.tertial ble justert kontrollprogram delvis rullet ut og rutiner for rapportering av gjennomførte kontroller er tatt opp igjen. Bestillings- og fakturasystemet har vært under utvikling i perioden etter innføring og løsningen har flere ressurskrevende, manuelle oppgaver enn før overgangen. Lønn- og refusjoner til ansatte har vært høyt prioritert i hele perioden og er i all vesentlighet utbetalt og bokført i korrekt periode, noe som utgjør en stor del av universitetets kostnader. Vi har gjennomført ROS-analyser av de nye systemene. Funn fra ROS-analysen vil bli fulgt opp videre gjennom 2022.

Anskaffelsesområdet og motvirkning av arbeidslivkriminalitet

Anskaffelsesområdet og motvirkning av arbeidslivkriminalitet, organisering, struktur og løpende tiltak for å følge opp anskaffelser ved UiO, er i 2021 i stor grad videreført fra tidligere. Internkontroll ble ikke gjennomført etter planen med årsak i innføring av nye systemløsninger på økonomiområdet, men vil bli gjennomført i 2022. Risikovurderinger gjøres regelmessig og det gis løpende opplæring, bistand, rådgiving og rapportering om innkjøp og avvik ut i organisasjonen til ledere og saksbehandlere. Dette gjøres gjennom faglige forum og besøk i alle enheters administrative ledergrupper to ganger per år.

Hovedvekten av innkjøpere sentralt har formalutdanning i offentlige anskaffelser tilsvarende 60 studiepoeng. Samtlige innkjøpere er sertifisert etter nasjonal sertifisering for offentlige innkjøpere, SOA. Arbeidet med å sertifisere innkjøpere innenfor bærekraftige offentlige anskaffelser er påbegynt og vil bli ferdigstilt i 2022. Innkjøpere og ledere informeres og skoleres løpende i miljø, etikk og arbeidslivskriminalitet. Det er gitt innspill til UiOs klimastrategi, samt bidrag til utarbeidelse av UiOs klimaregnskap.

Arbeidet med krav i kontraktene som gir UiO mulighet til tett oppfølging og kontroll av leverandørene, og til å iverksette sanksjoner ved brudd, er videreført ved at samtlige kontrakter er standardisert, oppdatert og kvalitetssikret i samarbeid med de øvrige BOTT-universitetene. Det er i første halvår utført

en systematisk avtaleoppfølging mht. at fakturert pris er som avtalt pris og at leverandørene overholder krav og kriterier gitt i kontrakten. Arbeidet med å sikre habilitet i anskaffelsesprosessen er videreført.

Dokumentasjon av internkontrollen utover regnskaps- og anskaffelsesområdet

Personvern og informasjonssikkerhet

UiO har et godt etablert sett av regler, rutiner og definerte roller og ansvar for overholdelse av lover og regler for personvern og informasjonssikkerhet (internkontrollsystemet). I 2021 ble internkontrollsystemet «Ledelsessystemet for informasjonssikkerhet» (LSIS) og status på arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern presentert for ledelsen på alle enhetsnivåer ved UiO. I tillegg ble enhetenes kjennskap til og etterlevelse av rutinene for personvern og informasjonssikkerhet kartlagt og dokumentert gjennom årlig internkontroll.

Oppfølging av at UiOs prosedyrer knyttet til håndtering av personopplysninger er i tråd med EUs personvernforordning, GDPR er et kontinuerlig arbeid som har vært et satsingsområde også i 2021. UiO har gjennom deltakelse i arbeidsgruppe nedsatt av Unit bidratt aktivt for sektorens arbeid med oppfølging av problematikken som oppstod i etterkant av «Schrems II»-avgjørelsen i 2020. UiO har også bidratt med juridiske avklaringer i forbindelse med innføring av nye fellestjenester.

UiOs systematiske arbeid med personvern og informasjonssikkerhet har bidratt til at UiO har vært konservative med å flytte driften av tjenester ut i skyen. Dette har sikret at UiOs leveranser av tjenester til sektoren i svært liten grad har blitt påvirket av «Schrems II» avgjørelsen, og av nye veiledninger knyttet til forståelse og etterlevelse av personvernforordningen.

UiO er en moden organisasjon når det kommer til rapportering og håndtering av avvik i behandling av personopplysninger og brudd på informasjonssikkerheten. UiO har i 2021 håndtert 37 avvik, og meldt 6 av disse til Datatilsynet. Samtlige innmeldte avvik har blitt lukket av Datatilsynet uten videre saksbehandling, da UiO har iverksatt egnede tiltak for å begrense risikoen for de registrerte, og for å hindre at det skjer igjen. Ingen av avvikene ved UiO har oppstått i UiOs rolle som databehandler for sektoren.

UiO har iverksatt egne opplæringstiltak av UiOs IT-ansatte innen personvern som bidrar til å forsikre at UiOs ansvar som tjenesteleverandør i sektoren blir ivaretatt.

UiO har i 2021 opplevd en økende andel IT-sikkerhetshendelser, med saker som omhandler alt fra personvernavvik, brukerkontoer som har kommet på avveie – som regel på grunn av målrettede svindelangrep, til alvorlige sårbarheter i mye brukt programvare.

Det har vært flere alvorlige IT-sikkerhetshendelser i sektoren i løpet av det siste året, hvor innbruddet hos Universitetet i Tromsø har fått mest oppmerksomhet. Her kom en trusselaktør seg på innsiden og fikk brede tilganger i IT-systemene. Det er innslag i logger fra den samme trusselaktøren i UiO sine IT-

systemer, men vi er ikke kjent med negative konsekvenser som følge av dette. UiO følger opp i samarbeid med sektorvidt responsmiljø og nasjonalt cybersikkerhetssenter, NCSC.

UiO har i mange år jobbet systematisk og bredt for å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet. Vi har lenge hatt god sikkerhet, men så at forspranget minket på enkelte områder. For å øke forspranget og gi UiO mer handlingsrom har det i 2021 vært et «informasjonssikkerhetsløft».

Sikkerhetsløftet innebærer tiltak på en rekke områder:

- Tilgjengelighet – en satsning på ny løsning for sikkerhetskopiering av all data på UiO fysisk og logisk adskilt fra øvrig infrastruktur. Gir bedre sikring mot ransomware, og sikrer lokal lagring av UiOs data.
- Multifaktorautentisering – startet aktivitet for å få på plass multifaktorautentisering for alle tjenester og brukere.
- Opprydding i teknisk gjeld - fjerne, oppgradere, eller sikre gamle utdaterte tjenester.
- Redusere angrepsflaten – i 2021 har antall tjenester eksponert på internett fra UiO sunket med over 70%, total nedgang siste 2 år er 130%.
- Endepunktsikring – samordne sikring av sluttbrukerutstyr. Samme løsning for Windows og Mac, samt få på plass løsning for Linux.
- Teknisk sikring – innstramming i konfigurasjoner på flere områder for å følge beste praksis.
- I tillegg kommer en rekke små og store forbedringer og oppryddinger. Det ble gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse av USIT som IT leverandør for UiO i 2021. Analysen ble utført med bistand fra Uninett. Sluttrapport forventes ferdig tidlig 2022.

Helse, miljø, sikkerhet og beredskap

HMS-arbeidet og -systemet bygger i stor utstrekning på styringsdokumenter fra Kunnskapsdepartementet og Internkontrollforskriften. UiOs enhet for HMS og Beredskap utarbeider policyer og prosedyrer som tilrettelegger for at alle enheter/ledere kan følge opp at deres enhet jobber systematisk, kontinuerlig og dokumentert for å ha et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Hovedfokusområdene innen HMS og beredskap i 2021 har vært håndtering av pandemien, smittevern, strålevern, kjemikaliestyring og HMS-avvikssystem.

Kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten

UiO har høye ambisjoner for utdanningsvirksomheten og har derfor behov for et velfungerende kvalitetssystem som legger til rette for videreutvikling av utdanningskvaliteten og læringsmiljøet. Kvalitetssystemet skal bidra til at målene for utdanningsvirksomheten og læringsmiljøet realiseres.

I 2020 reviderte UiO det felles kvalitetssystemet. De viktigste grepene var å tydeliggjøre det faglige ansvaret for kvalitetsarbeidet og vise bedre fram betydningen av jevn oppfølging og kollegial involvering. Det skilles tydeligere mellom kunnskapsgrunnlaget for vurderinger av studiekvalitet og beslutninger om oppfølging og videreutvikling av utdanningene. Kunnskapsgrunnlaget er gjennomgått og inkluderer nå også forsknings- og utviklingsaktiviteter. Ph.d.-nivået er tettere integrert i systembeskrivelsen.

I 2021 er dette fulgt opp med fakultetene og instituttene slik at kvalitetsarbeidet blir beskrevet helhetlig og integrert for både studenter, undervisere og utdanningsledere. Kvalitetsarbeidet og videreutvikling av kvalitetssystemet behandles jevnlig i faglige og administrative fora. Innføringen av et nytt støttesystemet for emneevaluering som tilbys gjennom UNIT er forsinket og blir pilotert våren 2022.

Kvalitetssystemet for medisinsk og helsefaglig forskning

Kvalitetssystemet skal bidra til at helsefaglig forskning, herunder klinisk utprøving av legemidler og medisinsk utstyr, planlegges, gjennomføres og rapporteres på en slik måte at etiske, medisinske, helsefaglige, vitenskapelige og personvernmessige forhold ivaretas. Det skal også sikre at forskningen holder en faglig forsvarlig standard.

Etter statens tilsyn av samtykkebaserte helseforskningsprosjekter i 2020 ble det gjennomført en internrevisjon av medisinsk og helsefaglig forskning ved UiO jfr. «Sluttrapport - Revisjon av samtykkebasert helseforskning Universitetet i Oslo». Som en oppfølging av resultatet ble det utarbeidet en handlingsplan, godkjent i november 2021. Arbeidet med å følge opp handlingsplanen har startet og vil fortsette våren 2022.

Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

UiO hadde ingen vesentlige merknader fra Riksrevisjonen.

Rapportering på andre forutsetninger og krav

Regjeringens inkluderingsdugnad

UiO legger til grunn at virksomheten skal ha mangfold i arbeidsstyrken. Rekruttering og integrering av arbeidstakere med redusert funksjonsevne og/eller redusert arbeidsevne og arbeidstakere med hull i cv-en inngår i UiOs ambisjoner om mangfold i arbeidsstyrken.

UiO har i 2021 endret mal for utlysningstekster som benyttes av virksomheten, slik at disse inneholder en mangfoldserklæring og en beskrivelse av positiv særbehandling ved rekruttering. I 2021 har en egen arbeidsgruppe jobbet ut et nytt forslag til regelverk for ansettelse i faste vitenskapelige stillinger, som presiserer hvem som har ansvar for å påse at forpliktelsen til inkluderingsdugnaden ivaretas. Arbeidet med å bevisstgjøre ansettelseskomiteer for alle stillingskategorier på inkluderingsdugnaden fortsetter i 2022. I 2022 skal UiO utarbeide en tiltaksplan for rekruttering og inkludering, og vi skal tilby kurs i mangfoldsledelse for ledere ved UiO. UiO skal fortsatt delta i Traineeprogrammet i staten.

Tabell 12 - Nyansettelser ved UiO i 2021

Nyansettelser ved UiO	Antall	Andel
Nyansettelser totalt	1073	
Antall søkere som oppga forhold om nedsatt funksjonsevne	324	1,1%
Antall søkere som oppga forhold om hull i CV-en	969	3,2%
Antall nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en	9	0,9%

Statistikken omfatter perioden 1.1.2021-31.12.2021.

UiO har hatt en økning i antall nyansatte med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV på 0,26 prosentpoeng fra 2020 (0,64%).

FNs bærekraftsmål

Universitetet i Oslo synliggjør sitt bidrag til den bredere bærekraftagendaen gjennom egne sider på uio.no: www.uio.no/om/strategi/berekraftsmal Her vises det frem hvordan universitetet jobber for bærekraftig utvikling innen kjernevirksomheten (utdanning, forskning, formidling og drift).

I tillegg er det laget egne nettsider for arbeidet med den kommende klima- og miljøstrategien: www.uio.no/om/strategi/miljo-og-klimastrategi Her finnes også en nyhetsfeed med oversikt over aktueltsaker som er blitt publisert om tematikken. Disse blir tvitret fra UiOs konto.

Vi tipser dessuten jevnlig sektormedier og andre medier om klima- og bærekraftsaker. UiO har i 2021 jobbet etter tiltaksplan for redusert klima- og miljøavtrykk, som i 2020 ble oppdatert med nye tiltak. Planen vil bli revidert med hensyn til UiOs helhetlige klima- og miljøstrategi vedtatt i 2022. UiO har i tillegg en miljø- og klimastrategi for eiendomsvirksomheten og rapporterer årlig på mål og tiltak i en egen miljørapport.

Oppfølging av digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren

UiO følger opp digitaliseringsstrategien både gjennom satsningen på IT i utdanningen, IT i forskning, IT infrastruktur og informasjonssikkerhet og gjennom deltagelse i nasjonale prosjekter som realiserer initiativer i planen. UiO nevner spesifikt prosjektene Datadeling, der universiteters løsning for integrasjonsarkitektur (UH:IntArk) er standard og tas i bruk bredt i UH-sektoren og prosjektet Nasjonal samordning av masteropptak som UiO leder og BOTT-prosjektene. UiO deltar i de fleste prosjektene enten gjennom deltagelse i prosjektgruppe eller i styringsgruppe.

Samfunnssikkerhet og beredskap (SOB) og sikkerhet etter sikkerhetsloven

1. UiO reviderte sist sin overordnede ROS-analyse høsten 2021. Vi ser nå på aktuelle tiltak knyttet til de ulike risikoene. Følgende områder ble identifisert som høyest risiko for virksomheten:

- Brann, eksplosjon og masseevakuering
- Vold, trusler, sjikane og hatefulle ytringer
- Uønsket påvirkning og kartlegging
- Ulovlig kunnskapsoverføring og brudd på informasjonssikkerhet

2. UiO har et omfattende planverk der lokale enheter (fakulteter, museer og bibliotek) har sine egne krise- og beredskapsplaner. I tillegg har universitetsledelsen egen sentral beredskapsplan. Planene er bygget opp med grunnlag i proaktiv stabsmetodikk, og inneholder tiltakskort for ulike typer hendelser, varslingsplan, kontinuitetsplaner mm. Planverkene oppdateres ved endring av personell og ved behov ifm læringspunkter avdekket under øvelser.

I evaluering av koronahåndtering på UiO ble det fremmet en rekke innspill til endringer til sentral beredskapsplan. En revidert plan vil være klar første kvartal 2022. Den reviderte planen skal øves i juni 2022.

3. UiO har som ambisjon å øve alle lokale enheter og sentral beredskapsledelse årlig. Under pandemien i 2021 har vi gjennomført øvelser fysisk, hybrid og heldigitalt. Vi øvde ni lokale enheter i 2021. Før øvelsene ble det gjennomført planrevisjon, kurs og opplæring. Hovedfunn fra disse øvelsene var:

- Digitale og hybride øvelser har løftet forståelsen for CIM som verktøy i krisehåndtering, og loggføring generelt.
- Pandemien og beredskapen rundt denne har skapt en økt forståelse for at beredskapsledelse er en kunnskap som krever opplæring og trening
- Det er et behov for i større grad å identifisere og tilgjengeliggjøre ressurser ved UiO som kan nyttes i krisehåndtering (beredskapsanalyse)

Gitt det som står ovenfor vedrørende revisjon av koronahåndteringen, fant vi det ikke hensiktsmessig å øve sentral beredskapsledelse (SBL) i 2021. SBL og deler av SBL har hatt jevnlige møter under pandemien.

Håndtering av covid-19-pandemien

UiO har evaluert håndteringen av covid-19-pandemien gjennom rapporten *Evaluering og læring – beredskap og drift under pandemien* (1.9 2021).

Formålet med evalueringen var å vurdere:

- organisasjonens forebyggende beredskapsarbeid
- krisehåndtering
- drift i unntakstilstand

Både UiOs respons på tiltakene fra regjeringen og egne tiltak ble gjennomgått, og resultatene ble diskutert bredt. Evalueringen ble gjennomført av UiOs internrevisjon.

Forebyggende beredskapsarbeid

UiOs beredskapsplanverk dekker viktige områder og har fungert etter hensikten under pandemien. Planverket opplevdes imidlertid som noe tungvint, og evalueringen synliggjorde behovet for å tydeliggjøre rollene til rektor og universitetsstyret, samt roller og ansvar for sentrene som ligger under universitetsstyret. Ett av læringspunktene fra evalueringen når det gjelder beredskapsøvelser, er behov for mer scenariotenkning tilpasset enhetenes profil og behov for å inkludere instituttene i planarbeid og øvelser fremover for å kunne håndtere hendelser på hensiktsmessig nivå.

UiO vil i 2022 videreutvikle beredskapsplanverket, inkludert kontinuitetsplaner og beredskapsøvelser tilpasset ulike nivå. Det skal også vurderes om det er behov for evaluering av beredskapsverktøyet CIM.

Krisehåndtering

Evalueringen viser at universitetet har klart seg godt gjennom pandemien, takket være stort engasjement, god samhandling og ekstraordinær innsats fra hele UiO. Undersøkelsen viser at informasjon og kommunikasjon ikke opplevdes som godt koordinert i starten, men dette bedret seg raskt. Beredskapsledelsen fungerte godt og ledergruppene har vært tilgjengelige. Informasjon om hygiene, avstand og råd ble delt i sosiale medier og koronanettsiden som ble opprettet var uvurderlig

for å samle informasjon fra mange ulike aktører. Da sentral beredskapsledelse avsluttet formell krisehåndtering, ble det opprettet et tverrfaglig smittevernsutvalg som kontaktpunkt for smittevernfaglige henvendelser, etter modell fra odontologisk og medisinsk fakultet. Utvalgets mandat var å gi UiOs ledere råd og foreslå tiltak i tråd med myndighetenes anbefalinger for å hindre smittespredning ved UiO. Tiltaket ble svært godt tatt imot.

Drift i unntakstilstand

Pandemien og nedstengingen 12. mars 2020 førte til stor mobilisering og omstilling på alle nivå, og det ble lagt ned en betydelig ekstrainnsats, omtalt som en kollektiv prestasjon, der også studentene har bidratt. UiOs undervisning ble lagt om til digital undervisning på rekordtid og UiO har løftet seg digitalt. Vi ser allikevel at forskningsprosjekter og langsiktige utviklingsoppgaver har blitt forsinket, at mange ansatte har hatt betydelige arbeidsbelastninger og at pandemien har rammet studentene hardt. Det blir viktig for UiO å jobbe videre med å få oversikt over behov for tiltak på de ulike områdene og bygge videre på gode erfaringer med blant annet digital undervisning og formidling.

Likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

Det vises til UiOs likestillingsrapport som følger som vedlegg til årsrapporten.

Campusutviklingsplaner og større byggeprosjekter

Rom for et fremragende, grønt universitet – og kunnskapsbyen Oslo, Masterplan for UiOs eiendommer, legger rammene for at UiOs eiendommer skal innfri føringene fra Meld. St. 4 (2018-2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028 og UiOs ambisjoner i Strategi 2030. Masterplan for UiOs eiendommer skal også støtte opp om Campus Oslo – Strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden og mulighetsstudien i regi av Oslo Science City. Den gjelder for perioden 2022-2046, men er delt opp i tre kortere perioder der planer og grep for de første fem årene er mer konkrete og detaljerte.

Realiseringen av Livsvitenskapsbygget utløser endringer i dagens bruk av Nedre Blindern, og de frigjorte arealene utgjør et stort strategisk handlingsrom for UiO. I 2022 vil UiO utarbeide et faglig konsept for området. Dette støtter opp under UH-lovens nye krav om at universiteter og høyskoler skal «bidra til en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig utvikling».

UiO har ikke inngått nye leieavtaler i 2021 med samlet verdi over 30 mill. kr.

Masterplan for UiOs eiendommer 2021 (UiOs campusutviklingsplan) ligger her: www.uio.no/om/strategi/eiendommer/uio-masterplan-eiendom-2021.

Resultater av UiOs masterplan

I juni 2015 vedtok universitetsstyret første utgave av Masterplan for UiOs eiendommer. I de seks årene som har gått, har Universitetet i Oslo (UiO) gjennomført mange tiltak innenfor rammen av planen. Sju bygninger (W.C. Brøggers hus, Sophus Bugges hus, Niels Treschows hus, Niels Henrik Abels hus, Kristian Ottosens hus, Historisk museum og Svein Rosselands hus) har blitt rehabilitert, og Eilert Sundts hus B på Blindern er under rehabilitering. Disse prosjektene innebærer både en modernisering for virksomheten og en teknisk oppgradering. Prosjektene har en samlet prislapp på 1,3 mrd. kr.

UiO har modernisert en rekke større læringsarealer, skaffet arealer til digital eksamen og tatt i bruk de moderne læringsfasilitetene i Domus Juridica. Målsettingene om økt tilstedeværelse, byliv og aktivitet på campus er også fulgt opp med en rekke tiltak for flere møteplasser både inne og ute. Vi har tilrettelagt moderne og hensiktsmessige arealer for seks Sentre for fremragende forskning (SFF) i eksisterende bygninger. Dette har medført en arealeffektivisering på 3 500 m2. Vi ser at eiendomsmassens funksjonelle egnethet for virksomheten har blitt kraftig forbedret i perioden, mens den tekniske tilstanden til eiendommene i gjennomsnitt har forandret seg lite.
Regjeringen har gitt startbevilgning både til Livsvitenskapsbygget og til nytt Vikingtidsmuseum. Begge prosjektene har startet opp.

Internhusleieordningen har blitt revidert i samarbeid med de fire andre selvforvaltende universitetene, og revidert ordning ble innført fra 1. januar 2018. Målene for ordningen er å opprettholde tilstanden for bygningsmassen og å motivere for arealeffektivisering. Tøyen- og Observatoriefondene har blitt oppløst, og deler av de ca. 190 mill. kr er allerede vedtatt disponert til oppgradering av eiendomsmassen.

UiO har søkt om finansering fra Kunnskapsdepartementets oppgraderingstilskudd til konkrete prosjekter og har fått tilslag hvert år fra 2016. Dette har utgjort totalt 155 mill. kr og bidratt med fra 15% av kostnadene for oppgraderingen av Kristian Ottosens hus til 50% av kostnadene for Niels Treschows hus. kr og bidratt med ca. 20% av UiOs kostnader til oppgraderingsprosjektene.
Klima- og miljøambisjonene fra masterplan 2015 ble brutt videre ned til konkrete mål og tiltak i Miljø- og klimastrategi for UiOs eiendomsvirksomhet.

V. Vurdering av framtidsutsikter

UiOs Strategi 2030 «Kunnskap – ansvar – engasjement: For en bærekraftig verden» synliggjør UiOs prioritereringer. Fram mot 2030 ønsker UiO å videreutvikle kvaliteten i forskning og utdanning og styrke sin plass i toppsjiktet blant Europas universiteter. UiO skal bygge videre på faglige kvaliteter, kollegiale verdier og organisatoriske styrker og være et åpent og inkluderende fellesskap for studenter og ansatte.

Klimakrisen står fram som vår tids største utfordring, og UiO skal ta ansvar for å bidra til løsninger gjennom samfunnsoppdraget: å utdanne høyt kvalifiserte studenter, drive langsiktig grunnleggende forskning og arbeide for at kunnskap tas i bruk. Gjennom samarbeid på tvers av faglige, institusjonelle og nasjonale grenser vil vi utvikle kunnskap som bidrar til en bærekraftig verden.

Strategi 2030 setter høye ambisjoner for UiO. Universitetsstyret vedtok Helhetlig klima- og miljøstrategi 8. februar 2022. Denne strategien bygger på Strategi 2030 og vil bli fulgt opp av en konkret tiltaksplan som justeres årlig.

Arbeidet med ny utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet er startet opp. UiO vil med utgangspunkt i Strategi 2030 legge vekt på å utvikle og tydeliggjøre UiOs posisjon som et ledende europeisk universitet.

Årsplan 2022-2023

Årsplanen er Universitetet i Oslos sentrale styringsdokument for å realisere Strategi 2030. Årsplanen uttrykker universitetsstyrets overordnede prioriteringer, og skal i størst mulig grad gjenspeile ambisjonene og prioriteringene i Strategi 2030. Årsplanen er toårig og rullerende, og strukturen samsvarer med Strategi 2030.

Prioriteringer i årsplanen:

Fremme uavhengig, banebrytende og langsiktig forskning

UiO skal være en pådriver for å sikre rammebetingelser for fremragende grunnforskning, og særlig følge opp innspillene til regjeringens Langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Arbeidet med tverrfaglighet skal styrkes og økes, blant annet gjennom å videreutvikle UiOs tverrfaglige satsinger

Den internasjonale posisjonen skal videreutvikles. Det skal etableres en handlingsplan for arbeidet med Horisont Europa og UiO skal være en pådriver i arbeidet med en ny strategi for the Guild. Arbeidet med the Guild og ARUAs afrikainitiativ skal føles opp lokalt på UiO.

Forskningsinfrastruktur står sentralt, og UiO skal tilby oppdatert og fremtidsrettet forskningsinfrastruktur. UiOs veikart for forskningsinfrastruktur, inkludert e-infrastruktur, skal revideres.

Arbeidet med en helhetlig kompetanseprofil for rekruttering og opprykk til vitenskapelige stillinger skal sluttføres og UiOs nye retningslinjer og standarder for karriereutvikling og støtte skal følges opp.

UiOs vedtatte standard for forskningsintegritet skal implementeres og det skal utvikles og iverksettes en felles (obligatorisk) overordnet opplæringsmodul for forskningsetikk og integritet

Utdanne studenter med kunnskap, evne og vilje til å skape en bedre verden

Arbeidet med økt fleksibilitet og tverrfaglighet i studiestrukturen skal følges opp – både for ordinære programmer og innen livslang læring. UiO skal stimulere til flere tverrfaglige studietilbud, og redusere administrative og økonomiske barrierer for undervisning og undervisningssamarbeid på tvers av enheter.

Internasjonaliseringsarbeidet og -tilbudene for studenter og ansatte gjennom Circle U. alliansen skal fornyes og det arbeides dessuten med en søknad om forlengelse av prosjektet.

Det vektlegges å styrke kapasiteten til sentrale og lokale pedagogiske og digitale støtteressurser og enheter og bruken og opplæringen av studenter som læringsassistenter skal økes. Det skal også arbeides med å bedre samordningen av og kraften i læringsmiljøarbeidet for å sikre studentinkludering og trivsel.

Kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsarbeidet ved UiO skal videreutvikles – og mulighetene for å bruke studentdata mer systematisk for å utvikle undervisning og studenters læring skal utforskes.

Arbeid med klima og miljø

UiO har vedtatt en helhetlig og langsiktig klima- og miljøstrategi. Planen følges opp med å utarbeide og iverksette en konkret tiltaksplan for å oppnå målene i klima- og miljøstrategien. UiO vil også aktivt bruke de årlige klimaregnskap i arbeidet for å redusere UiOs klimaavtrykk og gi alle studenter mulighet for et studietilbud i klima, miljø og bærekraft. Det skal videre utvikles et satsingsforslag for Nedre Blindern.

Styrke dialogen med omverdenen og arbeide for at kunnskap tas i bruk

UiO skal delta aktivt i Oslo Science City for å sikre fremdrift, synergier mellom partnerne og faglig verdi. UiO vil arbeide aktivt for å sikre synergier mellom ulike fag og aktiviteter, slik at samfunnsmålene for livsvitenskapsbygget oppfylles. Et veksthus for livsvitenskap er etablert og skal bli «én dør inn» for omverdenen til alle UiOs livsvitenskapsmiljøer.

Innen innovasjonsfeltet vil UiO ferdigstille og implementere UiOs IPR-politikk, følge opp evalueringen av TTO-funksjonen ved UiO, videreutvikle mentorprogrammet SPARK samfunnsinnovasjon og forsterke arbeidet med studentinnovasjon.

UiO i Sentrum skal utvikles som en kultur, samfunnsdebatt og formidlingsarena. UiO vil sikre seg en aktiv rolle i utviklingen av Vikingtidsmuseet.

Nyskapende organisasjon og et attraktivt arbeids- og studiested

UiO vil følge opp arbeidet med tiltaksplaner for mangfold, likestilling og redusert midlertidighet. Utviklingen av arbeidsmiljø følges blant annet gjennom regelmessige arbeidsmiljøkartlegginger.

Kompetansetilbudet til ansatte og ledere videreutvikles for å møte en økende digital hverdag og endret arbeidsliv.

UiO skal utrede mekanismer for økt ansattmobilitet og karriereutvikling på tvers av fakulteter og institutter og arbeide for år redusere barrierer for internasjonal studentmobilitet gjennom blant annet Circle U. Kompetansetilbudet til ansatte og ledere videreutvikles for å møte en økende digital hverdag og endret arbeidsliv.

Mulighetsrommet gjennom alternative organisasjonsstrukturer/ senterdannelser etc. vil bli testet og videreutviklet. Det vil tilrettelegges for økt tverrfaglighet innen utdanning og forskning gjennom å bygge ned barrierer og eksperimentere med forskjellige forsøksordninger.

Masterplan for eiendom og masterplan for IT vil bli fulgt opp med tanke på henholdsvis å sikre fremdrift i pågående prosjekter og endret IT-organisering.

Fordeling 2022

UiOs inntekter består av tre hoveddeler. Ca. 70% er en direktebevilgning (basis) fra Kunnskapsdepartementet (KD), ca. 20% er eksternt finansiert bidragsforskning (Forskningsrådet og EU), mens de resterende 10% er oppdrag av ulik art samt billettinntekter (spesielt viktig for museene).

De største prioriteringene i 2022

UiO har forholdsvis liten andel sentrale avsetninger. Midler og gjennomføringskraft ligger i all vesentlighet ute ved enhetene.

Den største enkeltstående prioriteringen gjelder finansieringsbehovet for UiO knyttet til bygging av nytt vikingtidsmuseum i perioden 2022-2026. Prosjektet medfører også betydelige økonomiske konsekvenser som ikke dekkes over statsbudsjettet. KHM vil ha et inntektsbortfall i de årene museet er stengt og kostnader knyttet til etablering av basisutstillinger. Det konkrete behovet for 2022 beløper seg til 63,6 mill. kroner.

UiO står framover overfor økte kostnadsforpliktelser og risiko knyttet til nye bygg. Satsinger som Livsvitenskapsbygget og Vikingtidsmuseet innebærer risiko og økte kostnader i byggeperioden og senere til drift og utstyrsinvesteringer.

Rehabiliteringen av Eilert Sundts hus ble vedtatt i universitets styret i mars 2020. Styret har vedtatt finansiere det resterende beløpet på 50 mill. kroner i 2022.

Det vedtatte I-Lab-/Kjemiprosjektet har en ramme på 140 mill. kroner. Styret har bevilget det resterende beløpet på 30 mill. kroner i 2022.

UiO ambisjoner er å videreutvikle og styrke det tverrfaglige samarbeidet. Som ledd i dette arbeidet er det besluttet en utvidelse og styrking av de tverrfaglige satsingene Demokrati/Norden (fra 2023) og Energi/klima.

Circle U. er formelt et treårig prosjekt som løper fra november 2020 til oktober 2023. Prosjektet vil utgjøre det første skrittet på veien mot å etablere felles undervisningstilbud, infrastrukturer og forskningsfelleskap mellom partneruniversitetene. Alliansen har en langsiktig ambisjon for samarbeid

som strekker seg ut over prosjektperioden. Satsingen på deltakelsen i Circle U. skal fortsette og tildelingen er styrket.

Det er økt satsing på oppfølging av masterplan for IT. Prioriteringene er knyttet til videreutvikling av igangsatte aktiviteter innen forskning og utdanning. Utover dette er det innarbeidet tiltak innen administrativ IT og tiltak for styrking av IT-infrastruktur. Samlet er avsetninger på 70 mill. kroner i 2022.

Det knytter seg fortsatt usikkerhet til mer langsiktige effekter av covid-19. Det gjelder først og fremst mulige inntektstap ved enkelte enheter og fremtidige konsekvenser for forskning. Det kan ta tid før en ser de økonomiske effektene og den utviklingen følges opp over tid. UiOs avsetning til usikkerhetsmarginen for mulige koronaeffekter på 20 mill. kroner, som bl.a. inntektstap, videreføres også i 2022.

Fremtidig finansieringsbehov

Utsiktene fire-fem år framover tilsier nullvekst i institusjonsbevilgningen til UiO samtidig med at UiO får større interne forpliktelser. Regjeringen understreker at framtidig vekst i utdanningskapasitet innenfor prioriterte områder ikke bare vil kunne finansieres med økte tildelinger. Det forventes også at institusjonene selv bidrar ved å gjøre nødvendige omprioriteringer innenfor egen ramme. Det er en økende konkurranse om eksterne midler og dette krever sterkt fokus på ekstern inntjening og intern prioritering og effektivisering i årene som kommer.

List of Signatures

Ledelesvureringer til årsregnskap.pdf

Name	Method	Signed at
Johansen, Finn-Eirik	BANKID_MOBILE	2022-03-11 10:18 GMT+01
Garcia Gonzalez, Elisabet	BANKID_MOBILE	2022-03-13 19:03 GMT+01
Bjerke, Karl Oskar Lie	BANKID_MOBILE	2022-03-11 10:04 GMT+01
Maria Strömme	BANKID	2022-03-11 10:01 GMT+01
Clemet, Kristin	BANKID	2022-03-11 09:34 GMT+01
Falkum, Ingrid Lossius	BANKID_MOBILE	2022-03-14 10:54 GMT+01
Akram, Qaisar Farooq	BANKID	2022-03-11 09:27 GMT+01
Stølen, Svein	BANKID	2022-03-12 10:27 GMT+01
Frantzen, Eirik	BANKID_MOBILE	2022-03-11 15:01 GMT+01
Grovehagen, Julianne Sørflaten	BANKID_MOBILE	2022-03-11 11:19 GMT+01
Østby, Marianne Midthus	BANKID	2022-03-11 10:43 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 42751A0E1A54436FB584D2686E60A7AD

VI. Årsregnskap

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2021

Universitetet i Oslos formål

Universitetet i Oslo (UiO) har en visjon om å utfordre kunnskapens grenser og gi den enkelte og samfunnet økt innsikt til å forme fremtiden. UiO ønsker å styrke sin internasjonale posisjon som et ledende forskningsuniversitet gjennom et nært samspill mellom forskning, utdanning, formidling og innovasjon. UiO skal gi høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. UiO skal formidle kunnskap om virksomheten og utbre forståelse for vitenskapens metoder og resultater. UiO har et særskilt nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning, for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker og museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

1. Regnskapsavleggelse

Regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet, statlige regnskapsstandarder og krav fra overordnet departement.

Regnskapet gir etter ledelsens mening et dekkende bilde av Universitetets disponible bevilgninger, regnskapsførte kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

UiO gikk 1. mai 2021 over på nytt økonomi- og lønnssystem med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) som leverandør og systemforvalter. I 2021 rapporterer derfor UiO fra to ulike systemer.

Universitetet i Oslo revideres av Riksrevisjonen.

2. Vurdering av institusjonens drift i perioden

Universitetet gjennomfører i all hovedsak aktivitetene som planlagt, og i henhold til det oppdraget KD ga i tildelingsbrevet for 2021. Det er gjennomført grunnleggende forskning, gitt forskerutdanning og gjennomført undervisning i forventet omfang og kvalitet.

Koronavirusutbruddet og strenge smitteverntiltak har påvirket alle aktiviteter ved UiO, og på noen områder knytter det seg usikkerhet til langsiktige konsekvenser – blant annet som følge av forsinkelser i forskningsaktivitet og stipendiatløp. UiO leverer likevel godt på samfunnsoppdraget, mye takket være god beredskap og en stor innsats og omstillingsevne blant våre ansatte og studenter. Overgangen til digitale flater og arbeidsformer gir både utfordringer og muligheter. UiO vil legge vekt på å ta med seg de positive erfaringene og mulighetene videre.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
42751A0E1A54436FB584D2686E60A7AD

I 2021 har pandemien påvirket økonomien på flere måter. Byggeprosjekter og investeringer har blitt forsinket, og reiser og arrangementer har blitt kansellert eller utsatt. Mindreforbruket på fakulteter og tilsvarende enheter har i 2021 økt som følge av dette. Enkelte enheter har imidlertid hatt inntektstap på publikumsinntekter, salg og klinikker.

Samlet inntekt fra forskning og eksterne oppdrag har økt i 2021, til tross for forsinket fremdrift i en del prosjekter. Mange stipendiatprosjekter har blitt forsinket, og det innvilges stadig utsettelser og forlengelser for mange av disse. Det er knyttet usikkerhet til langsiktige virkninger av disse forsinkelsene og vi vil følge utviklingen tett framover.

Foreløpige tall fra utdanningssiden, tyder på fortsatt god produksjon også her. Omfattende bruk av digital undervisning påvirker likevel både læringsutbytte og psykososiale forhold for studentene. Tett oppfølging og dialog om utvikling av nye undervisnings- og vurderingsformer vil stå sentralt for å sikre en god læringsarena for studentene.

3. Omtale av vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

UiO har en stabil og god økonomi. Inntektene og kostnadene i 2021 har en svak vekst sammenlignet med det foregående pandemiåret 2020. Inntekter og kostnader i 2021 ligger stabilt på samme nivå som tidligere år, med mindre svingninger på enkeltområder.

Sum inntekter fra bevilgning fra KD har økt med 3% sammenlignet med 2020, og ligger på linje med budsjettert.

Periodens inntekt fra tilskudd og overføringer har økt med 5% sammenlignet med tilsvarende periode året før, og ligger 3% høyere enn det budsjetterte. Tilskudd og overføringer fra statlige etater og NFR har økt med 7% sammenlignet med tilsvarende periode i 2020. Inntekt fra tilskudd og overføringer fra diverse bidragsytere og EU har økt med 37%.

De samlede driftskostnadene i 2021 er 6% høyere sammenlignet året før, og 1% høyere enn budsjettert. Periodens samlede lønnskostnader har økt med 5% sammenlignet med tilsvarende periode i 2020, og er 3% høyere enn budsjett.

Selv om universitetet har vært helt åpent i deler av 2021, påvirkes regnskapstallene fortsatt av pandemien. Pasientinntekter, inntekter fra undervisning/kurs og inntekter fra salg og billetter ved museene har også i 2021 hatt inntektssvikt i forhold til normalår. Det har vært en liten reduksjon i antall gjennomførte reiser og reduksjon i mindre utstyrsanskaffelser, men en økning i kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester. Nivået på kjøp av konsulent og andre fremmede tjenester er nå tilbake der det var i 2019. Andre driftskostnader er 11% høyere enn i 2020, men 2% lavere enn budsjettert.

Regnskapet for 2021 viser et resultat tilført virksomhetskapitalen på 8,7 mill. kroner. Dette er 10 mill. kroner lavere enn i fjor og under budsjettert. I en normalsituasjon overføres resultatet av

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
42751A0E1A54436FB584D2686E60A7AD

oppdragsprosjekter til virksomhetskapital når aktiviteten er avsluttet. På grunn av pandemien har en stor del av oppdragene blitt forsinket og sluttidspunktet er utsatt. Dette sammen med at det har vært forsinkelser i funksjonalitet og rutiner for avslutning av eksternfinansierte prosjekter, har medført at det ikke er bokført prosjektavslutning i 2. og 3.tertial. Aktive oppdragsprosjekter står med samlet over/underskudd i balansen som prosjekt fordring eller gjeld og vil ved avslutning tilføres virksomhetskapitalen.

4. Utvikling i avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet

Kunnskapsdepartementet har etablert nytt reglement for avsetninger for statlige universiteter og høyskoler. I reglementet skilles det mellom avsetninger til investeringer og avsetninger til andre formål. For avsetninger til investeringer er det ingen øvre grense, mens det for avsetninger til andre formål er en øvre grense på 5% av siste års bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.

UiOs avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet viser per 31.12.2021 en avsetning på 599 mill. kroner, hvorav 593 mill. kroner gjelder avsetning av ubrukte midler fra Kunnskapsdepartementet og 5 mill. kroner gjelder avsetning av ubrukte midler fra andre departementer. UiOs bokførte mindreforbruk av inntekter fra bevilgninger har økt med 165 mill. kroner i 2021.

Av den totale avsetning fra KD (599 mill. kr.), er 344 mill. kr. knyttet til igangsatte og vedtatte investeringer, mens avsetninger til andre formål er på 250 mill. kroner. Det tilsvarer 4% av årsbevilgningen. Nivået ligger dermed innenfor den øvre grensen som KD har satt.

5. Investeringer

UiO har en bygningsmasse med kontinuerlig behov for teknisk oppgradering og modernisering, og har over flere år prioritert oppgradering og utvikling av denne. Vi fortsetter det målrettede arbeidet med utvikling av eiendomsmassen. Masterplan for UiOs eiendommer ble vedtatt i juni 2021, og ligger til grunn for dette arbeidet.

De viktigste prosjektene i egen regi i 2021-22 er:

- Utstillingsprosjektet i Brøggers hus er under gjennomføring
- Utvendig rehabilitering (klimaskjerming) av Historisk museum er i avslutning
- Arbeidet med oppgradering av de gjenstående etasjene i Eilert Sundts hus B ble startet etter KDs tildeling av 45 mill. kr til prosjektet. Prosjektet er forsinket og hoveddelen av rehabiliteringen vil foregå i 2022.
- Oppgradering av I-Lab og utbedring av tak på Kjemibygget vil i all hovedsak gjennomføres i 2022.

Forsinkelser og overskridelser i gjennomføring av nytt Vikingtidsmuseum og Livsvitenskapsbygg som Statsbygg skal levere, kan innebære en økonomisk risiko fram i tid for UiO. En forsinkelse av Vikingtidsmuseet vil også medføre at museet vil være stengt lengere og øke tapet av publikumsinntekter.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
42751A0E1A54436FB584D2686E60A7AD

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

RESULTAT	Note	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	**6 284 046**	6 084 087
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	**1 792 087**	1 714 245
Salgs- og leieinntekter	1	**553 425**	508 337
Andre driftsinntekter	1	**81 051**	113 819
Sum driftsinntekter		**8 710 609**	8 420 488
Driftskostnader			
Varekostnader		**12 977**	11 953
Lønnskostnader	2	**5 853 206**	5 581 729
Avskrivninger på varige driftsmidler	4,5	**719 151**	719 282
Andre driftskostnader	3	**1 958 049**	1 761 825
Sum driftskostnader		**8 543 383**	8 074 790
Driftsresultat		**167 226**	345 698
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	**12 299**	8 407
Finanskostnader	6	**5 279**	10 381
Sum finansinntekter og finanskostnader		**7 021**	(1 974)
Resultat av periodens aktiviteter		**174 247**	343 724
Avregninger og disponeringer			
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet	15 I	**(165 571)**	(324 766)
Tilført virksomhetskapital for avsluttede oppdragsprosjekter	8	**(8 675)**	(18 958)
Sum avregninger og disponeringer		**(174 246)**	(343 724)

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

EIENDELER	Note	31.12.2021	31.12.2020
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	**13 690**	362
Sum immaterielle eiendeler		**13 690**	362
		0	
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	**9 332 776**	9 475 854
Maskiner og transportmidler	5	**477 713**	457 108
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	**547 921**	495 151
Anlegg under utførelse	5	**215 056**	296 658
Sum varige driftsmidler		**10 573 465**	10 724 770
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	11	**31 255**	31 255
Sum finansielle anleggsmidler		**31 255**	31 255
Sum anleggsmidler		**10 618 410**	10 756 387
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	**9 331**	11 181
Sum beholdninger av varer og driftsmateriell		**9 331**	11 181
II Fordringer			
Kundefordringer	13	**236 729**	209 909
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	**88 352**	39 516
Andre fordringer	14	**64 038**	112 663
Sum fordringer		**389 120**	362 088
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	**2 919 232**	2 329 490
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17	**123 704**	139 766
Andre bankinnskudd	17	**45 741**	78 528
Kontanter og lignende	17	**21**	89
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		**3 088 698**	2 547 872
Sum omløpsmidler		**3 487 149**	2 921 142
Sum eiendeler		**14 105 558**	13 677 529

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

STATENS KAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2021	31.12.2020
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapital			
Innskutt virksomhetskapital	8	**6 023**	6 023
Opptjent virksomhetskapital	8	**148 379**	139 704
Sum virksomhetskapital		**154 402**	145 727
II Avregninger			
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	**598 770**	433 198
Sum avregninger		**598 770**	433 198
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4,5	**10 587 155**	10 725 132
Sum utsatt inntektsføring av bevilgning		**10 587 155**	10 725 132
Sum statens kapital		**11 340 326**	11 304 057
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	19	**176 833**	179 265
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		176 833	179 265
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		**-**	-
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		**304 574**	170 162
Skyldig skattetrekk		**218 097**	190 134
Skyldige offentlige avgifter		**247 986**	196 312
Avsatte feriepenger		**489 382**	466 679
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	**674 251**	685 275
Mottatt forskuddsbetaling	16	**339 565**	190 958
Annen kortsiktig gjeld	18	**314 545**	294 687
Sum kortsiktig gjeld		**2 588 400**	2 194 207
Sum gjeld		**2 765 233**	2 373 472
Sum statens kapital og gjeld		**14 105 558**	13 677 529

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Kontantstrømoppstilling etter den direkte modellen

	Note	31.12.2021	31.12.2020
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter			
Innbetalinger			
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartement (nettobudsjetterte)		**6 121 820**	5 873 085
innbetalinger av bevilgning fra andre departementer (nettobudsjetterte)		**8 200**	8 015
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		**724 790**	601 138
innbetalinger av tilskudd og overføringer		**1 685 907**	2 029 124
innbetalinger av refusjoner		**181 168**	169 193
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler[1)]		**184 038**	349 415
andre innbetalinger[1)]		**56 174**	109 803
Sum innbetalinger		**8 962 097**	9 139 773
Utbetalinger			
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader[2)]		**5 263 731**	5 082 174
utbetalinger for kjøp av varer og tjenester		**1 595 535**	1 759 199
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter[2)]		**750 616**	719 181
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		**173**	118 821
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter[1)]		**234 461**	468 779
andre utbetalinger[1)]		**26**	693
Sum utbetalinger		**7 844 544**	8 148 847
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter *		**1 117 553**	990 926
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		**10**	112
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		**(575 372)**	(548 734)
innbetalinger av renter		**39**	949
utbetalinger av renter		**(94)**	(55)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		**(575 417)**	(547 728)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		**-**	-
Kontantstrømmer knyttet til overføringer			
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		**-**	-
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		**(1 310)**	403
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		**540 826**	443 601
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved årets begynnelse		**2 547 872**	2 104 271
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		**3 088 698**	2 547 872

**** Avstemming***	**31.12.2021**	31.12.2020
avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	**165 571**	324 766
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapital)	**8 675**	18 958
bokført verdi avhendede anleggsmidler	**6 660**	5 616
ordinære avskrivninger	**719 151**	719 282
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)	**(587 625)**	(548 735)
endring i statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	**(144 637)**	(181 668)
endring i ikke inntektsført bevilgning	**-**	-
endring i beholdninger av varer og annet driftsmateriell	**1 850**	(2 886)
endring i kundefordringer	**(26 820)**	(10 883)
endring i leverandørgjeld	**134 412**	(59 717)
endring i ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	**(13 456)**	112 998
effekt av valutakursendringer	**1 310**	(403)
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	**575 417**	547 728
endring i andre tidsavgrensningsposter	**277 045**	65 870
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*	**1 117 553**	990 926

1) Innbetalinger fra og utbetalinger til samarbeidspartnere er presentert på linje *Innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler og Utbetaling til andre virksomheter.* Sammenligningstall pr. 31.12.2020 er endret tilsvarende.

2) Utbetalinger knyttet til arbeidsgiveravgift er ført på linje *Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter.* Sammenligningstall pr. 31.12.2020 er endret tilsvarende.

Universitetet i Oslo

Regnskapsprinsipper - SRS

Generelt
Regnskapet er utarbeidet og satt opp i samsvar med de gjeldende statlige regnskapsstandardene (SRS).
Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter fra bevilgninger og inntekter fra tilskudd og overføringer
Tildelinger fra Kunnskapsdepartementet er klassifisert som bevilgning. Alle aktiviteter som årets grunnbevilgning er ment til å finansiere er utført pr. 31.12 og grunnbevilgning fra departementet er dermed ansett som opptjent.
Bevilgninger der det er angitt en konkret oppgave med et angitt beløp i tildelingsbrev som ikke er utført på balansedagen, er ubenyttet bevilgning knyttet til denne oppgaven klassifisert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt C.III Utsatt inntektsføring av bevilgning i balanseoppstillingen.

Tildelinger uten krav om motytelse fra alle andre, herunder også mottatte gaver og gaveforsterkninger, inntektsføres i takt med kostnadspådraget i tråd med reglene om motsatt sammenstilling i SRS 10. Mottatte, ikke forbrukte midler av denne typen klassifiseres som ikke inntektsførte tilskudd og overføringer under avsnitt D.III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen.

Andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, ikke inntektsføres på anskaffelsestidspunktet. Inntektsføringen av bevilgningen utsettes til kostnadene påløper og avsettes i balansen på regnskapslinjen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultateffekt.

UiO anser investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler finansiert med inntekter fra tilskudd og overføringer, for å være finansiert med inntekter fra bevilgninger.

Transaksjonsbaserte inntekter
Inntekter som forustetter motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9, og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper.
Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Inntekter som er mottatt på forskudd er klassifisert som ikke opptjente inntekter og ført i avsnitt D.III Kortsiktig gjeld, mens verdien av forskuttert aktivitet, er klassifisert som opptjent, ikke fakturert inntekt i avsnitt B.II Kortsiktige fordringer.

Kostnader
Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, er kostnadsført i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt.

Tap
Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert.

Pensjoner
De ansatte er i hovedsak tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner.
UiO balansefører ikke netto pensjonsforpliktelser. Arbeidsgiverandelen av pensjonspremie er resultatført som pensjonskostnad.
Pensjon er kostnadsført som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler
UiO har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifisert alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler
Varige driftsmidler
Varige driftsmidler er eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer og med anskaffelseskost på kr 50 000.
Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Universitetet i Oslo

Regnskapsprinsipper - SRS

Immaterielle eiendeler
Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført.

Aksjer og andre finansielle eiendeler
Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i Innskutt virksomhetskapital avsnitt C.I Virksomhetskapital i balanseoppstillingen. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i Opptjent virksomhetskapital. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varebeholdninger
Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost. Det er foretatt nedskriving for påregnelig ukurans.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta
Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsperiodens slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital
Statens kapital utgjør nettobeløpet av UiOs eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i UiOs tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til UiO. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler
Avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler viser inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som er benyttet til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

Kontantstrøm
Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser
Selvassurandørprinsipp
Staten er selvassurandør. Det er ikke inkludert poster i balanse- eller resultatregnskapet som reflekterer alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning
UiO omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle inn-/utbetalinger i norske kroner daglig gjøres opp mot UiOs egen oppgjørskonto i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved årets slutt.

Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt B.III i balanseoppstillingen.

UiO oppbevarer ikke skattetrekksmidler på egen bankkonto.

Andre forhold
UiO er registrert i avgiftsmanntallet etter Merverdiavgiftsloven § 2-1. Det gjøres fradrag for inngående avgift på varer og tjenester som omsettes til andre, jf mval.§ § 8-2 andre ledd og 3-28.

UiO har ikke anledning til å inntektsføre renter på kundefordringer eller bankinnskudd. Disse blir balanseført inntil de blir overført statskassen. Opptjente renter på gavekonto tilfaller UiO.

UiO gikk 1.mai.2021 over på nytt økonomi- og lønnssystem med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) som leverandør og systemforvalter. I 2021 rapporterer derfor UiO fra to ulike systemer: Oracle Application og Unit4. Første tertial ble derfor avsluttet i Oracle Application og åpningsbalansen 1.5.2021 ble lagt inn på kontonivå i Unit4. Det nye systemet innebar også innføring av prosjektmodul som har vært under utvikling etter overgangen. Ved avslutning av regnskapet for 2021 er UiO fortsatt i prosess med å komme over på stabil drift.

Universitetet i Oslo

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Årsregnskapet for UiO er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

UiO er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmesenes punkt 3.7.1. Beholdninger på oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1.januar til den aktuelle balansedagen.

Opplysningene i bevilgningsoppstillingens del I omfatter innbetalingene som UiO har mottatt i henhold til tildelingsbrev i den periode oppstillingen gjelder for. Innbetalingene i del I er knyttet til og satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt i budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på UiO sin oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som UiO er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1000)

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2021 for nettobudsjetterte virksomheter pr. 31.12.2021

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	6 073 820
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	21	Spesielle driftsutgifter	1 200
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	39 000
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				6 114 020
201	Analyse og kunnskapsgrunnlag	21	Spesielle driftsutgifter	7 800
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				6 121 820
118	Nordområdetiltak mv	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	100
400	Justis- og beredskapsdepartementet	23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhen	1 500
500	Kommunal- og regionaldepartementet	50	Forskningsprogrammer	4 000
648	Arbeidsretten, riksmekleren mm.	70	Tilskudd til faglig utvikling	2 000
881	Tilskudd til trossamfunn mm	78	Ymse faste tiltak	600
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				8 200
Sum utbetalinger i alt				**6 130 020**

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport	**Note**	**31.12.2021**
Oppgjørskonto i Norges Bank		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	2 329 489
Endringer i perioden (+/-)		589 743
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17	2 919 232
Øvrige bankkonti Norges Bank		
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	139 766
Endringer i perioden (+/-)		(16 062)
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17	123 704

DEL III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet

Konto	Tekst	Note	31.12.2021	31.12.2020	Endring
820204	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	2 919 232	2 329 489	589 743
628002	Leieboerinnskudd	11	750	750	-
810217	Gaver og gaveforsterkninger	17	123 704	139 766	(16 062)

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 1 - Spesifikasjon av driftsinntekter	31.12.2021	31.12.2020
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet (KD)		
Periodens bevilgning fra KD	**6 121 820**	5 873 085
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning	**(575 372)**	(519 965)
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger)	**719 151**	719 282
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler	**6 660**	5 616
- periodens tilskudd til andre	**(2 105)**	(5 731)
Andre poster som vedrører bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	**5 866**	3 911
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	**6 276 019**	6 076 198
Tilskudd og overføringer som behandles som bevilgning		
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement	**8 200**	8 015
- periodens tilskudd til andre	**(173)**	(126)
Sum tilskudd og overføringer som behandles som bevilgning	**8 027**	7 889
Sum inntekt fra bevilgninger	**6 284 046**	6 084 087
Tilskudd fra statlige etater		
Andre poster som vedrører tilskudd fra andre statlige forvaltningsorgan	**257 955**	268 810
- periodens tilskudd fra statlige forvaltningsorgan til andre	**(42 472)**	(27 330)
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	**215 483**	241 480
Periodens tilskudd /overføring fra NFR	**1 172 485**	984 593
Periodens tilskudd /NFR midler mottatt fra 3. part	**150 784**	132 451
- periodens tilskudd til andre (NFR midler overført til 3. part)	**(274 275)**	(174 117)
Periodens netto tilskudd fra NFR	**1 048 994**	942 926
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	**1 264 477**	1 184 406
Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet		
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	**4 434**	465
Periodens netto tilskudd fra RFF	**4 434**	465
Kommunale og fylkeskommunale etater	**12 985**	13 806
Organisasjoner og stiftelser	**93 381**	50 619
Næringsliv/privat	**53 350**	29 721
Andre	**67 105**	16 873
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	**(23 422)**	-
Periodens netto tilskudd fra diverse bidragsytere	**203 399**	111 018
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	**491 682**	430 974
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	**36 160**	-
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	**(295 330)**	(215 487)
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	**232 511**	215 487
EU tilskudd/tildeling til undervisning og annet	**49 465**	6 328
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	**1 943**	587
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	**(35 580)**	(428)
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	**15 828**	6 487
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	**456 172**	333 457
Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		
Inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	**71 438**	196 381
Sum inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	**71 438**	196 381
Sum tilskudd og overføringer fra andre	**1 792 087**	1 714 245
Salgs- og leieinntekter		
Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet:		
Statlige etater	**132 890**	148 179
Kommunale og fylkeskommunale etater	**14 618**	15 019
Organisasjoner og stiftelser	**7 829**	8 183
Næringsliv/privat	**67 460**	22 464
Andre	**85 546**	75 406
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	**308 342**	269 252
Andre salgs- og leieinntekter		
Salgsinntekter fra varer, tjenester og billetter (avgiftspliktig)	**130 007**	127 070
Salgsinntekter fra bøker/publikasjoner, brukt utstyr og tjenester utført eller til bruk i utlandet (fritatt avgift)	**12 031**	10 722
Salgsinntekter fra pasienter, undervisning/kurs, leie og andre tjenester (unntatt avgift)	**103 045**	101 293
Sum andre salgs- og leieinntekter	**245 083**	239 085
Sum salgs- og leieinntekter	**553 425**	508 337
Andre inntekter:		
Andre driftsinntekter	**81 041**	113 810
Salg av maskiner og utstyr	**10**	9
Sum andre inntekter	**81 051**	113 819
Sum driftsinntekter	**8 710 609**	8 420 488

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 2 - Lønnskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	**4 244 286**	3 992 812
Feriepenger	**509 688**	481 903
Arbeidsgiveravgift	**728 151**	670 843
Pensjonskostnader[1)]	**473 056**	550 630
Sykepenger og andre refusjoner	**(177 798)**	(177 859)
Andre ytelser	**75 823**	63 401
Sum lønnskostnader	**5 853 206**	5 581 729
Antall utførte årsverk	**6 471**	6 335

1) Statens Pensjonskasse beregner årlig pensjonspremiesats som er grunnlaget for årlig beregnet pensjonskostnad.
Premiesatsen for 2021 er 10,9 %. Satsen for 2020 var 13,3 %

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM
Rektor	1 681	8	1 689
Administrerende direktør	1 603	7	1 610

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgitt i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2021.

Note 3 - Andre driftskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie og felleskostnader	**294 035**	307 085
Vedlikehold egne bygg og anlegg	**93 519**	99 179
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	**3 966**	3 693
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	**252 451**	185 763
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	**28 973**	40 346
Mindre utstyrsanskaffelser	**42 834**	159 875
Tap ved avgang anleggsmidler	**6 623**	5 513
Leie av maskiner, inventar og lignende	**123 695**	99 031
Kjøp av konsulenttjenester	**129 607**	100 326
Kjøp av andre fremmede tjenester	**369 863**	294 189
Reiser og diett	**61 964**	67 148
Øvrige driftskostnader	**550 521**	399 679
Sum andre driftskostnader	**1 958 049**	1 761 825

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel					
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastrukturei endeler	**Sum**
Varighet inntil 1 år	62 049	18 506	1 006	1 364	-	**82 925**
Varighet 1-5 år	8 951	73 471	787	1 254	-	**84 463**
Varighet over 5 år	5 723	196 030	11	72	-	**201 836**
Kostnadsført leiebetaling for perioden	**76 723**	**288 007**	**1 804**	**2 690**	**-**	**369 223**

Leiebetalinger for leie av lokaler inkluderer UIO sin andel av felleskostnader.

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 4 - Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Andre rettigheter mv.	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2020	390	-	-	390
+ tilgang pr. 31.12.2021 (+)	13 528	-	-	**13 528**
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2021 (-)	-	-	-	-
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.2021	**13 918**	**-**	**-**	**13 918**
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2020(-)	(28)	-	-	(28)
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2021 (-)	(200)	-	-	(200)
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2021 (+)	-	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.2021	**13 690**	**-**	**-**	**13 690**
Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	5 år / lineært	Ingen	
Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:				
Salgssum ved avgang anleggsmidler	-	-	-	-
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-	-	-	-
Regnskapsmessig gevinst/tap	-	-	-	-

Note 5 - Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Anlegg under utførelse	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy ol.	Sum
Avskrivningsats (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomp. lineært	Ingen avskrivning	3-15 år lineært	3-10 år lineært	
Anskaffelseskost per 31.12.2020	916 620	20 703 077	296 659	2 060 681	1 043 731	**25 020 767**
Tilgang nybygg 31.12.2021 - eksternt finansiert	-	-	-	-	-	**-**
Tilgang nybygg 31.12.2021 - internt finansiert	-	-	-	-	-	**-**
Andre tilganger pr 31.12.2021	-	(129 129)	288 611	164 831	249 785	**574 097**
Avgang anskaffelseskost per 31.12.2021	-	(38 076)	-	(91 604)	(89 630)	**(219 310)**
Fra anlegg under utførelse til annen gr.	-	368 052	(370 214)	2 162	-	**-**
Anskaffelseskost per 31.12.2021	**916 620**	**20 903 924**	**215 056**	**2 136 069**	**1 203 885**	**25 375 554**
Akkumulerte avskrivninger per 31.12.2020	-	(12 120 425)	-	(1 626 990)	(548 582)	**(14 295 997)**
Ordinære avskrivninger per 31.12.2021	-	(401 660)	-	(122 888)	(194 403)	**(718 950)**
Akkumulerte avskrivninger avgang pr 31.12.2021	-	34 317	-	91 521	87 020	**212 858**
Balanseført verdi per 31.12.2021	**916 620**	**8 416 156**	**215 056**	**477 713**	**547 921**	**10 573 465**
Tilleggsopplysninger ved avhendelse av anleggsmidler:						
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	-	-	-		56	**56**
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler	-	(3 759)	-	(83)	(2 818)	**(6 660)**
Regnskapsmessig gevinst/(tap)	-	(3 759)	-	(83)	(2 762)	**(6 604)**

Note 6 - Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Finansinntekter		
Renteinntekter	**45**	882
Valutagevinst	**6 593**	7 525
Annen finansinntekt	**5 661**	-
Sum finansinntekter	**12 299**	8 407
Finanskostnader		
Rentekostnad	**94**	210
Valutatap	**5 184**	10 170
Sum finanskostnader	**5 279**	10 381
Sum finansielle poster	**7 021**	(1 974)

Note 8 - Opptjent virksomhetskapital

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskapital innenfor den bevilgningsfinansierte aktiviteten, se note 15 og prinsippnote. Opptjent virksomhetskapital i UiO tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert virksomhet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskapital til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskapital er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskapital. Det vil si at den ikke kan anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskapital, UiO:	
Innskutt virksomhetskapital per 01.01.2021	**6 023**
Sum innskutt virksomhetskapital pr 31.12.2021	**6 023**
Bunden opptjent virksomhetskapital, UiO:	
Bunden virksomhetskapital per 01.01.2021	**25 233**
Bunden opptjent virksomhetskapital pr 31.12.2021	**25 233**
Sum innskutt og bunden virksomhetskapital 31.12.2021	**31 255**
Annen opptjent virksomhetskapital:	
Annen opptjent virksomhetskapital per 01.01.2021	**114 471**
Overført fra periodens resultat: tilført annen virksomhetskapital for avsluttede oppdragsprosjekter	**8 675**
Sum annen opptjent virksomhetskapital pr 31.12.2021	**123 147**
Sum virksomhetskapital pr 31.12.2021	**154 402**

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 11 - Investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervstids-punkt	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Resultat 2020	Balanseført egenkapital 2020	Kostpris rapportert til kapitalregnskapet	Balanseført verdi i virksomhetens regnskap
Aksjer								
Unirand AS org.nr. 985163049	2004-2005	2 025	100,0 %	100,0 %	(354)	3 379	**4 050**	**4 050**
Oslotech AS[1)] org. nr. 937268815	1984-2002	1 826	33,4 %	33,4 %	(3 611)	165 762	**5 623**	**5 623**
Norsk medisinsk syklotronsenter AS org. nr 986358692	2003	100	20,0 %	20,0 %	1 933	28 383	**400**	**400**
Inven2 AS org. nr. 995495899	2010	5 000	50,0 %	50,0 %	35 236	122 840	**20 100**	**20 100**
VisitOSLO AS org. nr. 963444516	2010	1	0,5 %	0,5 %	87	6 307	**10**	**10**
CIENS AS org.nr. 993748307	2009	15	11,1 %	11,1 %	(467)	197	**15**	**15**
Sum aksjer		8 967			32 824	326 868	**30 198**	**30 198**
Andeler (herunder leieboerinnskudd)								
Leierettsbevis Studentbyen Sogn							**750**	**750**
Pantobligasjoner studenthyttene							**-**	**308**
Sum andeler								**1 058**
Balanseført verdi per 31.12.2021								**31 256**

1) Oslotech AS aksjer er inndelt i 1 271 A-aksjer og 555 B-aksjer.

Note 12 - Varebeholdninger

	31.12.2021	31.12.2020
Beholdninger beregnet på videresalg		
Varelager kompendier og studiemateriell	**2 207**	2 948
Varelager Kulturhistorisk museum	**5 157**	6 653
Varelager Naturhistorisk museum	**1 423**	1 187
Varelager profileringsartikler	**545**	394
Sum beholdninger beregnet på videresalg	**9 331**	11 181
Sum varebeholdninger	**9 331**	11 181

Note 13 - Kundefordringer

	31.12.2021	31.12.2020
Kundefordringer til pålydende	**237 914**	210 075
Avsatt til latent tap (-)	**(1 193)**	(186)
Fordringer kredittkortselskap	**8**	20
Sum kundefordringer	**236 729**	209 909

Kundefordringer er vurdert for individuell tapsrisiko. Det er foretatt avsetning for tap på de fordringer som ansees som usikre.

Note 14 - Andre kortsiktige fordringer

Fordringer	**31.12.2021**	31.12.2020
Reiseforskudd	**6 196**	3 136
Personallån	**2 276**	2 053
Andre fordringer på ansatte	**77**	916
Forskuddsbetalt leie	**23 539**	70 327
Andre forskuddsbetalte kostnader	**3 305**	3 953
Andre fordringer	**28 644**	32 279
Sum andre kortsiktige fordringer	**64 038**	112 663

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 15 - Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv.

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende, som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse.
Det er spesifisert hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende periode. Vesentlige poster er spesifisert på egen linje.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:

Kunnskapsdepartementet	**Avsetning pr. 31.12.2021**	**Overført fra virksomhets-kapital**	**Avsetning pr. 31.12.2020**	**Endring i perioden**
Konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver [1]				
Påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver	**249 656**	-	83 911	165 744
Sum konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver	**249 656**	-	83 911	165 744
Vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver				
Sum vedtatte, ikke igangsatte driftsoppgaver	**-**	-	-	-
Vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter				
Sum vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter	**-**	-	-	-
Påbegynte investeringsprosjekter				
Egeninitierte større investeringer/rehabiliteringsprosjekter	**343 814**	-	321 142	22 672
Sum påbegynte investeringsprosjekter	**343 814**	-	321 142	22 672
Andre formål				
Sum andre formål	**-**	-	-	-
Sum Kunnskapsdepartementet	**593 470**	-	405 053	188 416
Andre departementer og finansieringskilder				
Utsatt virksomhet	**5 300**	-	28 145	(22 846)
Sum andre departementer og finansieringskilder	**5 300**	-	28 145	(22 845)
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	**598 770**	-	433 198	165 571
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				**165 571**

1) Konkrete påbegynte, ikke fullførte driftsoppgaver under avsnitt om Kunnskapsdepartementet i Del I er slått sammen pr.31.12.2021. Sammenligningstall for 2020 er endret tilsvarende.

Note 15 - Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. fortsetter

Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2021		**Avsetning pr. 31.12.2020**	**Endring i perioden**
Statlige etater (unntatt NFR og RFF)				
Mottatt prosjektmidler fra statlige etater, ikke inntektsført	**166 972**	-	113 942	53 030
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	**166 972**	-	113 942	53 030
Norges forskningsråd				
Mottatt prosjektmidler fra NFR, ikke inntektsført	**53 290**	-	134 171	(80 882)
Sum Norges forskningsråd	**53 290**	-	134 171	(80 882)
Regionale forskningsfond				
Mottatt prosjektmidler fra RFF, ikke inntektsført	**3 266**	-	(345)	3 611
Sum regionale forskningsfond	**3 266**	-	(345)	3 611
Andre bidragsytere				
Mottatt prosjektmidler fra kommunale og fylkeskommunale, ikke inntektsført	**3 113**	-	5 040	(1 927)
Mottatt prosjektmidler fra organisasjoner og stiftelser, ikke inntektsført	**31 583**	-	24 581	7 002
Mottatt prosjektmidler fra næringsliv og privat, ikke inntektsført	**54 678**	-	44 241	10 436
Mottatt prosjektmidler fra øvrige bidragsytere, ikke inntektsført	**36 252**	-	26 677	9 575
Mottatt prosjektmidler fra EU rammeprogram, ikke inntektsført	**213 083**	-	242 678	(29 595)
Mottatt prosjektmidler fra EU annet, ikke inntektsført	**30 996**	-	16 833	14 163
Sum andre bidrag	**369 703**	-	360 049	9 654
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	**593 231**	-	607 818	(14 587)
Gaver og gaveforsterkninger				
Mottatte gaver og gaveforsterkninger, ikke inntektsført	**81 020**	-	77 456	3 563
Sum gaver og gaveforsterkninger	**81 020**	-	77 456	3 563
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	**674 251**	-	685 275	(11 024)

Kroner 176 833 000 av gavene og gaveforsterkningsmidlene er ved avleggelse av årsregnskapet for 2021 omklassifisert fra kortsiktig til langsiktig forpliktelse og fremgår av note 19.
Sammeligningstall for 2020 er endret tilsvarende.

Avsetninger til andre formål og investeringer fra Kunnskapsdepartementet	**Bevilgning pr. 31.12.2021**	**Avsetning pr. 31.12.2021 i kr**	**Avsetning pr. 31.12.2021 i pst.**
Avsetninger til andre formål	6 121 820	249 656	4 %
Avsetninger til investeringer	6 121 820	343 814	6 %
Sum avsetninger fra Kunnskapsdepartementet	6 121 820	**593 470**	**10 %**

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 16 - Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Motatt forskuddsbetaling

DEL I

Opptjente, ikke fakturerte inntekter	**31.12.2021**	31.12.2020
Statlige forvaltningsorgan[1)]	**21 971**	19 527
Kommunale og fylkeskommunale etater[1)]	**2 826**	3 326
Organisasjoner og stiftelser[1)]	**2 394**	1 327
Næringsliv og private[1)]	**40 087**	658
Andre, inkl. utland[1)]	**16 353**	4 479
Andre prosjekter[2)]	**4 721**	10 200
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	**88 352**	39 516

DEL II

Mottatt forskuddsbetaling		
Statlige forvaltningsorgan[1)]	**92 791**	97 885
Kommunale og fylkeskommunale etater[1)]	**28 967**	23 976
Organisasjoner og stiftelser[1)]	**3 016**	1 639
Næringsliv og private[1)]	**143 256**	19 840
Andre, inkl. utland[1)]	**67 352**	41 227
Andre prosjekter[2)]	**4 183**	6 391
Sum mottatt forskuddsbetaling	**339 565**	190 958

1) Gjelder aktivitet som faller inn under bestemmelsene i F-07-13.
2) Gjelder aktivitet som ikke tilfredsstiller kravene i F-07-13.

Note 17 - Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2021	31.12.2020
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	**2 919 232**	2 329 489
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	**123 704**	139 766
Andre bankinnskudd	**45 741**	78 528
Kontanter og lignende	**21**	89
Sum bankinnskudd og kontanter	**3 088 698**	2 547 872

Note 18 - Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2021	31.12.2020
Skyldig lønn	**15 397**	207
Annen gjeld til ansatte	**131 622**	114 300
Påløpte kostnader	**117 929**	57 824
Midler som skal videreformidles til andre	**18 899**	13 931
Annen kortsiktig gjeld	**30 698**	108 426
Sum annen kortsiktig gjeld	**314 545**	294 687

Note 19 Avsetninger langsiktige forpliktelser

	31.12.2021	31.12.2020
Gaver	176 128	175 795
Gaveforsterkninger	705	3 470
Sum avsetninger langsiktige forpliktelser	176 833	179 265

Note 20 Videreformidling til andre samarbeidspartnere

	31.12.2021	31.12.2020
Videreformidlet til		
OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS HF	**38 640**	19 368
UNIVERSITETET I BERGEN	**25 834**	30 579
NTNU - NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	**18 341**	14 639
NMBU - NORGES MILJØ- OG BIOVITENSKAPELIGE UNIVERSITET	**11 450**	1 277
UNIVERSITETET I TROMSØ - NORGES ARKTISKE UNIVERSITET	**9 444**	14 190
FOLKEHELSEINSTITUTTET	**6 803**	4 711
NINA NORSK INSTITUTT FOR NATURFORSKNING	**5 343**	1 646
THE UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIMES (UNODC)	**5 303**	-
UNIVERSITETET I ISLAND	**5 035**	-
SINTEF AS	**4 860**	-
OSLOMET - STORBYUNIVERSITETET	**4 337**	8 382
Andre videreformidlinger	**168 903**	122 085
Sum videreformidlet til samarbeidspartnere	**304 292**	216 877

Universitetet i Oslo

(Beløp i NOK 1 000)

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

	Budsjett for 2021	Regnskap pr 31.12.2021	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2021	Regnskap pr 31.12.2020
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	**6 203 000**	**6 284 046**	(81 046)	6 084 087
Inntekt fra tilskudd og overføringer	**1 740 000**	**1 792 087**	(52 087)	1 714 245
Salgs- og leieinntekter	**530 000**	**553 425**	(23 425)	508 337
Andre driftsinntekter	**115 000**	**81 051**	33 949	113 819
Sum driftsinntekter	**8 588 000**	**8 710 609**	(122 609)	8 420 488
Driftskostnader				
Varekostnader	**20 000**	**12 977**	7 023	11 953
Lønn og sosiale kostnader	**5 700 000**	**5 853 206**	(153 206)	5 581 729
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	**725 000**	**719 151**	5 849	719 282
Andre driftskostnader	**2 000 000**	**1 958 049**	41 951	1 761 825
Sum driftskostnader	**8 445 000**	**8 543 383**	(98 383)	8 074 790
Driftsresultat	**143 000**	**167 226**	(24 226)	345 698
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	**-**	**12 299**	(12 299)	8 407
Finanskostnader	**-**	**5 279**	(5 279)	10 381
Sum finansinntekter og finanskostnader	**-**	**7 021**	(7 021)	(1 974)
Resultat av periodens aktiviteter	**143 000**	**174 247**	(31 247)	343 724
Avregninger				
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	**(118 000)**	**(165 571)**	47 571	(324 766)
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	**(25 000)**	**(8 675)**	(16 325)	(18 958)
Sum avregninger	**(143 000)**	**(174 246)**	31 246	(343 724)

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet

Indikator	**31.12.2021**	31.12.2020
Tilskudd fra EU	**248 339**	221 974
Sum tilskudd fra EU	**248 339**	221 974
Tilskudd fra Norges forskningsråd NFR	**1 048 994**	942 926
Tilskudd fra regionale forskningsfond RFF	**4 434**	465
Sum tilskudd fra NFR og RFF	**1 053 428**	943 392
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)		
- diverse bidragsinntekter	**203 399**	111 018
- tilskudd fra statlige etater	**215 483**	241 480
- oppdragsinntekter	**308 342**	269 252
Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfiansiert aktivitet	**727 224**	621 750

Universitetet i Oslo

Spesialistutdanning i odontologi

Tall i 1000 kroner

			31.12.2021	31.12.2020
Kostnader	Direkte	*Lønnskostnader*	22 362	22 554
		Driftskostnader	5 766	5 525
		Leiested	19 147	19 147
	Sum direkte kostnader		**47 275**	**47 226**
	Indirekte kostnader		7 564	7 211
	Sum kostnader		**54 839**	**54 437**
Inntekter	Tilskudd fra Helsedirektoratet		30 359	27 920
	Pasientinntekter		19 617	16 663
	Sum Inntekter		**49 976**	**44 583**
Resultat (inntekter minus direkte kostnader)			**2 701**	**(2 643)**
Resultat (inntekter minus direkte- og indirekte kostnader)			**(4 863)**	**(9 854)**

STATUS FOR GJENNOMFØRING AV UTVIKLINGSAVTALEN MED KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

TEMA	Resultater
1A: Styrket arbeid med utdanningskvalitet	LINK – Senter for læring og utdanning har blitt en svært viktig aktør i UiOs arbeid med utdanningskvalitet. Senteret bidrar i den generelle satsingen på utdanning ved UiO, støtter fakultetenes utviklingsarbeid og bidrar i søknadsprosessene om eksternt finansierte prosjekter på utdanningssiden. UiOs system for merittering av utdanningsfaglig kompetanse forsterker og utnytter eksisterende ordninger for tilsetting og opprykk, da disse anses som grunnmuren i arbeidet med å sikre at undervisning blir meritterende. Ansatte som får tittelen «merittert underviser» forplikter seg til å være ressurspersoner for kvalitetsutvikling av utdanning i eget fagmiljø og ved UiO, og til å inngå i UiOs pedagogiske akademi. UiO har fire sentre for fremragende utdanning og deltar i et femte, samt flere fagmiljøer som har nådd opp i konkurransen om midler fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Disse bidrar aktivt i kvalitetsarbeidet ved UiO. For å styrke erfaringsdelingen ytterligere, opprettet LINK i 2020 Pedagogisk innovasjonsnettverk (PIN). PIN er et uformelt nettverk for eksternt støttede spissatsinger, og skal fremme erfaringsdeling på tvers av fagmiljøene ved UiO.
1B: Læringsmiljø	Det har gjennom året blitt gjennomført kurs og seminarer om digital undervisning og eksamen, med både pedagogisk og teknisk fokus. Disse har vært godt besøkt. Det jobbes kontinuerlig med brukerveiledninger og digitale hjelperessurser. UiOs Helpdesk har gitt personlig veiledning og kurs til studenter og ansatte i bruk av digitale verktøy til undervisning. UiO lyser årlig ut strategiske midler til IT i utdanning. I 2021 var utlysningen todelt: en del av potten skulle gå til tematiske innovasjonsprosjekter innen IT i utdanning, mens den andre delen ga støtte til etablering av permanente støttetjenester/utviklingsenheter for utvikling av fagnær digital undervisning ved fakultetene. Ambisjonen er å skape undervisning og læringsforløp med en dypere integrasjon mellom fag og kunnskapsområder, IT og undervisningens læringsmål. I 2021 har LINK hatt en sentral rolle i å bistå med omleggingen til digital undervisning og evalueringsarbeid. Mye aktivitet har vært rettet mot å styrke kompetansen til ansatte og bidra til kunnskaps- og erfaringsutveksling. LINK har også vært involvert i prosjekter for å innhente erfaringer med digital undervisning og læring og hvordan digitaliseringen oppleves fra både vitenskapelig ansattes, utdanningsledernes og studentenes perspektiv i et intenst og uforutsigbart pandemiår. Ambisjonen er å bidra til at både disse erfaringene og forskning på innovative undervisningsformer skal bidra til enda bedre digitale undervisningstilbud i tiden framover. UiO har utredet alternative, bærekraftige eierskapsmodeller for historiske, vernede bygninger.

TEMA	Resultater
1C: UiOs lærerutdanninger	Senter for fremragende lærerutdanning, ProTed, følger opp en bred prosjektportefølje som bidrar til videre kunnskapsutvikling om helhetlige studieprogram. ProTed jobber særlig for å utvikle partnerskap mellom lærerutdanningene og skolene, med universitetsskoler som nære samarbeidspartnere. Arbeidet tar sikte på utvikling av lærerutdanningen, utvikling av lærerstudentenes praksis og samarbeid om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen. ProTeds arbeid med utvikling av universitetsskolesamarbeid som modell for partnerskap mellom lærerutdanningene og praksisfeltet har hatt innvirkning på den nasjonale langtidsstrategien for utvikling av lærerutdanningene i Norge. Alle lærerutdanningsinstitusjoner mottar fra og med 2020 strategiske midler for å utvikle partnerskapssamarbeid mellom lærerutdanningene og skolesektoren. UiO lyser ut såkornmidler for å fremme FoU-samarbeid mellom universitetet og universitetsskolene. Midlene skal bidra til å støtte opp om Universitetsskoleprosjektet og ProTeds utviklingsområder. Såkornmidlene skal gå til FoU-prosjekter som kan styrke UiO som lærerutdanningsinstitusjon og som utvikler praksisrelevant kunnskap for skolen. Prosjektene kan være innenfor ett eller flere bestemte fag, eller være rettet mot utvikling av skolen som organisasjon. Prosjekter som har et tydelig utviklingsfokus på områder som kan komme lærerutdanningen til gode, og som synliggjør hvordan spredning kan gjøres til andre universitetsskoler og partnerskoler, blir prioritert. Samarbeid om rekruttering og profilering av Oslo som studentby håndteres gjennom samarbeid med Oslo kommune om Campusstrategien.
1D: Arbeidsrelevans i utdanningene	UiOs kandidater er de viktigste bidragsyterne til kunnskapsoverføring til samfunnet, og fakultetene arbeider systematisk med praksis og arbeidslivsrelevans. UiO har over tid prioritert samarbeid med Oslo kommune og skolesektoren høyt, særlig gjennom universitetsskolene, men har et rikt samarbeid med et stort antall virksomheter og bedrifter. Vi vil trekke fram to gode eksempler: • «Sammen i praksis» (SamPraks) tilbys studenter som går i de siste årene på medisin, psykologi, klinisk ernæring, farmasi, avansert geriatrisk sykepleie og odontologi. Dette tverrfaglige praksistilbudet har stor verdi både for studentene som deltar og for praksisstedet. • Centre on Experiential Legal Learning (CELL), et senter for fremragende utdanning, legger til rette for varierte praksiserfaringer gjennom utvikling av prosedyresenter, forhandlingsforum, klarspråkprosesser og studentdrevet forskning. UiOs fremste kjennemerke skal være en tett kobling mellom forskning og utdanning. Studentene skal også få trene på arbeidsmetoder og få erfaring med å bruke forskningsbasert kunnskap på måter de vil trenge i sitt framtidige arbeid. Det er imidlertid behov for at flere studenter velger å bruke praksistilbudene. De fremste utfordringene er systematikk og skalering;

TEMA	Resultater
	initiativene har vært avhengig av ildsjeler i fagmiljøene, og det blir mer krevende å utvikle denne typen tilbud dess større studentgrupper de skal gjelde for. Fra og med høsten 2019 har UiO et nytt og mindre *Råd for samarbeid med arbeidslivet*. Rådet er et forum for aktiv og åpen dialog på strategisk nivå mellom UiO og partene i arbeidslivet, hvor alle skal oppleve et godt og gjensidig utbytte av samarbeidet. I 2021 har rådet hatt fem møter, samt et felles møte med utdanningskomiteen. I 2021 har det særlig vært fokus på tema knyttet til arbeidslivsrelevans og større politiske prosesser i sektoren.
1E: Studiepoeng-produksjon	Lav gjennomføring og høyt frafall i UiOs utdanninger har vært en betydelig utfordring som UiO over lengre tid har arbeidet med å finne løsninger på. UiO har klare ambisjoner om å løfte studiepoengproduksjonen per student og øke studentenes gjennomføring av utdanning. Universitetsledelsen følger derfor nøye med på antall kandidater og avlagte studiepoeng og bruker dette aktivt i dialogen med fakultetene. UiO har god inntakskvalitet, og rekrutterer noen av landets aller dyktigste universitetsstudenter. Andelen bachelorkandidater som gjennomfører på normert tid går tydelig fram og har styrket seg med nærmere ti prosentpoeng de siste tre årene. Gjennomføringen på masternivå holder seg stabil. Antall studiepoeng per heltidsekvivalent (høst) viser en positiv utvikling, og på tross av svak tilbakegang fra 2020 til 2021 er UiO fremdeles på et rekordhøyt nivå.
1F: Kvalitetssystem og kvalitetskultur	I 2020 reviderte UiO den felles systembeskrivelsen for kvalitetssystemet. De viktigste grepene var å tydeliggjøre det faglige ansvaret for kvalitetsarbeidet og vise bedre fram betydningen av jevn oppfølging og kollegial involvering. Det skilles tydeligere mellom kunnskapsgrunnlaget for vurderinger av studiekvalitet og beslutninger om oppfølging og videreutvikling av utdanningene. Kunnskapsgrunnlaget er gjennomgått og inkluderer nå også forsknings- og utviklingsaktiviteter. Ph.d.-nivået er tettere integrert i systembeskrivelsen. I 2021 er dette fulgt opp med fakultetene og instituttene slik at kvalitetsarbeidet blir beskrevet helhetlig og integrert for både studentene, underviserne og utdanningslederne. Kvalitetsarbeidet og videreutvikling av kvalitetssystemet behandles jevnlig i faglige og administrative fora. Innføringen av det nye støttesystemet for emneevaluering som tilbys sektoren gjennom UNIT er forsinket og vil bli pilotert våren 2022.
2A: ERC	UiO lyktes godt i ERC i Horisont 2020 med høy søknadsaktivitet og godt tilslag. UiO har fremdeles nær halvparten av alle ERC-prosjektene i Norge, og med 53 prosjekter i H2020 er UiO på fjerdeplass målt i antall ERC-prosjekter i Norden, og blant de 30 universitetene med flest ERC-tildelinger i Europa. UiO gjør det spesielt godt i ERC innenfor samfunnsvitenskap og humaniora. Den høye søknadsaktiviteten fortsetter i Horisont Europa. Foreløpig er ikke resultatene klare, men flere søkere har gått videre til trinn to og med bakgrunn i det er det en forventning om å opprettholde det gode tilslaget.

TEMA	Resultater
2B: Rekruttering innen Marie Sklodowska Curie Actions (MSCA):	Gjennom hele Horisont 2020 var deltagelsen innenfor MSCA høy og økende. Til siste runde hadde UiO både rekordhøy deltagelse og tilslag. I det første året av Horisont Europa holder aktiviteten seg like høy, og UiO har så langt sendt inn over 100 søknader. Fremdeles satser fleste enheter særskilt inn mot denne delen av rammeprogrammet, noe som viser at dette er et attraktivt virkemiddel for å rekruttere yngre forskere. Med søknadsfrister høsten 2021 vil ikke resultatene bli kjent før et godt stykke ut i 2022.
2C: Posisjonering for Horisont Europa (HE)	UiO har utarbeidet en handlingsplan for Horisont Europa. Handlingsplanen skal bidra til større engasjement og søknadsaktivitet i HE i hele organisasjonen, satsing på fremragende forskning på frie forskerdrevne arenaer, og bedre utnyttelse av hele bredden i HE. Gjennom innsatsen ønsker man styrket søknadskvalitet, flere deltagere i ledende roller, og økt tildeling av prosjekter. Universitetet har arrangert workshops og seminarer for både forskere og forskerstøtten som forberedelse til og for å skape engasjement rundt de første utlysningene i HE. Forskerstøtten holdes i tillegg løpende orientert med informasjon og nyhetsoppdateringer. Parallelt med dette har det eksisterende malverket og retningslinjene blitt tilpasset det nye rammeprogrammet. Universitetsnettverket The Guild en viktig kanal både for informasjon om og påvirkning av strategisk retning, arbeidsprogram og faglige utlysninger i Horisont Europa. Med ett unntak har universitetet også deltagere i alle de nasjonale referansegruppene til Forskningsrådet og Innovasjon Norge. I perioden fremover vil UiO utarbeide interne posisjonsnotater på ulike tematiske forskningsområder som vil styrke vårt arbeid for å bidra og påvirke strategi og virkemidler på den europeiske arenaen.
2D: Søknader og gjennomslag innenfor samfunnsutfordringene (Pilar II) i Horisont Europa:	UiO hadde spesielt høy deltakelse innenfor områdene humaniora og samfunnsfag, helse og IKT i Horisont 2020. Det samme bildet avtegner seg også i Horisont Europa. To tredjedeler av søknadene som sendes inn er fremdeles innenfor disse tre temaene, men UiO har sendt søknader til alle de seks ulike temaområdene i Pilar II av programmet. Det er utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Oslo universitetssykehus og Det medisinske fakultet, som gjør at forskerstøtten ved de to institusjonene danner et enhetlig støtteapparat overfor forskningsmiljøene. Det styrkede samarbeidet har vært utslagsgivende for at aktiviteten inn mot helseprogrammet er mye høyere enn tidligere.
3A: Europeisk universitetsnettverk	The Guild har oppnådd en solid posisjon innenfor den europeiske kunnskapspolitikken og utviklet et bredt kontaktnett med sentrale aktører i EU-institusjonene. Flere policy-innspill og initiativer har vært lansert i 2021 for å påvirke EUs forsknings- og utdanningspolitiske agenda og virkemiddelapparat.

TEMA	Resultater
	Arbeidet med å påvirke retningen av EU-kommisjonens forslag om et fornyet europeisk forskningsområde (ERA), særlig målsettingen om endringer i måten forskning og forskerkarrierer evalueres i Europa, er blant de sakene som har vært høyest prioritert i 2021. The Guild bidrar også til å sette agendaen for den offentlige samtalen. Samarbeidet med det afrikanske universitetsnettverket ARUA har vært høyt prioritert i 2021, og sammen har The Guild og ARUA arbeidet for å påvirke politikk og virkemidler i en retning som gjør det mulig å styrke forskningskapasiteten til afrikanske universiteter. Flere felles initiativ i form av møter, dialog, konferanser og publikasjoner har vært lansert. Resultatene av påvirkningsarbeidet varierer noe fra tema til tema, og er til dels avhengig av sakenes politiske karakter og betydning. I hovedsak opplever UiO at The Guild lykkes godt med å få gjennomslag for sine innspill, enten om det gjelder den forskningspolitiske agendaen, innretning av virkemidler eller ordlyd i dokumenter. UiO koordinerer universitetsalliansen Circle U., et treårig prosjekt som løper fra november 2020 til oktober 2023, som omfatter nærmere en halv million studenter og 65 000 ansatte. Prosjektet er en viktig satsning for UiO og vil utgjøre det første skrittet på veien mot å etablere felles undervisningstilbud, infrastrukturer og forskningsfelleskap mellom partneruniversitetene. Alliansen har også en langsiktig ambisjon for samarbeid som strekker seg ut over prosjektperioden. Sentrale elementer er en sterkere kobling mellom utdanning, forskning og innovasjon, utvikling av digitalt utdanningssamarbeid, større bruk av studentaktive læringsformer og integrering av ulike former for mobilitet på alle nivåer i utdanningene. I 2021 har prosjektet etablert en styringsstruktur med UiOs rektor, som president for alliansen og leder for generalforsamlingen. Alliansens *management board*, med ansvar for å iverksette beslutninger tatt av generalforsamlingen, har månedlige møter. Alliansen har ansatt en generalsekretær med ansvar for drift og oppfølging av planlagte aktiviteter. *Academic chair*-programmet ble lansert i august 2021. 38 *academic chairs* fra alle partneruniversitetene er tilknyttet tre *knowledge hubs* – klima, demokrati og global helse – og skal bidra til å koble utdanning og forskning og utvikle studentaktive læringsformer innenfor de tematiske områdene.
3B: Innovasjonsløft og samarbeidsprosjekter med internasjonalt næringsliv	«Innovasjonsløftet» er UiOs strategiske satsing på innovasjon, og i 2021 er arbeidet med å styrke kulturen for innovasjon videreført. Arbeid med samfunnsinnovasjon har vært særlig vektlagt og det er etablert et toårig pilotprogram, SPARK samfunnsinnovasjon for å bidra til økt sosial innovasjon. Det er etablert et nytt mentorprogram for samfunnsinnovasjon (UiO Spark Social Science) som er i pilotfase frem til juli 2023. Hensikten er å bidra til utvikling og implementering av nye løsninger i samfunnet. Etablering av Life Science Growth House, som er en enhet for innovasjon, samfunns- og næringslivssamarbeid, er en viktig prioritering for å styrke kompetansen om kommersialisering og innovasjon ved UiO. Enheten er et samarbeid mellom Det

TEMA	Resultater
	medisinske fakultet, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og satsingen UiO:Livsvitenskap. Den overtar arbeid knyttet til idéstimulering som tidligere var lagt til UiOs teknologi overføringskontor (TTO) Inven2. Inven2 vil fortsatt være UiOs TTO. Innovasjonsaktiviteten ved UiO er omfattende, og deler av aktiviteten kan måles gjennom antall ideer, patentsøknader og bedriftsetableringer. Igjennom Inven2 ble det i 2021 registrert fra UiO 68 nye ideer, 7 nye selskaper og 11 nye lisensavtaler. Studentinnovasjon er prioritert, og i tillegg til studieprogrammer og emner innen entreprenørskap har UiO også andre initiativ: • Samarbeidsavtalen med studentorganisasjonen Insj UiO om aktiviteter innen innovasjon og entreprenørskap for studenter. Insj bidrar også med tilrettelegging for Forskningsrådets ordning Stud-Ent, hvor studenter kan søke om prosjektstøtte til studentdrevne forretningsideer. • CityStudio Oslo (CSO) er et samarbeid mellom UiO, AHO, NMBU, OsloMet og Oslo kommune. Kjernen i CSO er et emne på 30 studiepoeng hvor studenter jobber fram eksperimentelle byutviklingsprosjekter. Representanter fra både etablert næringsliv og oppstartsbedrifter har bidratt inn i undervisningen. CSO er del av et internasjonalt nettverk og ble nominert til Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning (DIKU). For å realisere et verdensledende innovasjonsdistrikt i Oslo, har UiO sammen med Oslo kommune og en rekke andre partnere etablert Oslo Science City som et innovasjonsområde som strekker seg fra Majorstuen via Marienlyst og Blindern til Gaustad og Ullevål stadion, samt Radiumhospitalet. Ved utgangen av 2021 lanserte partnerne en mulighetsstudie som viser at det ligger godt til rette for å skape et ledende innovasjonsdistrikt i dette området. Mulighetsstudien har identifisert fire satsingsområder: Helse- og livsvitenskap, Digitalisering og beregningsvitenskap, Demokrati og inkludering samt Klima, energi og miljø. Livsvitenskapsbygget er allerede under oppføring, og Senter for data- og beregningsvitenskap, dScience, er lansert.
C: UiO: Livsvitenskap og ny livsvitenskapsklynge	UiO:Livsvitenskap har nå 20 tverrfaglige konvergensmiljøer som skal håndtere store samfunnsutfordringer innen medisin og helse. Samtlige fakulteter ved UiO er representert i minst én av disse 20 gruppene. De seks første nærmer seg avslutning, mens de seks siste har fått sin tildeling i 2021 og er i oppstartsfasen. Samtidig gir SPARK Norway programmet veiledning og støtte til forskere med innovative ideer til å utvikle disse til produkter, tjenester og løsninger. SPARK Norway er et samarbeid med 12 ulike eksterne aktører, deriblant godt etablerte klynger innen livsvitenskap. KD besluttet høsten 2020 at prosjektet Nytt bygg for kjemi, farmasi og livsvitenskap - Livsvitenskapsbygget (LVB) videreføres med sikte på å få inn deler av Oslo universitetssykehus i bygget. I 2021 har det blitt utarbeidet et grunnlag for kostnadsestimering og ekstern kvalitetssikring av et samlet anlegg for kjemi, farmasi, livsvitenskap og laboratoriemedisin som svarer til investeringsprosjektets målsetninger og UiOs ambisjoner. UiO har i 2021 samarbeidet med relevante klynger og klyngeinitiativ regionalt om deres utvikling og modning for verdiskapning og innovasjon innen livsvitenskap.

TEMA	Resultater
	Se omtale om Oslo Science City ovenfor.
D: Studentutveksling og samarbeid med utenlandske institusjoner	2020 og 2021 ble preget av koronapandemien, og la store begrensninger på den fysiske mobiliteten av utvekslingsstudenter både inn til og ut fra UiO. Studieprogram med obligatoriske utenlandsopphold, men hvor det ikke lot seg gjøre å reise til aktuelle land på grunn av reiserestriksjoner, valgte enten å utsette utenlandsoppholdet eller finne digitale løsninger i samarbeid med sine partnere i utlandet. Planlegging av internasjonalt samarbeid har likevel fortsatt. Mange fagmiljøer søkte om midler fra UTFORSK og INTPART i 2020, noe som resulterte i at fire prosjekter fikk UTFORSK-støtte og sju prosjekter fikk INTPART-støtte; alle startet i 2021. Deltakelse i disse programmene er viktig for å koble utdanning og forskning i det internasjonale samarbeidet. UiO har som ambisjon å lede an som europeisk universitet gjennom koordinatorrollen for Circle U.-alliansen. Dette arbeidet er godt i gang. Vi vil bidra til å nå de ambisiøse målene for mobilitet i Mobilitetsmeldingen, prøve ut nye former for mobilitet og styrke fagmiljøene. Deltakelsen skal også legge til rette for samarbeidsprosjekter som integrerer utdanning, forskning og innovasjon samt samarbeidsprosjekter med land i det globale sør.
Helhetlig miljø- og klimastrategi	Universitetet i Oslo vedtok 8. februar 2022 en ny klima- og miljøstrategi som skal prege hele universitetets virksomhet – fra utdanning og forskning til formidling, innovasjon og drift. Universitetsledelsen har i prosessen engasjert og involvert bredt gjennom formelle høringsrunder, partsamarbeidet, og gjennom debattmøter og invitasjoner om innspill fra studenter og ansatte. Det er også gjort flere grep for å integrere klima, miljø og bærekraft strategisk i sentrale kanaler - dette blant annet gjennom jevnlige oppdateringer av UiOs bærekraftsider, produksjon av podkaster relatert til klima, miljø og natur, arrangementer og paneldebatter, samt produksjon av aktueltsaker. Arbeidet er i gang med å utvikle en konkret tiltaksplan for hele kjernevirksomheten, som skal ferdigstilles før sommeren. Tiltaksplanen skal følge strategien med flere tiltak knyttet til hvert enkelt mål. Det legges også her opp til bred forankring blant ansatte og studenter, blant annet gjennom en høringsprosess og et debattmøte. Helhetlig klima og miljøstrategi - Universitetet i Oslo (uio.no)

UNIVERSITETET
I OSLO

Mangfolds- og likestillingsrapport 2021

1 Oppsummering 1
2 Innledning 2
2.1 Aktivitets og redegjørelsesplikten 2
2.2 Gender Equality Plan-krav fra Horisont Europa og Norges forskningsråd 3
2.3 Fokusområder i 2021 3
3 Tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering 2021-2024 4
3.1 Organisering og oppfølging av tiltaksplanen 4
3.2 Tiltak for å fremme kjønnsbalanse og likestilling ved UiO 9
3.3 Faktisk tilstand for kjønnsbalanse i virksomheten 14
3.4 Studentrekruttering 22
3.5 Tiltak for å fremme mangfold og inkludering ved UiO 30
4 Kommunikasjon og arrangementer 36

1 Oppsummering

Likestillingsrapporten gir en oversikt over status og resultater av arbeidet med UiOs Tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering 2021-2024 i 2021. Kapittel 3 og 4 gir innsikt i arbeidet som er gjennomført i 2021, og status for måloppnåelse i henhold til tiltaksplanen. Rapporten viser også resultatene fra lønnskartlegging ved UiO, deltid og ufrivillig deltid, midlertidighet og permisjoner og sykefravær fordelt på kjønn.

UiO vedtok ny tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering i mai 2021. I 2021 ble det gjennomført en situasjonsanalyse av kjønnsbalansen i UiOs studieprogrammer. Særlig plass er derfor gitt til oppsummering av dette arbeidet i kapittel 3.4.

UiO setter av NOK 6,5 millioner årlig til arbeidet med mangfold, likestilling og inkludering. NOK 4 millioner av disse fordeles til UiOs enheter for at arbeidet skal tilpasses lokale utfordringer og problemstillinger. Øvrige midler benyttes til ulike tiltak fra sentralt hold, blant annet kvalifiseringsstipend og mentorprogram for kvinnelige postdoktorer.

I 2021 økte kvinneandelen for alle måltall definert i tiltaksplanen. Andelen kvinnelige professorer har økt til 34,8 % i 2021, mens andelen kvinner i vitenskapelige lederstillinger har økt til 48,2 %. Likevel er det i 2021 fortsatt stor forskjell mellom kvinneandelen på student og Ph.D-nivå sammenlignet med kvinneandelen i faste vitenskapelige stillinger. Figur 1 illustrerer hvordan kvinneandelen synker fra 61,2 % blant studentene til 34,8 % på professornivå. Aksen krysser ved postdoktornivå. UiO har valgt å benytte tallmaterialet som er rapport til Database for statistikk i høyere utdanning (DBH) i 2021. Disse tallene fraviker noe fra tallene hentet fra UiOs nye lønns- og økonomisystem (DFØ). UiO velger å benytte DBH-tallene, da det er knyttet noe usikkerhet til tallene fra DFØ.

Figur 1: Status for kjønnsbalanse i vitenskapelig karriereløp ved UiO, 2021.

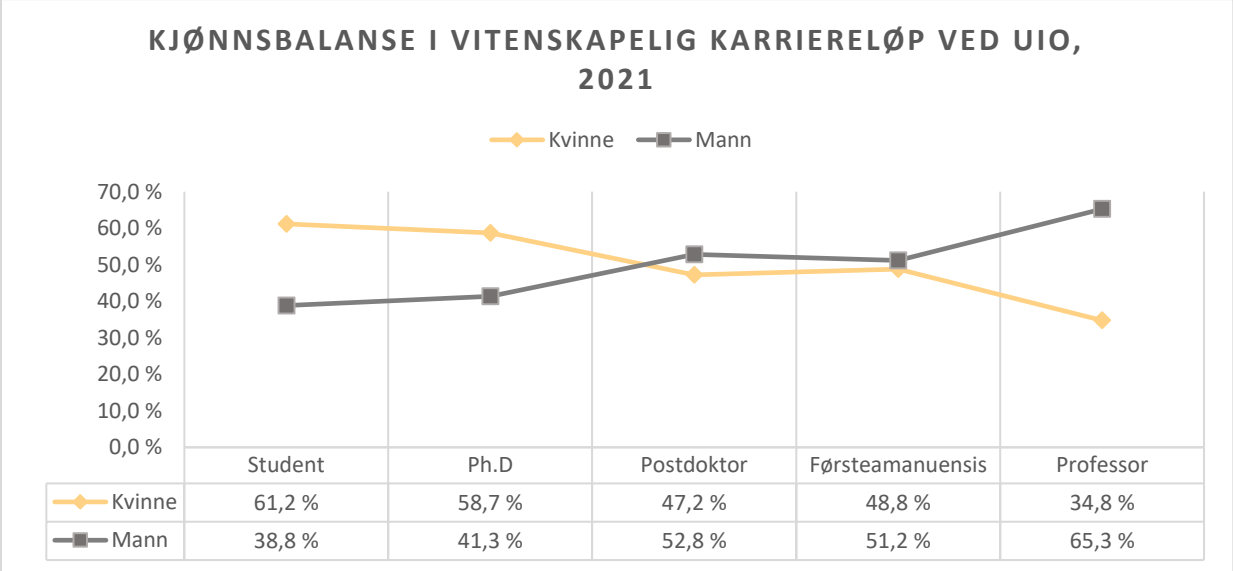

	Student	Ph.D	Postdoktor	Førsteamanuensis	Professor
Kvinne	61,2 %	58,7 %	47,2 %	48,8 %	34,8 %
Mann	38,8 %	41,3 %	52,8 %	51,2 %	65,3 %

2 Innledning

2.1 Aktivitets og redegjørelsesplikten

Aktivitets og redegjørelsesplikt pålegger arbeidsgivere og offentlig myndigheter å jobbe aktivt, målrettet og planmessig med likestilling og ikke-diskriminering. Denne rapporten gir oversikt over UiOs arbeid i henhold til aktivitets- og redegjørelsesplikten, og samler resultatene av og arbeidet med tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering 2021-2024 i 2021. Denne rapporten ser også spesielt på situasjonsanalysen av kjønnsbalanse ved UiOs studieprogrammer som ble gjennomført i 2021.

UiOs likestillingspolitikk er forankret i Strategi 2030[1]. Det er et strategisk mål at: «UiO skal arbeide systematisk for å skape et trygt og godt arbeids- og læringsmiljø, større mangfold og en inkluderende kultur for studenter og ansatte». For å oppnå dette kreves det en aktiv politikk for mangfold og likestilling. UiO har som statlig virksomhet integrert policy og rutiner som har som mål å sørge for at universitetet er en god og trygg arbeids- og studieplass som jobber systematisk mot diskriminering og trakassering.

Mangfolds- og likestillingsarbeidet ved UiO er konkretisert i tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering 2021-2024. Denne rapporten gjør rede for tilstand for kjønnslikestilling ved Universitetet i Oslo i 2021, måloppnåelse i henhold til tiltaksplanen og kartlegging av risikofaktorer for likestilling og diskriminering som er gjort i 2021. UiOs enheter rapporterer årlig på planlagte og gjennomførte tiltak, samt bruken av tildelte likestillingsmidler som gjengis i denne rapporten. Rapporten gjengir også resultatene av lønnskartlegging i virksomheten, foreløpig kartlegging av ufrivillig deltid, midlertidige stillinger og permisjoner og sykefravær fordelt på kjønn. Alle utregningene tar utgangspunkt i andel årsverk så sant det ikke er oppgitt noe annet.

[1] UiO Strategi 2030: https://www.uio.no/om/strategi/strategi-2030/

Tallene for årsverk er hentet fra Database for statistikk i høyere utdanning (DBH) januar 2022. Lønnskartleggingen er basert på data fra DFØ Fagbruker innsikt/SAP pr 01.12.21. Statistikk om studentene og alle aktive stipendiater er hentet fra FS gjennom DBH-rapportering 15. februar 2022. Tall om permisjoner og sykefravær i 2021 er basert på data fra DFØ registrert fra og med 01.05.21, på grunn av overgangen til nytt lønns- og økonomisystem ved UiO på denne datoen. Tall vedrørende utlysning av stillinger ved UiO er hentet fra Jobbnorge, mens tall om opprykk er hentet fra ansettelsesvedtak fra enhetene. Merk at kun måltall i tiltaksplanen (3.3 Faktisk tilstand for kjønnsbalanse i virksomheten) er gjengitt med desimaler, øvrige tall er rundet opp eller ned ved skjæringspunktet 0,5.

2.2 Gender Equality Plan-krav fra Horisont Europa og Norges forskningsråd

EUs rammeprogram for forskning, Horisont Europa, er med på å styrke EU sin satsing på likestilling og kjønnsbalanse i forskning. Fra og med 1. januar 2022 er handlingsplan for likestilling blitt et førende kvalifiseringskrav for å kunne søke forskningsmidler. Norges forskningsråd (heretter Forskningsrådet) har innført samme krav for å kunne søke om midler fra dem fra og med 1. januar 2022.

UiO har arbeidet planmessig med tiltaksplaner for likestilling siden 1989. I møtet med kravet fra Horisont Europa og Forskningsrådet, har fokuset for UiO vært å tydeliggjøre arbeidet som foregår i virksomheten. I 2021 har UiO fått ny nettside om likestillingspolitikk for å tydeliggjøre hvordan UiO jobber med de obligatoriske og anbefalte krav og innsatsområder. Samtidig er UiO deltakende i The Guild og tilhørende arbeidsgruppe Gender and Diversity working group. I 2021 ble det gjennomført flere digitale møter med arbeidsgruppen, hvor tilnærming til arbeidet med Gender Equality Plan-kravet fra Horisont Europa ble drøftet.

2.3 Fokusområder i 2021

Ved UiO har følgende områder og tema vært i fokus for likestillingsarbeidet i 2021:

- Utvikle ny tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering for perioden 2021-2024.
- Utvikle et kunnskapsgrunnlag om mangfold ved UiO i samarbeid med Senter for tverrfaglig kjønnsforskning.
- Tilby mentorprogram, kvalifiseringsstipend og opprykkseminar.
- Fortsette med kompetanseheving om mangfold igjennom Forum for internasjonalisering, mangfold og inkludering (FIMI) og seminarer.
- 8. mars-arrangement i samarbeid med Senter for tverrfaglig kjønnsforskning.

3 Tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering 2021-2024

Universitetsstyret vedtok ny tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering (2021-2024) den 4. mai 2021. Tiltaksplanen er delt i tre deler som samspiller med hverandre: (1) Organisering og oppfølging av arbeidet; (2) Tiltak for å fremme kjønnsbalanse og likestilling ved UiO og; (3) Tiltak for å fremme mangfold og inkludering ved UiO. Disse delene definerer hver seg tiltak rettet mot ansvarsfordeling mellom de ulike organisasjonsnivåene ved UiO, rekruttering, kompetanseutvikling, karrierestøtte og kommunikasjon og arrangementer. Denne delen (3.1-3.5) av rapporten tar for seg aktiviteter som er gjennomført ved UiO for å støtte opp om målene om mangfold, likestilling og inkludering i tiltaksplanen i 2021.

Del 3 av tiltaksplanen gjelder tiltak for å fremme mangfold og inkludering ved UiO. Denne delen ferdigstilles i 2022. Dette har sammenheng med utvikling av kunnskapsgrunnlag om mangfold ved UiO, som gjøres på oppdrag av Senter for tverrfaglig kjønnsforskning. Denne forskningsrapporten ferdigstilles våren 2022, og vil danne grunnlaget for oppfølgingsarbeidet med tiltak som gjelder mangfold ved UiO. Les mer om dette i Mangfoldsbegrepet og kunnskapsgrunnlag.

3.1 Organisering og oppfølging av tiltaksplanen

3.1.1 Ledelsesansvar

Mangfold, likestilling og inkludering er et ledelsesansvar ved UiO. Temaene skal settes på dagsorden i ledelsesmøter og i styringsdialog med enhetene. UiOs enheter har ansvar for å følge opp at mangfolds- og likestillingsperspektiver ivaretas lokalt. UiO er organisert gjennom ulike ledelsesnivåer og nettverk, og oppfølgingen av arbeidet i tiltaksplanen gjøres på ulike ledelsesnivå.

UiO har oppnevnt en egen Koordineringsgruppe for likestilling med representanter fra ledelsen ved fakultetene og museene, kjønnsforskningsmiljøet og studentene. Gruppens hovedoppgave er å bidra til strategiske diskusjoner og sørge for oppfølging av tiltaksplanen igjennom blant annet å foreta prioriteringer og bringe saker opp til dekanmøtet. Gruppen ledes av prorektor Åse Gornitzka. Gruppen gjennomførte fem møter i 2021. Fire av disse møtene ble ledet av enhetene selv slik at enhetene kan løfte problemstillinger som er relevante for arbeidet på egen enhet. Rulleringsfunksjonen på møtene evalueres i 2022.

HR-ledernettverket er en arena for diskusjon og erfaringsdeling på HR-området og skal bidra til videreutvikling av UiOs arbeid innenfor personal- og organisasjonsutvikling. Tematikk om

likestilling og mangfold blir med jevne mellomrom tatt opp som del av temaene på møtene i nettverket. Eksempelvis i forbindelse med gjennomgang av lederutviklingstilbud ved UiO og gjennom innspill til arbeidet med helhetlig kompetanseprofil og rekrutteringsprosess for vitenskapelig ansatte. Kommende rapport om mangfold ved UiO skal diskuteres i HR-ledernettverket for å innhente innspill til videre oppfølging sentralt og lokalt.

Det sentrale arbeidsmiljøutvalget (AMU) følger også opp det generelle arbeidet med å følge opp gjennomføringen av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ved alle UiOs enheter. AMU behandler blant annet årlig rapportering om sykefravær i virksomheten, og følger opp arbeidet med et godt psykososialt arbeidsmiljø.

Diskusjon av mangfoldsbegrepet og hvordan UiO skal jobbe konkret fremover for å tilrettelegge for mangfold ble tatt opp som eget tema på Dekanmøte i mars 2021. Dekanene ble også bedt om å gi innspill til forslaget til ny tiltaksplan for mangfold, likestilling og inkludering før den ble tatt opp og vedtatt i Universitetsstyret i mai 2021.

Håndtering av mobbing og trakassering er også leders ansvar ved UiO. Dette følges opp gjennom lederkurs i håndtering og forebygging av trakassering og spesielt seksuell trakassering.

3.1.2 Forum for internasjonalisering, mangfold og inkludering (FIMI)

Forum for internasjonalisering, mangfold og inkludering (FIMI) ble etablert i 2018 i Avdeling for personalstøtte (AP). Det er et forum med i utgangspunktet administrativt ansatte som jobber med mangfoldsrelaterte arbeidsoppgaver, men hvor man også trekker inn andre ansatte og relevante personer som jobber med internasjonalisering, mangfold og inkludering ved UiO eller andre virksomheter i UH-sektoren.

Formålet er økt kompetanse om tematikker og problemstillinger knyttet til arbeid med internasjonalisering, mangfold og inkludering både blant ansatte og studenter sett fra et administrativt perspektiv. Forumet inviterer til gjensidig erfaringsutveksling og samarbeid på tvers av enhetene i virksomheten. I 2021 ble det gjennomført ett digitalt møte i mars med temaet «Hvordan sørge for inkluderende arbeidsmiljø – hva skjer etter mottak av internasjonalt ansatte?» med 26 deltakere.

3.1.3 International Staff Mobility Office (ISMO)

International Staff Mobility Office (ISMO) er en spesialistenhet for forskermobilitet. ISMO følger opp rekruttering og mottak av internasjonale medarbeidere gjennom veiledning og tilrettelegging for den enkelte medarbeider og støtte for UiOs enheter. ISMO følger også opp

andre fokusområder rettet mot internasjonale ansatte. Blant annet jobber ISMO med flere HR-tiltak og arrangerer eksempelvis velkomstfrokoster flere ganger i semesteret og kurset «How to understand the Norwegian working culture?».

Tabell 1 viser fordelingen av henvendelser til ISMO i 2021 basert på tema. De fleste henvendelsene er fra internasjonale ansatte og gjesteforskere, men også administrativt ansatte ved lokale enheter på UiO. Henvendelsene i 2021 var i stor grad knyttet til bolig, innreiseregler til Norge, regelverk knyttet til arbeid- og oppholdstillatelse samt nasjonale og internasjonale skatte- og trygderegler knyttet til global mobilitet.

I 2021 har ISMO i stor grad bidratt med oppdatert informasjon om innreise – og karanteneregler for ansatte som etter planen skulle reise til Norge for å starte i ny jobb ved UiO. Alle kurs og samlinger i 2021 blitt gjennomført digitalt, med høy grad av deltakelse.

Tabell 1: Andelen førstegangshenvendelser til ISMO i 2021, fordelt på tema

Tema	**Antall henvendelser**
Access to culture of the host country/language courses	54
Accommodation	221
Administrative requests	48
Admissions	9
Banking	36
Citizenship	1
Day care, schooling, Family related issues	64
Dual career	5
Entry conditions / Visas	544
Health insurance / Other insurance	55
Job opportunities	16
Medical care	16
Other	123
Pension rights	10
Permanent residence permit	7
Relocation funds / moving	23
Tax clarification / social security	268
Utreisende	24
Work permits	67
SUM	**1591**

3.1.4 Hvordan er UiOs enheter organisert for å følge opp arbeidet?

Universitetsstyret bevilger årlig 6,5 millioner kroner til arbeidet med oppfølgingen av tiltaksplanen for mangfold, likestilling og inkludering ved UiO. Av disse overføres 4 millioner

til fakultetene, museene og sentrene under universitetsstyret til deres arbeid lokalt. Fordelingen skjer på bakgrunn av en fordelingsnøkkel basert på antall ansatte ved enheten som mottar midler, med en nedre grense på minimum NOK 100.000,- for fakultetene og NOK 50.000,- for sentre direkte under Universitetsstyret. Midlene øremerkes til arbeid med likestilling, kjønnsbalanse og mangfold, og bruk av midlene rapporteres inn årlig. I 2021 mottok 12 av UiOs 15 enheter mottar midler fra likestillingsbudsjettet. Tabell 2 viser enhetenes rapporterering om bruk av midlene i 2021. På grunn av den koronasituasjonen i 2021 rapporterte flere enheter at flere arrangement og tiltak er utsatt. To enheter (KHM og SUM) rapporterer at det ikke er blitt benyttet midler i 2021.

Tabell 2: bruk av likestillingsmidler på enhetsnivå, 2021

HF	• Fase 2 av likestillingsprosjektet "Gender mainstreaming" av historiepensum. • Increasing the Participation of Women in Philosophy 2021. Two workshops. • Språkopplæring og utvikling er prosjekter knyttet til å styrke norsk (språkvenn), nynorsk, akademisk praksis for utenlandske studenter i Norge og utvikle mentorpilot for bedre inkludering av internasjonale nyansatte. • Workshop on intersectional experiences in academia • A digital lecture series encouraging and creating platforms for diverse knowledge covering different angles of the world within different disciplines in the humanities. • Laget rekrutteringsvideo for å tiltrekke studentgrupper og slik øke mangfoldet. • Kvalifiseringsstipend til 3 kvinnelige førsteamanuenser • Støtte ansatte med særskilt tilretteleggingsbehov • Flere av tiltakene er utsatt på grunn av koronasituasjonen men vil bli satt i gang så snart det er mulig
MN	• Midlene har gått til å finansiere likestillingskoordinator/rådgiver som jobber med llikestillings- og mangfoldsutvalget og FRONT-prosjektet. Fakultetet bruker i tillegg egne midler i dette arbeidet. Det er satt av 2,4 årsverk og drift til likestillings- og mangfoldsarbeidet. • Fakultetet har ingen ubrukte midler ved utgangen av 2021.
UV	• Studentrettede tiltak som helt eller delvis har fokus på eksempelvis VIAS, skolebesøk, åpen dag • Det er noe ubrukte midler på fakultetsnivå på grunn av avlyste arrangementer. Det aktuelle arrangementet (guttedag) planlegges gjennomført i 2022.

SV	• Lønn til kvinnelige professor II-stillinger. Midlene tildeles enhetene med størst utfordring knytta til likestilling i faste vitenskapelige stillinger • Enhetene må også selv sette av egne midler, tilsvarende 50/50 fordeling.
NHM	• Karrierestøtte til kvinnelig vitenskapelig ansatte. Formål; bidrag til kvalifisering og å øke kvinneandelen. • Alle midlene er brukt i 2021.
STK	• Midlene i 2021 ble brukt til å forberede en stor internasjonal konferanse i juni 2022 (NORA-konferansen). Tanken er at det vil gi en mulighet for publisitet rundt forskning på kjønn som kan øke rekrutteringen til våre stilinger og emner.
TF	• De øremerkede midlene tildelt i 2021 har blitt brukt til å støtte arbeid med opprykk for kvinnelige førsteamanuensiser ved fakultetet. Det er ikke gjennomført evaluering av dette tiltaket. • Enheten har ikke satt av egne midler, og vi har ingen ubrukte midler igjen fra tildelingen.
OD	• Utfordringen for fakultetet de senere år har vært å få kvalifisert våre førsteamanuenser til professor. Det gjelder særlig for kvinner. Likestillingsmidler er derfor brukt til kjøp av eksterne tjenester for å få våre førsteamanuenser på wikipedia og til innkjøp av statistikkpakke fra SSB.
JF	• Midlene har gått til forskerstøtte til enhetene. Vi har ubrukte midler og mye kan nok skyldes av det har vært utfordrende å holde arrangementer etc under pandemien. Vi har heller ikke mottatt noen søknader om støtte til likestillingstiltak fra enhetene våre. • Plan for bruk: Arrangement og tiltak som følger av revidert tiltaksplan for 2021-2024
MED	• MED har brukt de øremerkede midlene på en 50 % stilling som jobber med å iverksette ulike tiltak for å øke andelen menn som søker seg til medisinstudiet. • Vi har ikke ubrukte midler ved utgangen av 2021.

UiOs tiltaksplan gir retning for arbeidet med mangfold, likestilling og inkludering på sentralt og lokalt nivå, og retter seg mot alle ansatte og studenter. Alle UiOs enheter (fakulteter, museer og sentre) utvikler egne tiltaksplaner innenfor rammene av UiOs tiltaksplan tilpasset

lokale utfordringer og problemstillinger. Av UiOs 15 enheter[2], rapporterer 7 at de har egne pågående tiltaksplaner for likestilling og mangfold. Samtlige enheter som ikke har egen tiltaksplan på plass i 2021, rapporterer at dette er under utvikling og på plass i 2022. Flere av de enhetene som foreløpig ikke har egen tiltaksplan har likestillingsarbeid som en del av andre strategidokumenter.

UiOs enheter har videre ulik organisering for oppfølging av arbeidet. Mens noen enheter har dekan som øverste leder for å følge opp lokalt likestillingsarbeid, er det hos andre delegert til HR-sjef eller et annet ledelsesnivå. Flere enheter har også egne likestillingsutvalg og komiteer hvor ulike ledelsesnivå er involvert. Tabell 3 viser enhetenes rapportering om hvordan tydelig lederansvar har blitt fremmet i 2021. Rapporteringen gir en indikasjon om at strategidokumenter og tema på ledermøter er viktige arenaer for å fremme lederansvar.

Tabell 3: Hvordan fremmer enheten et tydelig lederansvar for likestilling?

Svaralternativer	**Antall svar**
Via kompetansetiltak for ledere	9
Via kompetansetiltak for medarbeidere	6
Via strategidokumenter	12
Ved at det er tema på ledermøter	11
Særlig bevisste på likestilling og mangfold i forbindelse med rekrutteringsprosesser	1

3.2 Tiltak for å fremme kjønnsbalanse og likestilling ved UiO

UiO har en overordnet og langsiktig ambisjon om en reell og likeverdig kjønnsbalanse blant ansatte og studenter. Dette avsnittet redegjør for aktiviteter og tiltak som er gjennomført i 2021 i henhold til tiltaksplanen. Denne delen vil også redegjøre for enhetenes arbeid med kjønnsbalanse blant ansatte, bruk av likestillingsmidler og arbeid mot trakassering og seksuell trakassering.

[2] Naturhistorisk museum (NHM), Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN), Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV), Det medisinske fakultet (MED), Det humanistisk fakultet (HF), Det juridiske fakultet (JUS), Det teologiske fakultet (TF), Det odontologiske fakultet (OD), Det utdanningsvitenskapelige fakultet (UV), Kulturhistorisk museum (KHM), Senter for utvikling og miljø (SUM), Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK), Senter for læring og utdanning (LINK), Universitetsbiblioteket (UB) og den internasjonale sommerskole (ISS).

3.2.1 Rekruttering

I universitetets generelle rekrutteringspolitikk står det at: «UiOs rekrutteringspolitikk skal være åpen og inkluderende med sikte på en god kjønnsbalanse i alle typer stillinger og bidra til at UiOs arbeidsstokk gjenspeiler mangfoldet i samfunnet også når det gjelder ulik etnisk bakgrunn, personer med nedsatt funksjonsevne og alderssammensetning». Rettferdig og inkluderende rekruttering er et uttalt målområde i tiltaksplanen, og UiO har fokus på kjønnsbalanse i rekruttering til alle stillinger i virksomheten.

Ansettelser i spesielt faste vitenskapelige stillinger skiller seg fra typiske ansettelsesprosesser i statlige virksomheter. Vurdering av kandidatene gjøres av sakkyndig komite, intervjukomite og i siste ledd av en innstillingskomite. UiO satt i 2020 ned en arbeidsgruppe som jobber med regler for ansettelse og opprykk i professorater og førsteamanuensisstillinger. Arbeidsgruppen ferdigstilte i 2021 sitt forslag til nytt regelverk for ansettelse i faste vitenskapelige stillinger, og har blant annet hatt fokus på kjønn og bias igjennom dialog med FRONT-prosjektet og deres arbeidspakke "kjønnsnøytrale ansettelsesprosesser". Et delmål for gruppens arbeid er å heve bevisstheten om hva slags handlingsrom de ulike komiteene har for å utøve eksempelvis moderat kjønnskvotering. I tillegg skal veileder for arbeidet bevisstgjøre komitémedlemmene på risiko for ubevisst bias i ansettelsesprosesser.

Som et tiltak for å sikre kjønnsbalanse i søkergrunnlaget til utlyste stillinger ved UiO, er det en generell oppfordring om å benytte letekomiteer ved utlysning. Det er spesielt oppfordret til å benytte letekomiteer i forbindelse med utlysning av faste vitenskapelige stillinger, men det er relevant å benytte letekomiteer i forbindelse med alle utlyste stillinger, også teknisk-administrative stillinger. UiOs enheter rapporterer at letekomiteer er blitt brukt i varierende grad i 2021. Ved noen enheter er det standard rutine å benytte letekomiteer, mens andre enheter opplever at de har kjønnsbalanse i søkergrunnlaget til sine utlyste stillinger, og derfor ikke har samme behov for å benytte letekomite. Flere enheter benytter i stedet uformelle kanaler for å spre informasjon om utlyste stillinger, blant annet gjennom egne nettverk. Ved ansettelser og valg til faglige lederstillinger (dekan og instituttleder) oppgir flere enheter at det benyttes letekomiteer.

Et annet tiltak for å sikre kjønnsbalanse i rekruttering er å benytte moderat kjønnskvotering når to kandidater er likt eller tilsvarende likt kvalifisert. I 2021 ble moderat kjønnskvotering benyttet i liten grad ved UiO. 10 enheter oppgir at tiltaket benyttes i liten grad. Flere enheter oppgir at dette skyldes at det ikke har vært ansettelser for to kandidater har vært likt eller tilnærmet likt kvalifisert. Samtidig er det 3 enheter som oppgir at moderat kjønnskvotering benyttes i stor grad der vilkårene er tilstede for at tiltaket benyttes.

Ved UiO er det også hovedregel om at faste vitenskapelige stillinger utlyses som førsteamanuensisstilling. I 2021 ble det lyst ut 69 førsteamanuensisstillinger ved UiO, mens det ble lyst ut 14 professorstillinger. Professorstillingene ble lyst ut som «professor / førsteamanuensis». Det ble også lyst ut 23 bistillinger som førsteamanuensis/professor II. Det ble ikke lyst ut stillinger som kun var forbeholdt professorer i 2021.

3.2.2 Kompetanseutvikling og karrierestøtte

Likestilling, mangfold og inkludering skal integreres i all lederopplæring og annet opplæringstilbud ved UiO. UiO er organisert slik at det er medarbeidernes nærmeste leder som ivaretar mottak, kompetanseutvikling og inkludering i arbeidsmiljøet. UiO har derfor valgt å sette inn ressurser for å sørge for kontinuerlig kompetanseutvikling av ledere for at de skal ivareta sine arbeidsoppgaver overfor sine medarbeidere på en god måte. I tillegg gir kursporteføljen til UiO et variert tilbud til alle ansatte. I 2021 har det blitt gjennomført en rekke kurs i blant annet selvledelse, kurs for nye styremedlemmer og stressmestring for Ph.D-kandidater, for å nevne noe. Hvilke kurs som tilbys vurderes jevnlig i samarbeid med tjenestemannsrepresentantene i IDF (informasjon, drøfting, forhandling) for å sikre at tilbudet er relevant for virksomheten. Flere av kursene avholdes på engelsk for å sikre at ansatte fra utlandet har mulighet til å delta. Videre er det i 2021 gjort oversettelser av flere nettsider for ansatte til engelsk, blant annet UiOs internsider for mottak av nyansatte (onboarding).

I 2021 ble rammeavtaler for kompetanseheving fra UiOs rammeleverandører reforhandlet. Da mentorprogrammet for kvinnelige postdoktorer har blitt levert gjennom rammeleverandøren Institutt for medskapende ledelse (IML) har UiO derfor ikke kunnet levere mentorprogram med oppstart høsten 2021. Mentorprogrammet har vanligvis oppstart i høstsemesteret, og ferdigstilles i slutten av vårsemesteret påfølgende år. Mentorprogrammet endrer oppstart fra og med 2022, slik at programmet starter opp i februar og avsluttes i desember samme år. I 2021 vant Agenda Kaupang i samarbeid med KMP+ House of Mentoring minikonkurransen og gjennomfører dermed mentorprogrammet for 14. og 15. gang i 2022 og 2023.

I 2021 gjennomførte UiO tre lederutviklingsprogrammer for vitenskapelige og administrative ledere:

- The UiO Research Leadership Programme – Consolidating level (FLP14) for erfarne forskningsledere. Dette programmet var utsatt fra 2020. Utsettelsen førte til noe frafall og programmet ble gjennomført med 34 deltakere, hvorav 16 kvinner og 18 menn.

- Utdanningslederprogrammet (ULP7) for vitenskapelige og administrative utdanningsledere med ansvar for et eller flere studieprogram. I 2021 gjennomførte 38 deltakere programmet, hvorav 21 kvinner og 17 menn.
- The UiO Research Leadership Programme – Starting level (RLP-Start 2021) for forskere som nylig har fått oppgaver innen forskningsledelse. Programmet ble gjennomført høsten 2021 med 40 deltakere, hvorav 19 kvinner og 21 menn.

Kjønnsbalanse er ikke eget opptakskriterium til programmene, men for å sikre mangfold i deltakergruppen inngår kjønnssammensetning i vurderingen av endelig opptak for de deltakerne som møter opptakskriteriene. Forsknings- og utdanningslederprogrammene benytter i utstrakt grad deltakernes egne case og erfaringsutveksling i faste basisgrupper som basis for læringsprosessene. I 2021 ble det blant annet benyttet case der likestillings- og mangfoldstemaer var en del av bildet. Øvelsen søkte etter å bevisstgjøre deltakerne om hvordan bias kan påvirke deres forståelse av en ledelsessituasjon. Lederes ansvars- og omsorgsplikt i ulike konfliktsituasjoner (inkl. trakassering) er innarbeidet i programmene.

Arbeidet med å håndtere og forebygge trakassering og seksuell trakassering er et langsiktig endringsarbeid. Kompetanseheving av lederne har vært høyt på agendaen ved UiO over flere år, og hadde en spesiell satsning i forrige handlingsplanperiode. Arbeidet fortsetter gjennom den faste kursporteføljen til UiO i regi av Avdeling for personalstøtte gjennom kursing av ledere. I 2021 har planlagte kurs ikke blitt gjennomført på grunn av koronasituasjonen. Kurs har blitt etterspurt, og UiO opplever at dette er en tematikk ledere er opptatt av å jobbe planmessig mot. I 2022 skal kurs i håndtering av forebygging av trakassering innarbeides som fast element i kursporteføljen.

I 2021 fikk UiO igjen avholdt kurset «rosa kompetanse i arbeidslivet» i samarbeid med foreningen FRI (foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold) med 44 deltakere fra hele UiO. Kurset har fått svært gode tilbakemeldinger, og videreføres til 2022. Kurset gjennomføres med midler fra likestillingsbudsjettet.

Strategi 2030 fastslår at UiO skal utvikle forskertalenter for akademia, samfunns- og næringsliv gjennom målrettet rekruttering og systematisk karriereoppfølging. UiOs behov for et mer helhetlig og systematisk tilbud om karrierestøtte for forskere i tidlig karrierefase har over tid blitt dokumentert gjennom en rekke prosesser ved universitetet. På bakgrunn av dette vedtok Universitetsstyret i mars 2020 «Standarder for karrierestøtte for forskere i tidlig karrierefase». Det ble i 2021 gjennomført to statusoppdateringer, en kartlegging ved enhetene og en sentralt ved Ledelsen og støtteenheter (LOS) om status for implementering av standardene ved UiO per januar 2022. En ressursside er etablert for å sikre god fellesinformasjon for ph.d.-kandidater, postdoktorer og unge forskere.

3.2.3 Enhetenes arbeid med kjønnslikestilling

UiOs enheter rapporterer årlig på status for arbeid med kjønnslikestilling blant ansatte. Enhetene rapporterer at de i 2021 i stor grad har fokusert på kjønnsbalanse i rekruttering til vitenskapelige stillinger, samt leders ansvar for likestillingsarbeid (tabell 4). Enhetene har blant annet gjennomført lederopplæring på mangfoldsrekruttering. Flere enheter rapporterer om et kontinuerlig fokus på kjønnsbalanse i rekruttering til alle stillinger.

Tabell 4: Hvilke likestillingsutfordringer på arbeidsgiversiden har enheten hatt særlig fokus i året som er gått?

Svaralternativ	**Antall svar**
Kjønnsbalanse i rekruttering til vitenskapelige stillinger	12
Kjønnsbalanse i rekruttering til administrasjonen	3
Rekruttering av andre underrepresenterte grupper	3
Leders ansvar for likestillingsarbeid	6
Tilrettelegging ved graviditet og omsorgsoppgaver	4
Kjønnsdiskriminering	1
Trakassering	2
Mangfold	2

Det er flere av UiOs enheter (SV, MN, TF, NHM) som har pågående Balanse-prosjekt, som er finansiert av Forskningsrådet. Et større Balanse-prosjekt som involverer flere enheter er FRONT-prosjektet. Gjennom prosjektet har fokuset vært å jobbe systematisk og målrettet for å fremme økt kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger. Et av hovedtiltakene i prosjektet har vært å kartlegge, analysere og utarbeide en detaljert veileder for vitenskapelige ansettelser for å sikre kjønnsnøytrale ansettelsesprosesser. Likestilling og kjønnsbalanse er her også tema i Ph.d.-veilederseminarer og i lederutviklingen ved fakultetet. I 2021 ble resultater fra prosjektet lagt frem gjennom publisering av boka «Likestilling i akademia – fra kunnskap til endring» utarbeidet av Øystein Gullvåg Holter og Lotta Karin Snickare (red.). Boken ble lansert i forbindelse med FRONT-konferansen. Ved MN er det tidligere også opprettet et nettverk for kvinnelige toppforskere som driftes av administrasjonen.

LINK fremhever hvordan enheten fokuserer på mangfolds- og likestillingstematikk i sin satsning på bærekraft. Ved MED er det blant annet satsning på CanCell Equality Forum. Se overskrift 3.1.4 Hvordan er UiOs enheter organisert for å følge opp arbeidet? for oversikt over hvordan likestillingsmidlene er brukt i 2021, da dette gir et bilde av hvilke tiltak og aktiviteter enhetene har hatt i 2021 som ledd i arbeidet med kjønnslikestilling.

3.2.4 Arbeid mot diskriminering og trakassering

Med diskriminering menes negativ, ulovlig eller usaklig forskjellsbehandling. Diskriminering på arbeidsplassen er regulert i flere forskjellige lovverk, hvorav de viktigste bestemmelsene er nedfelt i arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven. Med trakassering menes en særlig form for diskriminering, herunder også seksuell trakassering.

UiO har nulltoleranse for diskriminering, trakassering og seksuell trakassering. UiO har utviklet varslingssystemet Si fra! for både studenter og ansatte, som sørger for at varsler om kritikkverdige forhold følges opp på en systematisk måte som er minst mulig belastende for innmelder og den som det eventuelt er varslet mot. UiO rapporterer årlig om saker som er meldt inn av studentene, som legges frem for det sentrale AMU. Det er kun varslinger som kommer i ansattlinjen, altså fra ansatte eller saker fra studenter som omhandler en ansatt, som tas frem i denne rapporten. Fem enheter rapporterer at de har mottatt og behandlet til sammen seks saker om diskriminering og/eller trakassering på bakgrunn av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne i 2021. Det er også behandlet én sak som gjelder varsel om seksuell trakassering.

Samtlige enheter melder om at det foreligger rutine ved enheten om at denne type saker orienteres om til fakultetsledelsen, eller at det er fakultets/enhetsledelsen som mottar disse sakene direkte.

3.3 Faktisk tilstand for kjønnsbalanse i virksomheten

Denne delen tar for seg status for faktisk kjønnsbalanse blant ansatte ved UiO samt måloppnåelse i henhold til tiltaksplanens måltall i 2021. Siste del er dedikert resultatene av lønnskartlegging for UiOs stillingskategorier, samt en oversikt over sykefravær og permisjoner fordelt på kjønn ved UiO i 2021.

Å rekruttere flere kvinner til faste vitenskapelige stillinger for å oppnå kjønnsbalanse har vært viktig for UH-sektoren i flere år. Ved UiO er det i tillegg en målsetting om kjønnsbalanse ved rekruttering til alle stillinger, det vil si både vitenskapelige stillinger (UN), støttestillinger for undervisning, forskning og formidling (ST) og teknisk-administrative stillinger (AD)[3].

Tabell 5 viser kjønnsbalanse i alle stillingskategorier ved UiO. I 2021 var den totale kjønnsbalansen blant UiOs ansatte 52 % kvinner og 48 % menn. I stillingskategoriene for undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN) og støttestillinger for undervisning, forskning og formidling (ST) er kvinner i mindretall, med henholdsvis 48 % og 41 % kvinner. I

[3] UiO benytter Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) sin oversikt over «Stillingskoder og deres tilknytning til stillingskategorier» som standardverktøy for inndeling i stillingskategorier: https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder.

stillingskategorien for teknisk-administrative stillinger (AD) er det derimot overvekt av kvinnelige ansatte, med en andel på 66 %.

Tabell 5: Kjønnsbalanse innenfor alle stillingskategorier ved UiO i 2021, DBH stillingskategorisering.

Stillingskategori	Andel kvinner (%)	Andel menn (%)	Total andel årsverk (%)
Teknisk-administrative stillinger (AD)	**66**	**34**	**26**
Lederstillinger (AD1)	56	44	4
Administrative stillinger (AD2)	71	29	19
Andre tekniske og administrative stillinger (AD3)	47	53	3
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling (ST)	**41**	**59**	**12**
Biblioteksstillinger (ST1)	73	27	1
Ingeniører (ST2)	33	67	10
Tekniske stillinger for undervisning, forskning og formidling (ST3)	77	23	1
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN)	**48**	**52**	**62**
Undervisnings- og forskerstillinger (UN1)	42	58	36
Utdannings- og rekrutteringsstillinger (UN2)	57	43	23
Faglig-administrative lederstillinger (UN3)	48	52	1
Andre undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN4)	66	34	2
Sum	**52**	**48**	**100**

For tiltaksplanperioden er det satt mål om å øke andelen kvinner i professorstilling (stillingskode SKO1013), vitenskapelige lederstillinger (etter DBHs stillingskategorisering UN3) og i professor II-stilling (stillingskode SKO1013 i bistilling). I forrige handlingsplanperiode (2018-2020) økte andelen kvinnelige professorer med 1,3 prosentpoeng for hele perioden. I nåværende periode har UiO ambisjon om å øke andelen kvinner i professorstilling med 6,8 prosentpoeng. Målrettede tiltak som kvalifiseringsstipend og egne seminarer om opprykk for kvinnelige førsteamanuensis er derfor videreført med formål om kjønnsbalanse i faste vitenskapelige stillinger.

Måltall i tiltaksplanen 2021-2024	Tall for 2021
Øke andelen kvinner i professorstillinger til 40 % (33,2 % i 2020)	Andelen kvinner i professorstillinger (SKO1013) har økt til **34,8 %** i 2021
Øke andelen kvinner i vitenskapelige lederstillinger (UN3)* til 50 % (38,8 % i 2020)	Andelen kvinner i vitenskapelige lederstillinger (UN3) har økt til **48,2 %** i 2021
Øke andelen kvinner i professor II-stillinger til 40 % (30,7 % i 2020)	Andelen kvinner i professor II-stilling har økt til **34,8 %**[4] i 2021.

*Med henvisning til DBHs stillingskategori «faglig-administrative lederstillinger (UN3)». Ved UiO benyttes benevningen vitenskapelig lederstillinger. I vitenskapelige lederstillinger inngår stillingskodene SKO1434 Dekan og SKO1475 Instituttleder.

3.3.1 Andelen kvinner i professorstilling, vitenskapelige lederstillinger og professor II

I 2021 har det vært en økning fra 2020 på alle måltall. Spesielt positivt er at andelen kvinner i vitenskapelige lederstillinger (UN3) har økt til 48,2 % i 2021. Andelen kvinnelige professorer har også økt med 1,6 prosentpoeng fra 2020, til totalt 34,8 % i 2021. Også andelen kvinnelige professor II med økt fra 2020, til 34,8 % i 2021. Arbeidet fortsetter med å øke kvinneandelen i disse stillingene til 40% i 2024.

Figur 2: andel kvinner og menn i vitenskapelige lederstillinger, professorstilling og i professor II-stilling ved UiO 2021, DBH.

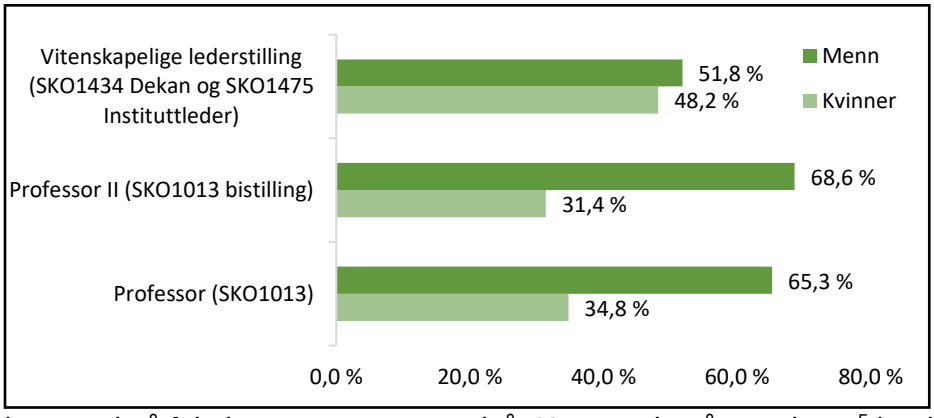

På aggregert nivå er det en økning i andel kvinner i professorstilling (1,6 prosentpoeng). Tabell 6 viser tilsvarende tall for professorstilling brutt ned på fakultets- og museumsnivå. Her ser vi at åtte enheter[5] har hatt økning i andel kvinner i professorstilling fra 2020 til 2021. Samtidig har andelen gått noe ned for fire av enhetene. Samtidig er det kun tre enheter (OD, UV og KHM) i tillegg til UiO: ledelse og

[4] Merk at antallet årsverk i stillingskode SKO1013 – Professor i bistilling som er rapportert til DBH fra UiO i 2021 (32,8) er svært redusert fra 2020 (61,8). Dette kan tyde på at det forekommer feilregistrering i andel årsverk i bistilling. UiO tar derfor høyde for at andelen kvinner i professor II-stilling kan reduseres i 2022.
[5] HF, JF, MN, MED, SV, TF, KHM, Universitetsstyret

støtteenheter (rektorat) som foreløpig har andel av begge kjønn som tilsvarer kjønnsbalanse (60/40-fordeling) innenfor denne stillingskoden.

Tabell 6: Prosentandel kvinner i professorstilling (SKO1013) i 2020 og 2021

Fakultetsnavn	**2020**		**2021**	
	Årsverk	**Årsverk kvinner (%)**	**Årsverk**	**Årsverk kvinner (%)**
Det humanistiske fakultet	157,35	35,6	160,25	37,7
Det juridiske fakultet	67,6	32,7	71,9	36,3
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	241,4	22,4	236,6	24
Det medisinske fakultet	141,95	35,6	137,9	37,1
Det odontologiske fakultet	27,3	52	23,1	52
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	125,45	34,4	128,33	36,8
Det teologiske fakultet	14,4	29,2	12,6	33,3
Det utdanningsvitenskapelige fakultet	56,55	51,6	60,8	46,2
Kulturhistorisk museum	8,4	35,7	11,4	52,6
Naturhistorisk museum	14	14,3	14,5	13,8
UiO:Ledelsen og støtteenheter*	3	66,7	3,6	44,4
Universitetsstyret*	7,3	85	7,2	86,1
Sum	**864,7**	**33,2**	**868,18**	**34,8**

*Sentre direkte under Universitetsstyret (SUM, STK, LINK, ISS), UiO: ledelse, støtteenheter og rektorat

Andelen kvinner ansatt i førsteamanuensisstilling kan fortelle oss noe om mulig utvikling i andel kvinner i professorstilling i årene som kommer. Dette er fordi UiO opererer med at faste vitenskapelige stillinger skal lyses ut som førsteamanuensis (SKO1011) som hovedregel. Det akademiske karriereløpet legger opp til at førsteamanuenser søker opprykk til professorstilling. Tabell 7 peker på noe nedgang i andel kvinner i førsteamanuensisstilling fra 2020 til 2021, fra henholdsvis 49,2 % til 48,8 % (-0,4 prosentpoeng). Samtidig har antall årsverk gått noe ned, fra 484,3 årsverk i 2020 til 479,7 årsverk i 2021. Syv av elleve enheter har samtidig hatt noe økning i andelen kvinner i førsteamanuensisstilling fra 2020 til 2021.

Tabell 7: Prosentandel kvinner i førsteamanuensisstilling (SKO1011) i 2020 og 2021

Fakultetsnavn	2020		2021	
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)
Det humanistiske fakultet	90,65	53,6	81,85	52,1
Det juridiske fakultet	19	59	16	63,8
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	115,3	38,8	122,75	40,9
Det medisinske fakultet	78,2	46,5	84,1	45,0
Det odontologiske fakultet	22,9	58,3	21,6	61,8
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	63,6	39,8	64,65	38,1
Det teologiske fakultet	7,4	56,8	7,7	64,9
Det utdanningsvitenskapelige fakultet	54,35	74,2	47,45	75,8
Kulturhistorisk museum	24,2	45,5	21,2	37,7
Naturhistorisk museum	6,2	19,4	9,4	25,5
Andre*	2,5	80	3	100
Sum	**484,3**	**49,2**	**479,7**	**48,6**

*Sentre direkte under Universitetsstyret, UiO:ledelse og støtteenheter og rektorat

UiO bruker en betydelig andel av likestillingsmidlene til kvalifiseringsstipend for kvinnelige førsteamanuenser. Hensikten med stipendet er å tilrettelegge for at kvinnelige førsteamanuenser kan frigjøre tid fra undervisning og administrative oppgaver, og på den måten få mer sammenhengende tid til å gjennomføre forskningsprosjekter, skrive artikler eller andre aktiviteter som gjenstår for å kvalifisere seg til professor. UiO har delt ut mellom 10 og 20 kvalifiseringsstipend årlig siden 2011. I 2021 søkte 31 førsteamanuenser om kvalifiseringsstipend, hvor 10 mottok stipendet på NOK 100.000,-. Det ble også arrangert opprykkseminar i samarbeid med enhetene 25. mai 2021 med 63 deltakere fra hele UiO.

UiOs enheter rapporterer på andelen ansatte som har fått innvilget kompetanseopprykk i 2021 (tabell 8) ved å gå gjennom tilsettingsrådenes vedtak om opprykk dette året. Det er en halvering av antall opprykk i 2021 sammenlignet med 2020 (totalt 65 kompetanseopprykk, hvorav 32 kvinner). I 2021 var det totalt 29 kompetanseopprykk, hvorav 19 var kvinner.

Tabell 8: Antall kvinner og menn som fikk innvilget kompetanseopprykk i 2021.

Enhet	Menn	Kvinner	Totalt
SV	3	6	9
HF	2	4	6
MN	3	0	3
UV	2	3	5
KHM	0	3	3
JF	0	1	1
MED	2	2	4
Total	**10**	**19**	**29**
Enheter uten kompetanseopprykk i 2021: TF, OD, NHM, SUM, STK, LINK			

Tabell 9 forteller om en positiv utvikling mot kjønnsbalanse i vitenskapelige lederstillinger (UN3). Fra 2020 har kvinneandelen for disse stillingene økt fra 38,8 % til 48,2 % i 2021. Den store prosentvise økningen forklares i stor grad av at det er få årsverk som innehar lederstillinger av denne typen, og små endringer vil få store utslag i tallmaterialet.

Tabell 9: andel kvinner i vitenskapelige lederstillinger (UN3) per enhet i 2021, DBH.

Fakultetsnavn	2021	
	Årsverk	**Årsverk kvinner (%)**
Det humanistiske fakultet	10	50
Det juridiske fakultet	6	50
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	11	45,5
Det medisinske fakultet	4	25
Det odontologiske fakultet	3	33,3
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	7,8	25,6
Det teologiske fakultet	1	100
Det utdanningsvitenskapelige fakultet	4	100
Andre*	2	100
Sum	**49,8**	**48,2**

*Sentre direkte under Universitetsstyret, UiO:ledelse og støtteenheter og rektorat

3.3.2 Lønnskartlegging i ulike stillingskategorier

I denne delen vil det bli gjort rede for kvinner og menns gjennomsnittslønn innen ulike stillingskategorier ved UiO. Det er foretatt en inndeling av stillingskategorier og stillingskoder i henhold til DBHs stillingskategorisering[6].

[6] Se DBH sin oversikt over stillingskoder og deres tilknytning til stillingskategorier: https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder

Vår lønnskartlegging viser at menn i snitt har noe høyere lønn enn kvinner i samme stillingskategori, bortsett fra i stillingskategoriene ST3, AD3 og i ST1. Disse tre stillingskategoriene utgjør tre av de fire lavest lønnede stillingskategoriene ved UiO. Det er likevel ikke store gap mellom kvinner og menns gjennomsnittslønn på aggregert nivå.

Figur 3: Gjennomsnittslønn menn og kvinner i alle stillingskategorier.

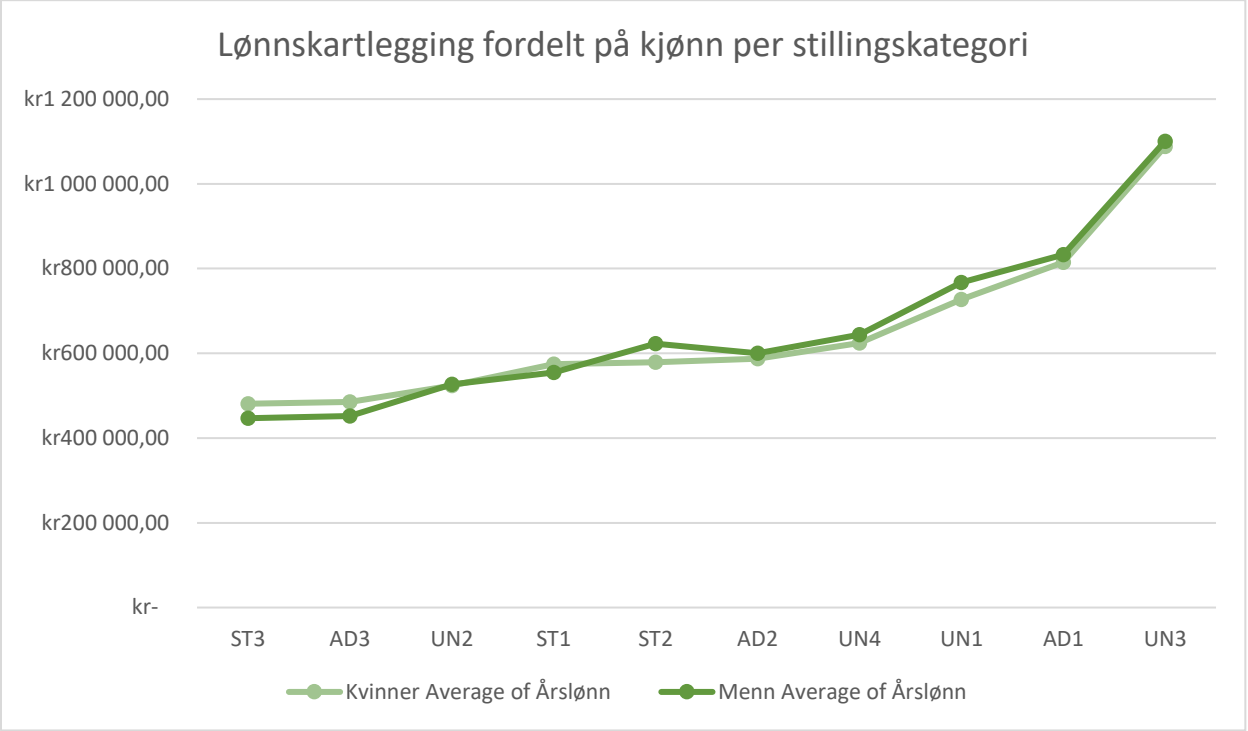

De gjennomsnittlig mindre forskjellene kan delvis forklares av gode rutiner for lokale lønnsforhandlinger. I forkant av lokale lønnsforhandlinger ber UiO enhetene spesielt se på stillingskoder ved egen enhet hvor det foreligger store forskjeller mellom kjønn og vurdere om disse ulikhetene kan forklares av kjønn. UiO opplever at enhetene i stor grad tar ansvar for å forsøke å utjevne lønnsforskjeller innad i stillingskoder der det er mulig.

Ved UiO tjener kvinner i snitt 93 % av menns gjennomsnittslønn. Dette gjelder på tvers av hele virksomheten, uavhengig av stillingskategori. Tabell 10 gir en oversikt over gjennomsnittslønn innad i de ulike stillingskategoriene definert av DBH (UN, ST og AD). Samtidig viser den gjennomsnittslønn i hver undergruppe tilhørende hver stillingskategori, samt kvinneandelen innenfor hver stillingskategori og hver undergruppe.

Tabell 10: Gjennomsnittslønn for kvinner og menn i alle stillingskategorier i 2021, DFØ.

	Gjennomsnitt kvinner	Andel kvinner (%)	Gjennomsnitt menn	Kvinners andel av menns gj.sn.lønn (%)
Teknisk-administrative stillinger (AD)	**kr 600 762**	**66**	**kr 613 757**	**98**
Lederstillinger (AD1)	kr 814 920	56	kr 833 130	98
Administrative stillinger (AD2)	kr 587 332	71	kr 600 260	98
Andre tekniske og administrative stillinger (AD3)	kr 485 451	47	kr 451 996	107
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling (ST)	**kr 558 579**	**41**	**kr 613 334**	**91**
Biblioteksstillinger (ST1)	kr 574 744	73	kr 554 986	104
Ingeniører (ST2)	kr 579 201	33	kr 622 623	93
Tekniske stillinger for undervisning, forskning og formidling (ST3)	kr 481 047	77	kr 446 826	108
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN)	**kr 637 670**	**48**	**kr 691 311**	**92**
Undervisnings- og forskerstillinger (UN1)	kr 727 162	42	kr 766 815	95
Utdannings- og rekrutteringsstillinger (UN2)	kr 524 038	57	kr 526 636	100
Faglig-administrative lederstillinger (UN3)	kr 1 088 033	48	kr 1 100 621	99
Andre undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN4)	kr 624 293	66	kr 644 178	97
Grand Total	**kr 618 079**	**52**	**kr 665 559**	**93**

Snittet for UiO som helhet er nært tilsvarende snittet for kun undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger (UN) (92 %). Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn er minst i stillingskategorien for vitenskapelige kvalifiseringsstillinger (UN2) og vitenskapelige lederstillinger (UN3), hvor kvinner i snitt tjener henholdsvis 100 % og 99 % av menns gjennomsnittslønn i samme stillingskategori. I stillingskategorien undervisnings- og forskerstillinger (UN1) er forskjellene i lønn størst, og kvinner tjener i snitt 95 % av menns gjennomsnittslønn i samme kategori. Det er innenfor UN1 vi finner stillingskodene for førsteamanuensis, professor, forsker osv.

Forskjellen i gjennomsnittslønn er mindre i helhet for teknisk-administrative stillinger (98 % i snitt), men her er også kvinner i overvekt i andel ansatte (66 %). I stillingskategorien støttestillinger for undervisning, forskning og formidling (ST) tjener kvinner i snitt 91 % av menns gjennomsnittslønn i samme stillingskategori. Den største lønnsforskjellen mellom menn og kvinners gjennomsnittslønn befinner seg i ingeniørstillingene (ST2). I ST2 er også menn i flertall, med 67 % andel mannlige ansatte.

3.4 Studentrekruttering

På studentsiden er kjønnsbalansen annerledes enn hva den er for ansatte. Det har over flere år vært en overvekt av kvinnelige studenter ved UiO. Det er likevel store forskjeller på fagområder og studieprogram når det kommer til kjønnsbalanse blant studentene. I 2021 er det gjennomført en større situasjonsanalyse som beskriver situasjonen i UiOs studieprogram med hensyn på kjønnsbalanse. Til grunn for analysen lå tallmateriale for de siste årene, med spesielt fokus på 2020. Dette fordi opptaket til studier i 2021 på daværende tidspunkt ennå ikke var gjennomført.

Analysen viser til tre faser hvor skjev kjønnsbalanse kan oppstå:

Før søknad

UiOs fordeling av studenter har over tid vært 60 % kvinner og 40 % menn. Dette gjelder helt fra søknad til uteksaminering av kandidater med oppnådd grad. Hovedsakelig ligger altså skjevfordelingen allerede senest ved søkertidspunktet, og UiO antar at faktorer i årene før søknad er de viktigste for søkeres studievalg.

Jenter har bedre karakterer enn gutter ved avsluttet videregående skole. Dette er én faktor som påvirker hva de velger å gjøre etterpå. Nesten halvparten av UiOs førstegangssøkere sier de allerede hadde bestemt seg for hva de ville søke på før jul på 3. trinn i videregående skole[7]. 15 % bestemte seg allerede før de begynte på videregående. Våre søkere sier at den viktigste faktoren for deres valg av studie er «personlig interesse». Det betyr at elevenes mestring og interesser på ungdomsskolen og de første årene på videregående har stor betydning for hva de velger å gjøre etterpå.

Det er en samfunnsutfordring at færre gutter enn jenter søker seg til høyere utdanning, og særlig til profesjonsstudiene. Det gjør at samfunnet på sikt vil få kjønnsubalanse i viktige stillinger, som for eksempel blant leger og psykologer. Her er andelen kvinnelige søkere til og

[7] Kilde: Søkerundersøkelsen (UiO/Opinion)

med svakt økende. Det mannlige rekrutteringsgrunnlaget til disse programmene er lavt, og mannlige søkere med høyt snitt velger andre studier. Selv om gruppen med gutter som har toppkarakterer er noe mindre enn gruppen jenter med toppkarakterer, så er det en betydelig søkermasse. Det vil være interessant å se nærmere på hvilke studier disse guttene velger, og hvor de ender opp.

UiO ønsker å komme tidligere i dialog med elevene, slik at enda flere får god informasjon om hva en høyere akademisk utdanning kan være og hvilke muligheter det kan gi dem. Det kan tenkes at informasjon for elever allerede på ungdomsskolen kan gjøre det enklere og mer interessant for flere å velge en akademisk utdanning. UiO er derfor i gang med en rekrutteringsstrategi der dette vil være tema de neste årene. Dette tiltaket kan bidra til større mangfold i rekrutteringen både med tanke på kjønn og andre bakgrunnsvariabler.

UiO ser i den siste femårsperioden en marginal økning i antall kvinnelige søkere. UiO følger med på om denne utviklingen fortsetter over flere år. Først da vil det være mulig å si om dette er en økende tendens eller naturlig variasjon.

Søknadsfasen[8]

Påvirkningsmuligheter etter at søknaden er levert, er naturlig nok lavere. Det er også mange ytre faktorer utenfor institusjonens kontroll som påvirker søkere som får studieplass til å takke ja til denne og møte opp på studiet. I 2020 viste tall fra søknadsfasen at det er noe forskjeller mellom studienivåene, her kort sammenfattet:

- Menn har en noe større tendens enn kvinner til å takke ja til studieplass på årsenheter.
- Kvalifiserte menn fikk i mindre grad enn kvalifiserte kvinner tilbud om studieplass.
- Integrerte femårige studier er mer kvinnedominerte totalt sett. Ved UiO er fordelingen på rundt 70/30-fordeling, stort sett gjennom hele prosessen.
    - Dette gjelder profesjonsstudier som medisin og psykologi, men også 5-årige masterstudier som rettsvitenskap, farmasi, klinisk ernæring, samfunnsøkonomisk analyse og lektorprogrammet.
    - Menn som får tilbud om plass på profesjonsstudier, ser ut til å takke nei i større grad enn kvinner.

[8] Hele perioden fra søknad om studieplass er levert og fram til og med at tilbud er gitt, akseptert og søker har møtt til studiet.

- For 1,5 – 2-årige masterstudier er det kvinner som i større grad ser ut til å takke nei. De utgjør ca. 60 % av søkerne og de som får tilbud, men kun 56 % møter til studiene.

Studieprogramfasen

Analysen viste at rundt 50 % av UiOs studieprogrammer starter med skjev kjønnsfordeling (70/30 eller mer). I 2020 var mannsandelen 70 % eller høyere på 19 av UiOs studieprogrammer, hvorav de fleste på studieprogrammene i informatikk og teknologi, økonomi, historie og lingvistikk. Hele 53 av UiOs studieprogrammer hadde en kvinneandel på 70 % eller høyere, hvorav de fleste innen helsefag, levende språk, samfunnsfag og kunst.

Studentbevegelsene på program er tilnærmet like, uavhengig av kjønn. Kvinner og menn faller fra på samme tidspunkt i studiene og fullfører på samme tidspunkt i studiene.

- Frafall kommer typisk i løpet av de første to semestrene.
- Masterstudenter på 1,5 - 2-årige programmer faller også ifra senere, fra 4 - 6 semester, antagelig fordi de ikke klarer å fullføre masteroppgave.
- Gjennomføring kommer typisk til normert tid og senest innen de neste 4 semestrene.
- Menn faller fra studiene i litt større grad enn kvinner på samtlige studienivåer, med unntak av menn på årsenheter.

En del programmer har såkalt merfrafall, dvs. at det underrepresenterte kjønnet i større grad enn det overrepresenterte ikke oppnår grad.

3.4.1 Rekrutteringsarbeid til UiOs studieprogrammer

UiO er i kontakt med søkere gjennom en rekke kanaler, som for eksempel skolebesøk på videregående skoler, studieorienteringsturné i samarbeid med andre universiteter og høyskoler, Åpen dag ved UiO, sosiale medier, samt gjennom betalt kommunikasjon. I all vår kontakt med potensielle søkere har UiO en bevisst holdning til representasjon både når det gjelder kjønn og mangfold, og forsøker å utfordre stereotypier, inspirere til utradisjonelle valg og avkrefte myter.

Mangfold i fokus i akademia (MiFA) som drives fra sentralt hold ved UiO, er et tilbud til elever i avgangsklassen ved 10 samarbeidsskoler i Oslo. Deltakerne får innføring i studier ved UiO og informasjon om studieliv og studievalg. Målgruppa er primært elever med minoritets-bakgrunn og målet er å motivere til akademiske studier gjennom et kursopplegg som går

over 6 kurskvelder. Et viktig element ved MiFA-kurset er at deltakerne møter studenter ved UiO som nylig selv har gjort sitt studievalg. Å legge om kurset til et digitalt alternativ for å imøtekomme koronarestriksjoner ble derfor ikke vurdert som en god erstatning, og det ble derfor ikke satt opp kursrekke verken i 2020/21 eller i 2021/2022. De neste årene vil UiO vurdere om tidligere dialog med potensielle søkere for å gi mer informasjon om hva en akademisk utdanning er kan være et godt tiltak for å øke andelen søkere fra skolene i målgruppen.

UiOs enheter jobber også aktivt med rekruttering av nye studenter til sine studieprogrammer, og spesielt enhetene med studieprogram med særlig skjev kjønnsbalanse setter inn tiltak for å rekruttere bredere. Eksempelvis arrangerer både UV og SV egne guttedager for å øke tilfanget av mannlige søkere til sine studieprogram. Guttedag ved UV ble ikke gjennomført i 2021 på grunn av koronasituasjonen. Guttedagen for profesjonsstudiet i psykologi ved SV ble gjennomført digitalt.

Ved JF er det en overvekt av kvinner både på studieprogrammer i rettsvitenskap og studieprogrammer ved institutt for kriminologi og rettssosiologi. Tall for 2021 viser at rundt 89 % av studentene ved institutt for kriminologi og rettssosiologi er kvinner. 67,4 % av studentene på rettsvitenskap er kvinner. Fakultetet ønsker et større mangfold og en balansert kjønnssammensetning blant studentene. JF har definert egne rekrutteringstiltak for å sikre en bred søkermasse til sine studieprogram, blant annet synliggjøring av studienes brede relevans og samarbeid med Mangfold i Fokus i Akademia (MiFA).

De fleste studieprogrammene ved MN-fakultetet har en overvekt av mannlige studenter. Gjennom tiltak som Jenter og teknologi, Åpen dag, IT- camp for jenter, Jentedagen (IFI) og skolebesøksordningen håper MN å inspirere flere jenter og kvinner til å søke seg til realfagene. Selv om menn generelt sett er overrepresentert i studieprogrammene ved MN, har Farmasøytisk institutt en sterk overvekt av kvinner på profesjonsstudiet. Instituttet har iverksatt tiltak for å øke andelen mannlige søkere til programmet.

Ved MED har flere studieprogrammer ved fakultetet har fått en økende overvekt av kvinnelige søkere og studenter de siste årene. Dette er en nasjonal trend innen alle helseutdanninger. Rekrutteringsarrangementet "Gutter i Livsvitenskap" ble arrangert i 2021 for tredje gang, målgruppen er gutter i videregående skole. Informasjon og inspirasjon om utdanning og jobbmuligheter innen helsefag. Fakultetet har også nøye utvelgelse av studenter og foredragsholdere i forbindelse med gjennomføringen av Åpen dag, skolebesøk, bilder og intervjuobjekter i nettsaker, karriereintervju og sosiale medier for å vise mangfold av rollemodeller med hensyn på kjønn og etnisitet. Fakultetet har videre gjennomgått alle tekster, bilder og filmer på studieprogramsidene med hensyn på mangfoldig rekruttering.

MED er i gang med fokusgrupper med mannlige studenter i de ulike programmene. I tillegg ser fakultetet nøye på statistikk og analyse av søkere samt innspill til Studiebarometeret. De igangsatte tiltakene er godt mottatt i målgruppene, men er i ulike faser og ikke ferdig evaluert.

Ved OD er det overrepresentasjon av kvinner på både tannpleier- og tannlegeutdanningen. Fakultetet fokuserer på trekke frem mannlige rollemodeller i markedsføring av studiet. Også ved STK er kvinner overrepresentert på bachelor og masterprogram, og senteret jobber med å fremhever mannlige studenter der det er mulig på nettsidene og på arrangementer og ellers for å øke gjenkjennelsesverdien. Senteret har også innleid undervisningskrefter for å sikre flere mannlige undervisere på sine emner.

3.4.2 Et langsiktig mål er 40/60 kjønnsfordeling ved alle studieprogrammer ved UiO

Høsten 2021 var den totale andelen registrerte studenter ved UiO 61,2 % kvinner. Tallet er svakt stigende i 2020 og 2021 sammenlignet med 2019, hvor andelen var på 60,4 %.

Figur 4: Andelen semesterregistrerte studenter fordelt på kjønn i høstsemesteret i 2021 og utviklingen fra 2017 – 2021

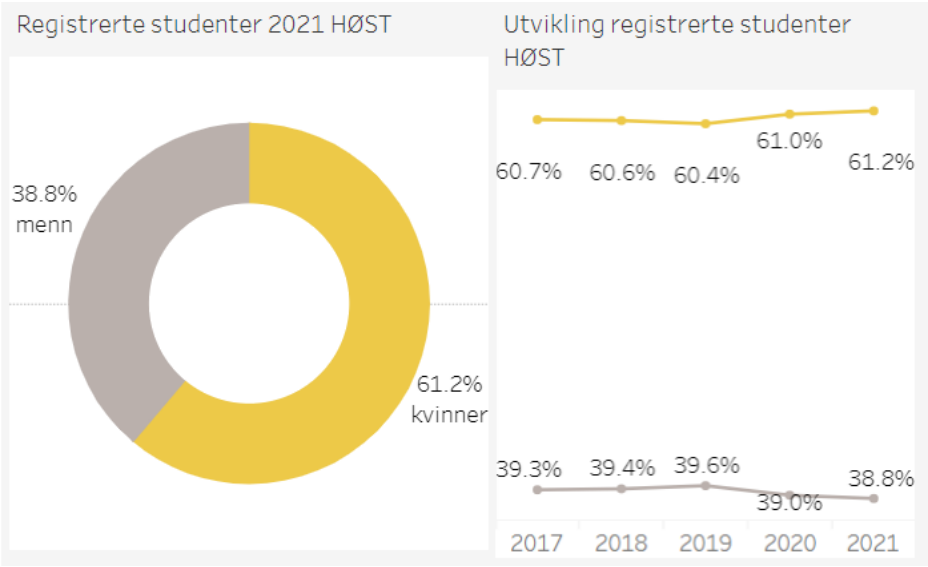

Selv om det har vært en svak stigning de to siste årene, og også i den siste femårsperioden, er andelen kvinnelige studenter samlet sett ved UiO fremdeles noenlunde stabil rundt 60 %. Som situasjonsanalysen fra 2021 konkluderte med, bør UiO være oppmerksom på om stigningen fortsetter i årene fremover. Figur 4 viser tall for alle registrerte studenter ved UiO.

Figur 5: Studenter på studieprogram (høstsemesteret) i 2021 fordelt på kjønn og fakultet

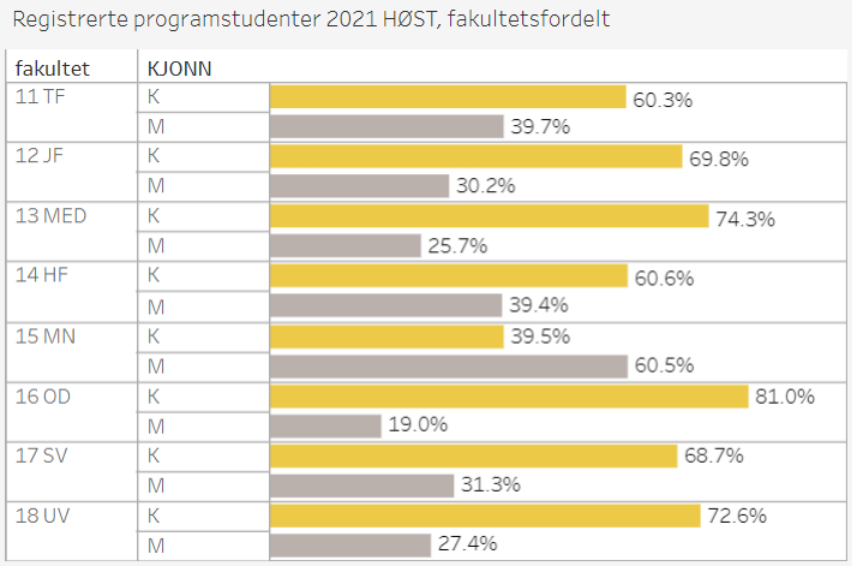

Ser man kun på programstudenter, tenderer kjønnsfordelingen i 2021 mot å være enda skjevere til fordel for kvinnene. Ser man på fordelingen mellom kvinner og menn blant nye programstudenter som begynte i 2021, er imidlertid fordelingen nøyaktig 60/40 – en svak bedring i kjønnsbalansen fra 2020, men likevel stabilt sett over de siste fem årene som helhet.

Figur 5 viser kjønnsfordelingen blant studenter på studieprogram høsten 2021. Som tidligere år er det kun ved MN at andelen menn blant studentene på studieprogram er større enn andelen kvinner. Fordelingen er imidlertid innenfor det UiO har definert som tilnærmet kjønnsbalanse. Ved TF og HF ligger også fordeling innenfor 60/40 mellom kvinner/menn. Ved OD er over 80 % kvinner registrert ved fakultetenes studieprogram. UV og MED har også mer enn 70 % kvinner registrert ved sine studieprogram. Også JF og SV ligger tett opptil 70 % kvinneandel.

I 2021 var det 63,3 % kvinner og 36,7 % menn som oppnådde grader ved UiO. Sammenligner vi denne fordelingen med fordelingen blant de registrerte studentene, kan det se ut til at menn i noe mindre grad enn kvinner fullfører studiene ved UiO. Tendensen ble lett forsterket i 2020 og 2021.

3.4.3 Kjønnsbalanse i utvalgte studieprogram

De siste årene har UiO hatt særskilt fokus på kjønnsbalanse i grunnutdanningene innen fagområdene helsefag, pedagogiske fag/lærerutdanning, informatikk og Honours-programmet. I denne delen av rapporten fokuseres det derfor særskilt på disse fagområdene.

Figur 6: Utviklingen i aktive studenter de siste fem år

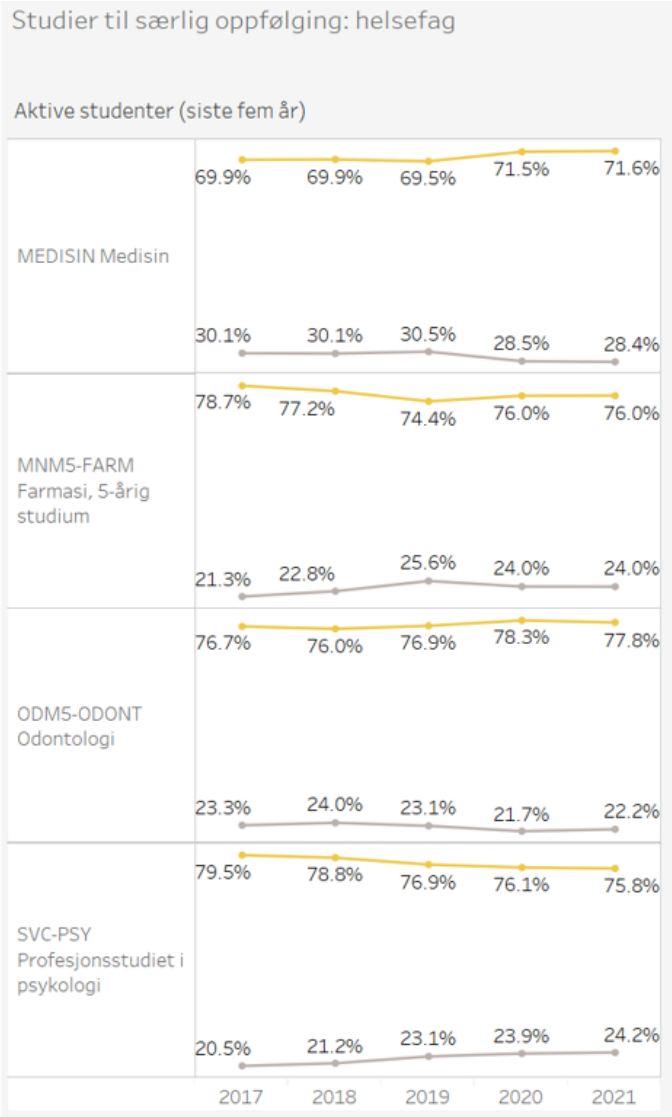

Helseprofesjonsutdanningene (medisin, farmasi, odontologi, og profesjonsstudiet i psykologi) er fagområder med særlig stor kjønnsskjevhet.

Som figur 6 viser, tenderer utviklingen over de fem siste årene mot en skjevere fordeling mellom kjønnene på medisin- og odontologistudiet, mens tendensen går andre veien for farmasistudiet og profesjonsstudiet i psykologi.

Ved profesjonsstudiet i psykologi gis det siden opptak til studieåret 2019/2020 1 tilleggspoeng for mannlige søkere i kvote for førstegangsvitnemål. Siden opptak til studieåret 2021/2022 gis kjønnspoenget også i ordinær kvote. Dette er det eneste studieprogrammet ved UiO som har strukturelle tiltak i opptaket som skal bedre kjønnsbalansen. Ordningen vil i utgangspunktet gjelde til og med 2023/24, før den evalueres med tanke på videreføring. Det er Kunnskapsdepartementet som fastsetter om kjønnspoeng kan gis, i det nasjonale opptaksregelverket.

To andre fagområder som har vært i særskilt fokus de siste årene er bachelorprogrammene innen informatikk ved MN og grunnutdanningene ved UV. Kjønnsfordelingen på informatikkutdanningene varierer mellom programmene. Kjønnsbalansen er blitt jevnere på flere program, mens den for enkelte andre program er blitt skjevere. Kjønnsfordelingen på bachelorprogrammene i pedagogikk og spesialpedagogikk ved UV har vært noenlunde stabil de siste fem årene. For lektorprogrammet har andelen kvinner økt hvert år de siste fem årene, fra 63,4 % kvinner i 2017, til 65,9 % i 2020 og 66,5 % i 2021.

Da Honours-programmet startet opp i 2019, var kjønnsfordelingen blant aktive studenter på programmet 60 % menn og 40 % kvinner. Kjønnsbalansen har jevnet seg ut i 2020 og 2021.

I 2020 var fordelingen menn/kvinner på 58,5/41,5 og i 2021 55,7/44,3. Programmet ble utvidet med en ny studieretning innen samfunnsvitenskap i 2021. På denne studieretningen var det i 2021 en overvekt av kvinner som møtte til studiet, mens det for de øvrige to studieretningene var overvekt av menn. Detaljene for fagområdene informatikk, pedagogiske utdanninger og Honours er tilgjengelige i UiOs likestillingsrapport i statistikkverktøyet Tableau.

Det er i tillegg enkelte studieprogram som skiller seg spesielt ut når det gjelder skjev kjønnsfordeling i rekrutteringsgrunnlaget. For noen av studieprogrammene er situasjonen særlig kritisk med en kjønnsbalanse blant studentene på programmet på om lag 20/80. Studieavdelingen har utarbeidet likestillingsrapporten i Tableau og andre standardrapporter om program, emner, søknads- og opptakstall, som skal støtte enhetene i sitt lokale likestillingsarbeid. Det er enhetene selv som identifiserer og vurderer behovet for lokale tiltak.

I tiltaksplanen er det en målsetting om å løfte problemstillinger knyttet til studieprogrammer med særlig kjønnsubalanse gjennom dialog med andre UH-institusjoner for å sikre et sterkere nasjonalt trykk. Et slikt samarbeid er etablert gjennom MED, som deltar i en BOTT[9]-gruppe som ser på rekruttering av gutter til helsefag.

3.4.4 Arbeid mot frafall og merfrafall

Situasjonsanalysen viser at frafall typisk skjer i de første to semestrene, og at noen studieprogram opplever merfrafall, altså at underrepresenterte grupper i større grad slutter på studiet. Enhetene har rapportert inn hvordan de har jobbet mot frafall og merfrafall i 2021. Blant annet er det gjennomført veiledning i akademisk skriving for minoritetsspråklige studenter (VIAS) ved UV. Dette har vært arrangert i en årrekke og får gode tilbakemeldinger. Dette har vært gjennomført i 2021 (små grupper og 1 til 1).

UiOs senter for pedagogikk i høyere utdanning (LINK) er involvert i å utvikle studentpartnerskap hvor dette er tema samt ordning for utdanning av lærerassistenter som bistår i utdanningene ved UiO. Dere er også kjønnsdimensjonen tematisert. Arbeidet med inkluderende utdanning og bærekraft styrker også fokus på denne tematikken og LINK har observatørstatus i Læringsmiljøutvalget ved UiO der dette er tema ved flere anledninger.

Helsefagutdanningene er opptatt av å gi kommende studenter riktige forventninger til studiet gjennom arbeid med informasjon som ligger tilgjengelig på nett. Ved MED er det også satt i gang et prosjekt for å avdekke mulige årsaker til frafall, spesielt på studieprogrammet klinisk

[9] BOTT er et samarbeid mellom universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim med mål om å finne felles løsninger som kan brukes av hele universitets- og høyskolesektoren: https://www.bott-samarbeidet.no/

ernæring. Også ved OD er det spesielt fokus på førsteårsstudenter for å sørge for at disse får tidlig tilknytning til klinikken og tett oppfølging av faddere i første studieår.

3.5 Tiltak for å fremme mangfold og inkludering ved UiO

Tradisjonelt har UiO fokusert på arbeid på likestilling og kjønnsbalanse. Arbeid med tilrettelegging for mangfold har fått økt viktighet ved UiO de senere år. Den nye tiltaksplanen for mangfold, likestilling og inkludering vitner om en dreining mot en flerdimensjonal tilnærming til UiOs arbeid på området, hvor UiO har en ambisjon om å kartlegge hvordan ulike diskrimineringsgrunnlag kan samhandle og skape risiko for diskriminering og ekskludering blant ansatte og studenter. I det ligger en anerkjennelse av mangfold som ikke kun det enkelte diskrimineringsgrunnlag, men heller som en tilnærming til hvordan UiO definerer mangfold som et utgangspunkt for rettferdighet, demokrati, representasjon og kvalitet.

3.5.1 Mangfoldsbegrepet og kunnskapsgrunnlag

Mangfoldsbegrepet kan romme mange ulike faktorer som er viktige i seg selv. Det er videre viktig å anerkjenne at flere av disse hensynene kan samvirke, og forklare ulikhet på en annen måte enn når man ser på faktorene hver for seg. UiO skal være et åpent og inkluderende universitet bygget på likeverd og respekt. UiO skal skape et trygt arbeids- og læringsmiljø hvor det er rom for alle uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, seksuell orientering, sosioøkonomisk bakgrunn, alder, religion og andre forhold. Å tilrettelegge for mangfold er et viktig aspekt i dette arbeidet.

UiO ønsker et vitenskapelig forankret grunnlag for å definere videre arbeidet, slik at det er basert på faktiske behov og kontekster. I den forbindelse utarbeider Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (STK) en forskningsrapport om mangfoldsituasjonen ved UiO, som vil danne grunnlag for videre konkretisering av tiltak for mangfold i planperioden. Rapporten er klar i første tertial av 2022, og vil danne grunnlag for diskusjon i UiOs sentrale og lokale ledelse. Konkrete tiltak på hvordan UiO skal jobbe i planperioden for å tilrettelegge for mangfold som arbeidsplass og studiested vil utarbeides i 2022.

3.5.2 Enhetenes arbeid med tilrettelegging og inkludering

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering pålegger arbeidsgiver å jobbe aktivt, målrettet og planmessig mot diskriminering. UiOs enheter opererer på generelt grunnlag innenfor gjeldende regelverk og UiOs policy for tilrettelegging for ansatte. I tråd med deltakelse i regjeringens Inkluderingsdugnad inviteres kvalifiserte søkere som har huket av

for nedsatt funksjonsevne, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn til intervju (minst én per kategori). Spesielt legger enhetene til rette for medarbeidere som har tilretteleggingsbehov, gjerne i samarbeid med Bedriftshelsetjeneste (BHT), lege, NAV og Eiendomsavdelingen (i de tilfellene det er relevant). Tilrettelegging tilbys i form av fleksibel arbeidstid, tilrettelegging av arbeidsoppgaver og teknisk tilrettelegging. I 2021 rapporterer også flere enheter at de har jobbet mye med tilrettelegging for ansatte som opplever vanskeligheter med å få gode arbeidsforhold på hjemmekontor.

Tre enheter har i 2021 vurdert å gi personer med nedsatt funksjonsevne utprøving av sin arbeidsevne hos dem. Disse initiativene er gjerne etablert gjennom NAV eller gjennom direkte henvendelse fra en ansatt. Øvrige enheter rapporterer at de ikke har fått særskilte henvendelser om dette i 2021, og at det derfor ikke er satt i gang utprøving. Kun én enhet rapporterer om at det foreligger bygningsmessige utfordringer som gjør tilrettelegging vanskelig.

3.5.3 Deltid, ufrivillig deltid og midlertidige stillinger

I 2020 ble aktivitets- og redegjørelsesplikten forsterket ved at arbeidsgivere blant annet skal kartlegge deltid og ufrivillig deltid i virksomheten. Ved UiO jobber rundt 27 % av alle ansatte i lavere stillingsprosent enn 100 %. Det er verdt å merke seg at dette tallet også inkluderer ansatte som er i en lavere stillingsprosent for en periode av ulike forhold, men som i utgangspunktet er ansatt i fulltidsstilling. Fulltidsstilling er fortsatt det som er vanligst ved UiO, med rundt 73 % av alle ansatte i 100 % stillingsprosent.

Tabell 11: andeler årsverk fordelt på stillingsprosent ved UiO, DFØ 2021.

Stillingsprosent (%)	Andel kvinner (%)	Andel menn (%)	Summert andel (%)
<20	2	3	5
20	5	6	11
30-49	2	1	3
50	2	1	3
60-80	2	1	3
90	0	0	0
100	39	35	73
Sum	52	48	100

<20 % og 20 %-stilling er de nest største stillingsprosentene ved UiO, med 16 % av alle tilsatte. Det er verdt å merke seg at man i universitet og høgskolesektoren har muligheten til å inneha bistillinger. Bistilling er stillinger på inntil 20 % som er definert som deltidsstilling i

kombinasjon med en fast stilling et annet sted. Blant annet faller professor II-stilling inn under denne kategorien. 25% av ansatte med professorstilling ved UiO er professor II.

Et annet aspekt er at UiO som utdanningsinstitusjon har en del stillinger tilrettelagt for studenter, som kan kombineres med studier. Dette kan være med på å forklare den høye prosentandelen av deltidsstillinger ved UiO.

For å kartlegge omfanget av ufrivillig deltid ved UiO ble enhetene bedt om å rapportere inn sine erfaringer gjennom følgende spørsmål:

1) Har enheten rutine for hvordan deltidsansatte kan melde om at de ønsker en høyere stillingsprosent?
2) Har enheten kunnskap om eller fått henvendelser fra ansatte i deltidsstillinger som ønsker å jobbe i større stillingsprosent?

Enhetene rapporterer at de i liten grad har en egen rutine for å fange opp om ansatte ønsker en høyere stillingsprosent. Samtidig oppgir 7 av 15 enheter at de har fått kjennskap til ansatte som ønsker å øke sin stillingsprosent. Dette har enhetene fått kjennskap til gjennom dialog mellom leder og medarbeider i medarbeidersamtale. Enkelte enheter oppgir at det hos dem kun er studenter som er tilsatt i deltidsstillinger, og at annet personale er tilsatt i fulltidsstillinger. Svarene bekrefter med andre ord at ufrivillig deltid ikke ser ut til å være et stort problem ved UiO. Det som derimot er en særlig utfordring i akademia er bruken av midlertidige stillinger.

Det har gjennom flere år vært fokus på å redusere bruken av midlertidige ansettelseskontrakter i UH-sektoren generelt, og også lokalt ved UiO. Andelen ansatte i midlertidige stillinger er redusert de siste årene. Enkelte stillingsgrupper (stipendiater og postdoktorer) er ikke omfattet her, da dette er tidsbegrensede kvalifiseringsstillinger. Til tross for dette er midlertidigheten fortsatt er høy for enkelte ansattgrupper. Rektor nedsatte derfor en partssammensatt arbeidsgruppe våren 2018 for å identifisere hovedutfordringene i arbeidet med å redusere midlertidighet og foreslå noen sentrale områder å konsentrere det videre arbeidet om. Arbeidsgruppen utarbeidet blant annet en tiltaksplan som ble vedtatt av Universitetsstyret mars 2019 og som aktivt følges opp.

Figur 7 viser at i 2021 økte andelen midlertidige noe sammenlignet med 2020-nivå (16,5 %) til 19,4 % i stillingskategori for undervisnings, forskning- og formidlingsstillinger (UN1). Det er denne prosentandelen UiO måles på nasjonalt nivå. Sammenlignet med gjennomsnittet for norske universiteter (12,8 % i 2021, DBH), har UiO en høyere andel midlertidige i denne stillingskategorien.

Figur 7: Utvikling i andel midlertidige ved UiO i UN1, AD og ST, 2017-2021 (%), DBH.

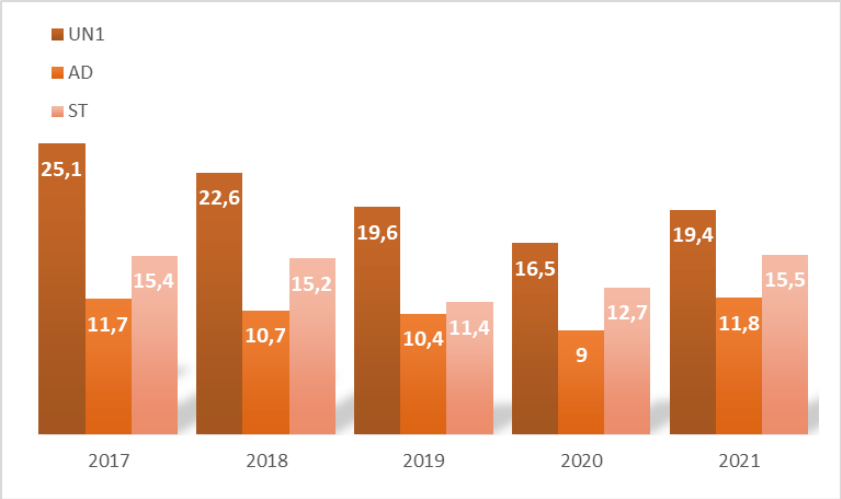

Dersom man isolerer teknisk-administrativ stillingskategori (AD) er det en noe lavere prosentandel midlertidighet ved UiO. Det samme gjelder for støttestillinger (ST). Også i disse gruppene har andelen midlertidighet økt sammenlignet med 2020, henholdsvis fra 9 % til 11,8 % (AD) og fra 12,7 % til 15,5 % (ST).

Tabell 12: andel midlertidige ansatte i stillingskategori UN, fordelt på enhet i 2021, DBH[10]

Fakultetsnavn	2021				
	Årsverk	**Årsverk midlertidige (alle)**	**% midl. kvinner (alle)**	**% midl. menn (alle)**	**% midlertidige (styrings-parameter)**
Det humanistiske fakultet	788,81	295,16	39	36	12,6
Det juridiske fakultet	303,24	137,64	48	42	15,1
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	1 704,92	821,5	49	48	20,6
Det medisinske fakultet	1 279,92	582,92	47	43	30,8
Det odontologiske fakultet	285,4	67,85	25	21	5,8
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	690,89	342,53	54	45	20,0
Det teologiske fakultet	63,05	26,2	46	36	15,4
Det utdanningsvitenskapelige fakultet	394,38	148	42	29	13,0
Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo	228,6	91,5	40	40	3,8
Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo	157,91	46,75	35	24	7,4
UiO:Ledelsen og støtteenheter	775,31	29,11	3	4	0
Universitetsbiblioteket	173,16	15,75	7	14	
Universitetsstyret	95,04	42,39	47	41	29,3
Sum	**6 969,02**	**2 649,29**	**40**	**36**	**19,4**

[10] Nasjonalt styringsparameter for «Andel midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstillinger».

3.5.4 Permisjon, foreldrepermisjon og sykefravær

Kjønnsdelt statistikk over andelen kvinner og menn som tar ut permisjon, og spesielt hvilken type permisjon, kan være nyttig for å indikere likestilling i familielivet. Som statlig virksomhet legger UiO til rette for at det skal være gode muligheter for å kombinere arbeid og familieliv. på hjemmebane. Enkelte permisjoner må søkes om særskilt, og det er disse som illustreres her. Som IA-bedrift har UiO egen ordning for uttak av fraværsdager i forbindelse med syke barn. Disse tallene inngår derfor ikke i tabell 13 nedenfor.

Tabell 13 gir en oversikt over omsorgspermisjoner i 2021, og hvordan det fordeler seg mellom kvinner og menn. Merk at tallene for permisjoner er fra 1.5.2021. Dette er fordi UiO gikk over til nytt lønns- og økonomisystem fra og med denne datoen. Tendensene som fremkommer kan likevel si noe om hvordan permisjon og fravær fordeler seg mellom menn og kvinner i 2021. Tabellen skiller mellom antall tilfeller av søkt permisjon/fravær og andelen dette utgjør i dager. Det er kun tall for permisjoner avviklet helt eller delvis i 2021 som er tatt med, det vil si at permisjoner som er innvilget i 2022, men som først påbegynnes året etter ikke regnes med her.

Tabell 13: antall fraværsdager og antall søkt fravær i 2021, fordelt på kjønn, DFØ.

Permisjonstype	Sum fraværsdager		Totalt antall tilfeller		Andel kvinner av totalt antall tilfeller (%)
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	
Foreldreperm 100%	10443	4039	178	110	62
Foreldreperm 80%	2965	1285	39	27	59
Foreldreperm u/lønn	17	33	1	1	50
Gradert foreldr.perm 100%	744	1174	39	39	50
Gradert foreldr.perm 80%	286	425	10	11	48
Omsorgspermisjon m/lønn	3	5	1	1	50
Omsorgspermisjon u/lønn	2376	706	75	25	75
Fødselspermisjon 14 dager m/lønn	10	598	1	66	2
Pleiepenger barn	1692	371	47	27	64
Sykdom i familien u/lønn	61		3		100
Velferdspermisjon m/lønn	1669	823	806	509	61
Velferdsp u/lønn < 1 mnd	58	25	5	4	56
Velferdsp u/lønn > 1 mnd	2455	3080	73	75	49
Sum	**22782**	**12566**	**1279**	**895**	**59**

Tabell 13 viser at kvinnelige ansatte i større grad enn mannlige tar ut permisjon ved UiO i 2021 (59 %). Samtidig har kvinner nær dobbelt så mange fraværsdager (22 782) sammenlignet med menn (12 566). Det betyr likevel at det er en nedgang på 6,87 prosentpoeng i fordelingen av permisjon og fravær mellom kvinner og menn fra 2020 (65,7 %). Noe av nedgangen kan i stor sannsynlighet delvis forklares i det avkortede datagrunnlaget, samt at koronasituasjonen ikke har medført like lange perioder med stengte skoler og barnehager i 2021 sammenlignet med 2020.

Som statlig virksomhet har ansatte ved UiO gode mulighet for å ta ut foreldrepermisjon. Det er noe overvekt av kvinner som tar ut 100% og 80% foreldrepermisjon (henholdsvis 62 % og 59 %). Det er fortsatt en overvekt av antall kvinner som søker om omsorgspermisjon uten lønn (75 %), men dette er en nedgang på 9 prosentpoeng fra 2020 (84 %).

UiO har et mål om at sykefraværet ikke skal overstige 5 % på årsbasis. UiOs handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA) 20190-2022 forutsetter at sykefraværet ved UiO skal reduseres med 10% i forhold til 2018-nivå. Generelt er det lavt registrert sykefravær ved UiO, både egenmeldt og legemeldt.

Figur 8: sykefravær ved UiO, 2021, DFØ.

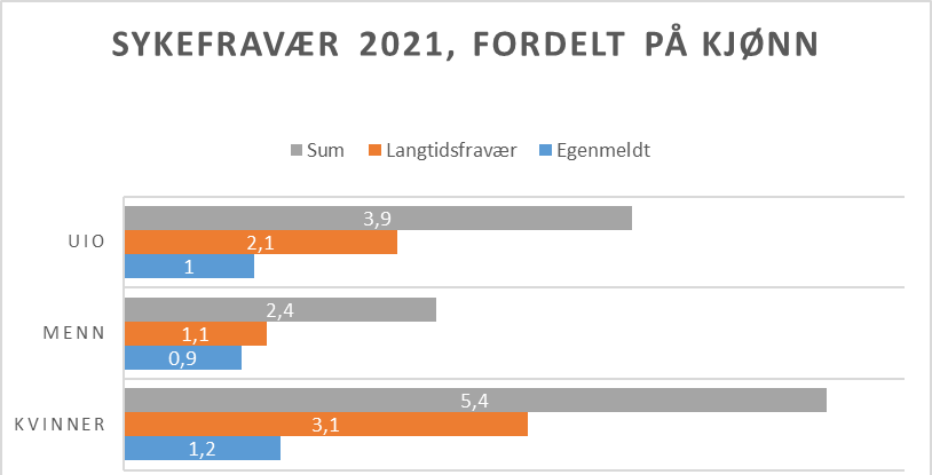

	Kvinner	Menn	UiO
Sum	5,4	2,4	3,9
Langtidsfravær	3,1	1,1	2,1
Egenmeldt	1,2	0,9	1

Figur 8 viser sykefravær ved UiO i 2021 fordelt på kjønn i perioden 01.05.2021 til 31.12.2021.

Sammenlignet med 2020 er totalt registrert sykefravær økt noe fra 3,14 % i 2020 til 3,9 % i 2021. Det er flere kvinner enn menn som tar ut sykefravær, både egenmeldt og langtidsfravær. Merk at egenmeldt fravær kan gjelde mellom 1-8 dager, mens legemeldt sykefravær kan gjelde både mellom 1-8 dager og sykefravær utover dette. Vi har derfor her valgt å skille mellom egenmeldt fravær (inntil 8 dager) og langtidsfravær.

Tallene for sykefravær og permisjon skiller ikke mellom teknisk-administrative eller vitenskapelige ansatte. UiO har tidligere erfaring med at det forekommer en viss

underrapportering av fravær fra de vitenskapelig ansatte fordi denne ansattgruppen har såkalt særskilt uavhengig stilling, og dermed en mer fleksibel arbeidssituasjon uten krav om føring av arbeidstid innenfor kjernetiden slik det er for øvrige ansattgrupper.

4 Kommunikasjon og arrangementer

UiO jobber for å integrere mangfolds- og likestillingstematikker og perspektiver inn i kommunikasjonsarbeidet. Som statlig virksomhet, arbeidsplass og studiested er UiO opptatt av å synliggjøre at mangfold og likestilling er en ambisjon og en ønsket utvikling i organisasjonen. Denne delen tar for seg arrangementer som er gjennomført ved UiO i 2021. Enkelte arrangementer er også gjennomført i samarbeid mellom flere enheter og/eller med UiO sentralt.

Det har blitt tradisjon at UiO markerer og deltar på Oslo Pride. Også i 2021 ble markeringen digital på grunn av koronasituasjonen. UiO fremhevet derfor å synliggjøre UiOs forskning og undervisning om LHBTQ-tematikk, kjønn- og seksualitetsmangfold, digital utstilling på Historisk museum samt andre arrangementer gjennom nettsidene Oslo Pride 2021. KHM hadde også utstillingen De Te Fabula Narratur for å markere Pride.

I 2021 samarbeidet UiO med norgeshistorie.no om podcasten Samenes historie. I tretten episoder tar podcasten for seg samisk kultur og samfunnsliv, med bidrag fra en rekke ansatte ved UiO. UiO markerer også årlig samenes folkedag 6. februar med flagging på UiOs bygninger. KHM arrangerte også Samisk kulturdag i forbindelse med feiringen.

Den internasjonale kvinnedagen markeres også årlig ved UiO gjennom et seminar. Seminaret gjennomføres som et samarbeid mellom Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og likestillingsrådgiveren ved UiO. Seminaret «COVID-19 and Inequality: Gender, Work, and Migration» handlet om de kjønnede konsekvensene av koronapandemien, og hvordan pandemien har avdekket og forsterket eksisterende ulikhetsmønstre. Rektor Svein Stølen ønsket velkommen til seminaret, som ble gjennomført digitalt via Zoom.

I 2021 gjennomførte Universitetsbiblioteket også Black History Month, et årlig arrangement med fokus på den norsk-afrikanske diasporaens historie, kunst og kultur. Målet er dels å synliggjøre norsk-afrikanere og løfte fram forbilder, dels å spore opp, samle inn og bevare kilder til norsk-afrikansk historie.

KHM har videre et spesielt fokus på mangfolds- og likestillingstematikker i sine utstillinger, eksempelvis MEMORY ON THE HORIZON med kunstner Leban Hussein. I 2021 arrangerte de også feiring av De dødes dag og vinterferietilbud til besøkende med tema urfolk i samarbeid med Regnskogsfondet og Miljøagentene.